

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-109-25

Druk nr 1561

Warszawa, 18 lipca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 w ust. 1 w pkt 1 wyraz „trzeci” zastępuje się wyrazem „drugi”;
- 2) w art. 33:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Właściwym organem do:

 - 1) wyznaczenia punktów kontroli granicznej, o których mowa w art. 59 rozporządzenia 2017/625, w których przeprowadza się kontrolę urzędową określonych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wprowadzanych z państw trzecich w obszarze, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2017/625, zwanych dalej „punktami kontroli granicznej”, wycofania tego wyznaczenia, zawieszenia tego wyznaczenia i nakazania wstrzymania działalności tych punktów oraz odwołania tego zawieszenia jest minister właściwy do spraw rolnictwa;
 - 2) przeprowadzenia kontroli spełnienia minimalnych wymogów dotyczących punktów kontroli granicznej, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2019/1014 z dnia 12 czerwca 2019 r. ustanawiającym szczegółowe przepisy w zakresie minimalnych wymogów dotyczących punktów kontroli granicznej, w tym ośrodków inspekcyjnych, oraz formatu, kategorii i skrótów stosowanych w wykazach punktów kontroli granicznej i punktów kontroli (Dz. Urz. UE L 165 z 21.06.2019, str. 10), zwanym dalej „rozporządzeniem 2019/1014”, jest wojewódzki inspektor właściwy ze względu na lokalizację tych punktów.”;
 - b) uchyla się ust. 3,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, ustawę z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, ustawę z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych oraz ustawę z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

- c) w ust. 4 uchyla się zdanie drugie,
 - d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zawieszenie punktu kontroli granicznej i nakaz wstrzymania działalności tego punktu kontroli granicznej są dokonywane na wniosek Głównego Inspektora.”,
 - e) w ust. 6 skreśla się wyrazy „lub punktu kontroli, innego niż punkt kontroli granicznej”,
 - f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Zawieszenie punktu kontroli granicznej i nakaz wstrzymania działalności tego punktu kontroli granicznej są skuteczne od dnia następującego po dniu, w którym zostało ogłoszone obwieszczenie określone w ust. 6.”,
 - g) w ust. 8 skreśla się wyrazy „lub punktu kontroli, innego niż punkt kontroli granicznej”,
 - h) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Główny Inspektor wykonuje obowiązki państwa członkowskiego Unii Europejskiej w zakresie przekazywania informacji, o których mowa w art. 63 ust. 2 i ust. 4 lit. b rozporządzenia 2017/625, dotyczących punktów kontroli granicznej.”;
- 3) po art. 33 dodaje się art. 33a–33c w brzmieniu:
- „Art. 33a. 1. Właściwym organem do:
- 1) wyznaczenia punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, o których mowa w art. 53 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/625, w których mogą być przeprowadzane kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie przesyłek określonych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wprowadzanych z państw trzecich w obszarze, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2017/625, zwanych dalej „punktami kontroli innymi niż punkty kontroli granicznej”, wycofania tego wyznaczenia, zawieszenia tego wyznaczenia i nakazania wstrzymania ich działalności oraz odwołania tego zawieszenia,
 - 2) przeprowadzenia kontroli spełnienia minimalnych wymogów dotyczących punktów kontroli granicznej, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu 2019/1014, mających zastosowanie do punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/625 – jest wojewódzki inspektor właściwy ze względu na ich lokalizację.
2. Jako punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej może zostać wyznaczony:
- 1) obiekt Inspekcji;

- 2) obiekt podmiotu innego niż Inspekcja.

Art. 33b. 1. Wojewódzki inspektor wyznacza punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej, jeżeli:

- 1) zostały spełnione wymogi, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu 2019/1014, w zakresie zapewniającym właściwe przeprowadzanie kontroli identyfikacyjnych lub kontroli bezpośrednich przesyłek roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które będą poddawane takim kontrolom w tym punkcie kontroli innym niż punkt kontroli granicznej;
- 2) ten punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej uzyskał pozytywną opinię naczelnika urzędu celno-skarbowego właściwego ze względu na proponowaną jego lokalizację dotyczącą wyznaczenia tego punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej w tym miejscu.

2. Wyznaczenie obiektu podmiotu innego niż Inspekcja jako punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej jest dokonywane na wniosek tego podmiotu, w drodze decyzji wojewódzkiego inspektora.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy, z tym że w przypadku gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą, zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby wniosek ten zawiera adres miejsca wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż określony w pkt 1;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku wnioskodawcy nieposiadającego tego numeru, numer PESEL, jeżeli taki numer posiada;
- 4) imię, nazwisko i adres do korespondencji osoby właściwej do kontaktów z wojewódzkim inspektorem;
- 5) proponowaną lokalizację punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej;
- 6) wskazanie roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które będą poddawane kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej w punkcie kontroli innym niż punkt kontroli granicznej;
- 7) opis sposobu spełnienia wymogów, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu 2019/1014;

8) okres, na jaki ma zostać wyznaczony punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej.

4. Jeżeli wnioskodawca jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych, we wniosku, o którym mowa w ust. 2, zamiast informacji określonych w ust. 3 pkt 1–3 może podać numer, pod którym został wpisany do tego rejestru.

5. Wojewódzki inspektor przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 2, przeprowadza kontrolę urzędową w celu sprawdzenia spełnienia wymogów, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu 2019/1014.

6. Wojewódzki inspektor po wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, może przeprowadzić kontrolę urzędową w celu sprawdzenia, czy punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej nadal spełnia wymogi, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu 2019/1014.

7. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, powiadamia wojewódzkiego inspektora o zmianie informacji zawartych we wniosku, o którym mowa w ust. 2, w terminie 30 dni od dnia zajścia zdarzenia, które spowodowało zmianę tych informacji.

8. Jeżeli podmiot, o którym mowa w ust. 2, nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 7, wojewódzki inspektor:

- 1) nakazuje na piśmie usunięcie stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie, jednak nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia nakazu, jeżeli stwierdzone uchybienia nie mają wpływu na prawidłowy przebieg kontroli identyfikacyjnych lub kontroli bezpośrednich przeprowadzanych w punkcie kontroli innym niż punkt kontroli granicznej, albo
- 2) w drodze decyzji zawiesza wyznaczenie punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej i nakazuje wstrzymanie jego działalności albo wycofuje jego wyznaczenie, jeżeli stwierdzone uchybienia mają wpływ na prawidłowy przebieg kontroli identyfikacyjnych lub kontroli bezpośrednich przeprowadzanych w tym punkcie kontroli innym niż punkt kontroli granicznej, w zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych uchybień.

9. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 2, nie usunie stwierdzonych uchybień w terminie, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, wojewódzki inspektor wycofuje, w drodze decyzji, wyznaczenie punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej.

10. Jeżeli z informacji zawartych w powiadomieniu, o którym mowa w ust. 7, wynika, że punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej przestał spełniać warunki wymagane do jego wyznaczenia, wojewódzki inspektor:

- 1) nakazuje na piśmie usunięcie stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie, jednak nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia nakazu, jeżeli stwierdzone uchybienia nie mają wpływu na prawidłowy przebieg kontroli identyfikacyjnych lub kontroli bezpośrednich przeprowadzanych w tym punkcie kontroli innym niż punkt kontroli granicznej, albo
- 2) w drodze decyzji zawiesza wyznaczenie punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej i nakazuje wstrzymanie jego działalności albo wycofuje jego wyznaczenie, jeżeli stwierdzone uchybienia mają wpływ na prawidłowy przebieg kontroli identyfikacyjnych lub kontroli bezpośrednich przeprowadzanych w tym punkcie kontroli innym niż punkt kontroli granicznej, w zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych uchybień.

11. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 2, nie usunie stwierdzonych uchybień w terminie, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, wojewódzki inspektor wycofuje, w drodze decyzji, wyznaczenie punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej.

12. Wycofanie wyznaczenia obiektu podmiotu innego niż Inspekcja jako punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej w przypadku, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/625, oraz zawieszenie tego wyznaczenia i nakazanie wstrzymania działalności tego punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej w przypadku, o którym mowa w art. 63 ust. 1 rozporządzenia 2017/625, jest dokonywane w drodze decyzji.

13. Wojewódzki inspektor wycofuje, w drodze decyzji, wyznaczenie punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej również:

- 1) na wniosek podmiotu, o którym mowa w ust. 2;
- 2) w przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 2, uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie kontroli urzędowej, o której mowa w ust. 6, co powoduje, że nie jest możliwe ustalenie, czy punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej nadal spełnienia wymogi, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2017/625 i w rozporządzeniu 2019/1014.

14. Odwołanie zawieszenia wyznaczenia obiektu podmiotu innego niż Inspekcja jako punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej jest dokonywane w drodze decyzji.

15. Decyzje, o których mowa w ust. 8 pkt 2, ust. 9, ust. 10 pkt 2, ust. 11 i 12, ust. 13 pkt 2 i ust. 14, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 33c. 1. Wojewódzki inspektor informuje Głównego Inspektora o wyznaczeniu punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej, wycofaniu tego wyznaczenia, zawieszeniu tego wyznaczenia i nakazaniu wstrzymania działalności tego punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej oraz odwołaniu tego zawieszenia.

2. Główny Inspektor:

- 1) udostępnia na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat wykaz, o którym mowa w art. 60 ust. 1 rozporządzenia 2017/625, dotyczący punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej;
- 2) wykonuje obowiązki państwa członkowskiego Unii Europejskiej w zakresie przekazywania informacji, o których mowa w art. 63 ust. 2 i ust. 4 lit. b rozporządzenia 2017/625, dotyczących punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej.”;
- 4) w rozdziale 5 po art. 37 dodaje się art. 37a i art. 37b w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. W przypadku drewnianych materiałów opakowaniowych, przy których wykorzystaniu są przewożone z państw trzecich towary inne niż rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty, które przed wprowadzeniem z państw trzecich powinny zostać poddane granicznej kontroli fitosanitarnej, kontrola dokumentacji w zakresie sprawdzenia, czy te drewniane materiały opakowaniowe są prawidłowo oznakowane, kontrola identyfikacyjna lub kontrola bezpośrednia tych drewnianych materiałów opakowaniowych może zostać przeprowadzona po wyrażeniu zgody przez wojewódzkiego inspektora, na wniosek odbiorcy przesyłki, we wskazanym przez tego odbiorcę punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii, w magazynach lub obiektach, lub w miejscu przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, jeżeli przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej tych drewnianych materiałów opakowaniowych jest niemożliwe w miejscu ich wprowadzenia z państw trzecich z uwagi na specyfikę przewożonych towarów lub możliwość uszkodzenia przewożonych towarów.

2. Zgoda na przeprowadzenie kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej, o których mowa w ust. 1, we wskazanym przez odbiorcę przesyłki punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii, w magazynach lub obiektach, lub w miejscu przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, jest udzielana, w drodze decyzji, przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na:

- 1) miejsce wprowadzenia z państw trzecich drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1 – w przypadku gdy te drewniane materiały opakowaniowe są wprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z państwa trzeciego;
- 2) lokalizację punktu dopuszczenia do obrotu w Unii, magazynów lub obiektów, lub miejsca przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625 – w przypadku gdy drewniane materiały opakowaniowe, o których mowa w ust. 1, są wprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa trzeciego przez terytorium innego państwa członkowskiego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres odbiorcy przesyłki, z tym że w przypadku gdy odbiorcą przesyłki jest osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą, zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby wniosek ten zawiera adres miejsca wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż określony w pkt 1;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) odbiorcy przesyłki, a w przypadku odbiorcy przesyłki nieposiadającego tego numeru, numer PESEL, jeżeli taki numer posiada;
- 4) opis drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, i wskazanie ich ilości;
- 5) opis sposobu transportu drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, do punktu dopuszczenia do obrotu w Unii, magazynów lub obiektów, lub miejsca przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625;
- 6) wskazanie punktu dopuszczenia do obrotu w Unii, magazynów lub obiektów, lub miejsca przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, w których drewniane materiały opakowaniowe, o których mowa w ust. 1, zostaną poddane kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli

bezpośredniej, o których mowa w ust. 1, i będą przechowywane do czasu uzyskania wyników tych kontroli;

- 7) wskazanie sposobu, w jaki drewniane materiały opakowaniowe, o których mowa w ust. 1, mogą na koszt odbiorcy przesyłki zostać zniszczone lub poddane jednorazowemu zabiegowi, jeżeli kontrola dokumentacji, kontrola identyfikacyjna lub kontrola bezpośrednia, o których mowa w ust. 1, wykazą, że te drewniane materiały opakowaniowe nie spełniają wymagań określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub w przepisach ustawy i wskazanie miejsca zniszczenia tych drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi.

4. Jeżeli odbiorca przesyłki jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych, we wniosku, o którym mowa w ust. 1, zamiast informacji określonych w ust. 3 pkt 1–3 może podać numer, pod którym został wpisany do tego rejestru.

5. Jeżeli zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 7, ma dokonać podmiot inny niż odbiorca przesyłki, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się oświadczenie tego podmiotu o dysponowaniu warunkami organizacyjno-technicznymi niezbędnymi do dokonania zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi.

6. Wojewódzki inspektor wyraża zgodę na przeprowadzenie kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej, o których mowa w ust. 1, we wskazanym przez odbiorcę przesyłki punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii, w magazynach lub obiektach, lub w miejscu przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, jeżeli:

- 1) drewniane materiały opakowaniowe nie wykazują objawów porażenia przez agrofagi – w przypadku gdy jest możliwe przeprowadzenie ich oględzin;
- 2) transport drewnianych materiałów opakowaniowych do punktu dopuszczenia do obrotu w Unii, magazynów lub obiektów, lub miejsca przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, nie stwarza zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów;
- 3) wskazane przez odbiorcę przesyłki punkt dopuszczenia do obrotu w Unii, magazyny lub obiekty, lub miejsce przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, spełniają warunki zapewniające prawidłowe

przeprowadzenie kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej, o których mowa w ust. 1, i izolację drewnianych materiałów opakowaniowych w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się agrofagów do czasu uzyskania wyników tych kontroli;

- 4) wskazany przez odbiorcę przesyłki sposób, w jaki drewniane materiały opakowaniowe zostaną na jego koszt zniszczone lub poddane jednorazowemu zabiegowi, zapewnia skuteczne zniszczenie agrofagów – w przypadku gdy kontrola dokumentacji, kontrola identyfikacyjna lub kontrola bezpośrednia, o których mowa w ust. 1, wykażą, że drewniane materiały opakowaniowe nie spełniają wymagań określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub w przepisach ustawy;
- 5) odbiorca przesyłki w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie naruszył przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisów ustawy, dotyczących granicznej kontroli fitosanitarnej;
- 6) naczelnik urzędu celno-skarbowego sprawujący dozór celny nad towarami przewożonymi przy wykorzystaniu tych drewnianych materiałów opakowaniowych nie wyraził negatywnej opinii dotyczącej proponowanego miejsca przeprowadzenia kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku wojewódzkiego inspektora o wydanie takiej opinii, a w przypadku towarów łatwo psujących się – niezwłocznie.

7. Zgoda, o której mowa w ust. 1, jest udzielana przez wojewódzkiego inspektora w przypadku, o którym mowa w ust. 2:

- 1) pkt 1 – po uzyskaniu pozytywnej opinii wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na lokalizację punktu dopuszczenia do obrotu w Unii, magazynów lub obiektów, lub miejsca przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, jeżeli właściwy dla tego miejsca jest wojewódzki inspektor inny niż wydający tę decyzję,
- 2) pkt 2 – po uzyskaniu pozytywnej opinii organu właściwego w sprawach ochrony roślin przed agrofagami państwa członkowskiego, na terytorium którego drewniane materiały opakowaniowe, o których mowa w ust. 1, są wprowadzane bezpośrednio z państwa trzeciego i po uzyskaniu pozytywnej opinii Głównego Inspektora – dotyczących przeprowadzenia kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust.

1, we wskazanym przez odbiorcę przesyłki punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii, w magazynach lub obiektach, lub w miejscu przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625.

8. Decyzja, o której mowa w ust. 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

9. Zmiana i uchylenie decyzji, o której mowa w ust. 2, nie wymagają zgody strony.

10. Kontrole dokumentacji, kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie, o których mowa w ust. 1, przeprowadza wojewódzki inspektor właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania tych kontroli.

11. Jeżeli kontrolę dokumentacji, o której mowa w ust. 1, drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, przeprowadza naczelnik urzędu celno-skarbowego na podstawie art. 34 ust. 5:

- 1) wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się za pośrednictwem tego naczelnika urzędu celno-skarbowego, a do tego wniosku naczelnik urzędu celno-skarbowego dołącza opinię o:
 - a) braku możliwości przeprowadzenia kontroli dokumentacji tych drewnianych materiałów opakowaniowych w miejscu ich wprowadzenia z państw trzecich z uwagi na specyfikę przewożonych towarów lub możliwość uszkodzenia przewożonych towarów,
 - b) braku objawów porażenia przez agrofagi tych drewnianych materiałów opakowaniowych – w przypadku gdy jest możliwe przeprowadzenie ich oględzin;
- 2) kontrolę tych drewnianych materiałów opakowaniowych we wskazanym przez odbiorcę przesyłki punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii, w magazynach lub obiektach, lub w miejscu przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625, przeprowadza wojewódzki inspektor właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania tej kontroli.

Art. 37b. 1. W przypadku drewnianych materiałów opakowaniowych, przy których wykorzystaniu są przewożone z państw trzecich towary inne niż rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty, które przed wprowadzeniem z państw trzecich powinny zostać poddane granicznej kontroli fitosanitarnej, do których nie są dołączone wymagane dokumenty lub które nie są prawidłowo oznakowane, ich zniszczenie lub poddanie jednorazowemu zabiegowi może zostać przeprowadzone po wyrażeniu zgody przez wojewódzkiego inspektora, na wniosek odbiorcy przesyłki, we wskazanym przez tego

odbiorcę miejscu innym niż miejsce ich wprowadzenia z państwa trzeciego, jeżeli przeładunek, zniszczenie lub poddanie tych drewnianych materiałów opakowaniowych jednorazowemu zabiegowi jest niemożliwe w miejscu ich wprowadzenia z państwa trzeciego z uwagi na specyfikę przewożonych towarów lub możliwość uszkodzenia przewożonych towarów.

2. Zgoda na zniszczenie lub poddanie drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, jednorazowemu zabiegowi w miejscu wskazanym przez odbiorcę przesyłki innym niż miejsce ich wprowadzenia z państw trzecich jest udzielana, w drodze decyzji, przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce wprowadzenia z państw trzecich tych drewnianych materiałów opakowaniowych.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres odbiorcy przesyłki, z tym że w przypadku gdy odbiorcą przesyłki jest osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą, zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby wniosek ten zawiera adres miejsca wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż określony w pkt 1;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) odbiorcy przesyłki, a w przypadku odbiorcy przesyłki nieposiadającego tego numeru, numer PESEL, jeżeli taki numer posiada;
- 4) opis drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, i wskazanie ich ilości;
- 5) opis sposobu transportu drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, do miejsca ich zniszczenia lub poddania jednorazowemu zabiegowi;
- 6) wskazanie miejsca, w którym drewniane materiały opakowaniowe, o których mowa w ust. 1, będą przechowywane do czasu ich zniszczenia lub poddania jednorazowemu zabiegowi;
- 7) wskazanie sposobu, w jaki drewniane materiały opakowaniowe, o których mowa w ust. 1, zostaną na koszt odbiorcy przesyłki zniszczone lub poddane jednorazowemu zabiegowi, i miejsca zniszczenia tych drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi.

4. Jeżeli odbiorca przesyłki jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych, we wniosku, o którym mowa w ust. 1, zamiast informacji określonych w ust. 3 pkt 1–3 może podać numer, pod którym został wpisany do tego rejestru.

5. Jeżeli zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi ma dokonać inny podmiot niż odbiorca przesyłki, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się oświadczenie tego podmiotu o dysponowaniu warunkami organizacyjno-technicznymi niezbędnymi do dokonania zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi.

6. Wojewódzki inspektor wyraża zgodę na zniszczenie lub poddanie drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, jednorazowemu zabiegowi w miejscu wskazanym przez odbiorcę przesyłki innym niż miejsce ich wprowadzenia z państw trzecich, jeżeli:

- 1) drewniane materiały opakowaniowe nie wykazują objawów porażenia przez agrofagi – w przypadku gdy jest możliwe przeprowadzenie ich oględzin;
- 2) transport drewnianych materiałów opakowaniowych do miejsca ich zniszczenia lub poddania jednorazowemu zabiegowi nie stwarza zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów;
- 3) wskazane przez odbiorcę przesyłki miejsce, w którym drewniane materiały opakowaniowe będą przechowywane do czasu ich zniszczenia lub poddania jednorazowemu zabiegowi, zapewnia ich izolację w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się agrofagów;
- 4) wskazany przez odbiorcę przesyłki sposób, w jaki drewniane materiały opakowaniowe zostaną na jego koszt zniszczone lub poddane jednorazowemu zabiegowi, zapewnia skuteczne zniszczenie agrofagów;
- 5) odbiorca przesyłki w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie naruszył przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisów ustawy, dotyczących granicznej kontroli fitosanitarnej;
- 6) naczelnik urzędu celno-skarbowego sprawujący dozór celny nad towarami przewożonymi przy wykorzystaniu drewnianych materiałów opakowaniowych nie wyraził negatywnej opinii dotyczącej proponowanego miejsca ich zniszczenia lub poddania jednorazowemu zabiegowi, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku wojewódzkiego inspektora o wydanie takiej opinii, a w przypadku towarów łatwo psujących się – niezwłocznie.

7. W decyzji, o której mowa w ust. 2, wojewódzki inspektor określa termin zniszczenia lub poddania jednorazowemu zabiegowi drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1.

8. Decyzję, o której mowa w ust. 2, wojewódzki inspektor wydaje po zasięgnięciu opinii dotyczącej zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych, o których mowa w ust. 1, lub poddania tych drewnianych materiałów opakowaniowych jednorazowemu zabiegowi, w miejscu, o którym mowa w ust. 1, wojewódzkiego inspektora właściwego dla tego miejsca, jeżeli właściwy dla tego miejsca jest wojewódzki inspektor inny niż wydający tę decyzję.

9. Decyzja, o której mowa w ust. 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

10. Zmiana i uchylene decyzji, o której mowa w ust. 2, nie wymagają zgody strony.”;

5) w art. 50 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Informacja, o której mowa w ust. 1, może być przekazana w terminie późniejszym niż dzień 30 kwietnia danego roku, jeżeli wynika to z wymagań importowych państwa trzeciego.

1b. W przypadku, o którym mowa w ust. 1a, Główny Inspektor udostępnia informację o terminie przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat.”;

6) po art. 51 dodaje się art. 51a–51i w brzmieniu:

„Art. 51a. 1. Jeżeli dla potwierdzenia spełnienia wymagań importowych państwa trzeciego i wydania fitosanitarnego świadectwa eksportowego lub fitosanitarnego świadectwa reeksportowego dla określonych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów jest wymagane wyłącznie zastosowanie oceny wizualnej tych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów i nie jest wymagane wypełnienie rubryki „Deklaracja dodatkowa” fitosanitarnego świadectwa eksportowego lub fitosanitarnego świadectwa reeksportowego ujętej we wzorze określonym w załączniku do Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 151 oraz z 2007 r. poz. 485), a eksporter dokonujący wysyłki tych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów do tego państwa trzeciego jest wpisany do rejestru zaufanych eksporterów prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora, fitosanitarne świadectwo eksportowe lub fitosanitarne świadectwo reeksportowe może zostać wydane na podstawie kontroli urzędowej, o której mowa w art. 47 ust. 7 pkt 2 lit. b, obejmującej ocenę wizualną przesyłek przeprowadzoną ze zredukowaną częstotliwością, zwanej dalej „kontrolą urzędową o zredukowanej częstotliwości”.

2. Kontrola urzędowa o zredukowanej częstotliwości obejmuje ocenę wizualną nie mniej niż:

- 1) co 10 wysyłanej przesyłki – jeżeli eksporter jest wpisany do rejestru zaufanych eksporterów nie dłużej niż przez rok;
- 2) co 20 wysyłanej przesyłki – jeżeli eksporter jest wpisany do rejestru zaufanych eksporterów dłużej niż przez rok.

Art. 51b. Do rejestru zaufanych eksporterów może zostać wpisany eksporter, który:

- 1) przez co najmniej 2 lata jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora;
- 2) w okresie, o którym mowa w pkt 1:
 - a) składał co roku do wojewódzkiego inspektora wnioski o wydanie fitosanitarnego świadectwa eksportowego lub fitosanitarnego świadectwa reeksportowego dla co najmniej 10 przesyłek,
 - b) nie był karany i nie została na niego nałożona administracyjna kara pieniężna za naruszenie przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisów ustawy;
- 3) wdrożył zatwierdzoną przez wojewódzkiego inspektora procedurę samodzielnej kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do określonych państw trzecich przeprowadzanej przez osoby, które:
 - a) posiadają wykształcenie zapewniające wiedzę w zakresie ochrony roślin przed agrofagami niezbędną do prawidłowego przeprowadzania tej kontroli lub
 - b) zdały egzamin potwierdzający posiadanie wiedzy w zakresie ochrony roślin przed agrofagami niezbędnej do prawidłowego przeprowadzania tej kontroli – zwaną dalej „procedurą kontroli”.

Art. 51c. 1. Wpisu do rejestru zaufanych eksporterów dokonuje na wniosek zainteresowanego eksportera wojewódzki inspektor właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego eksportera, a w przypadku:

- 1) gdy tym eksporterem jest osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą – właściwy ze względu na miejsce wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) eksportera niemającego miejsca zamieszkania albo siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – wojewódzki inspektor, który dokonał wpisu tego eksportera do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych.

2. Wniosek o wpis do rejestru zaufanych eksporterów zawiera:

- 1) numer, pod którym wnioskodawca jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych;
- 2) imię i nazwisko osoby wyznaczonej do kontaktów z wojewódzkim inspektorem;
- 3) imię i nazwisko osób, które będą przeprowadzały samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości;
- 4) miejsce wykonywanej działalności w zakresie eksportu roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości;
- 5) nazwę botaniczną roślin lub nazwę produktów roślinnych lub nazwę innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości i określenie państwa trzeciego, do którego będą wyprowadzane lub przez które będą przemieszczane.

3. Do wniosku o wpis do rejestru zaufanych eksporterów dołącza się:

- 1) kopię zaświadczenia, o którym mowa w art. 51e ust. 2, albo kopię dokumentów potwierdzających, że osoby, które będą przeprowadzały samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, spełniają wymagania określone w art. 51b pkt 3 lit. a;
- 2) procedurę kontroli zatwierdzoną przez wojewódzkiego inspektora albo wniosek o jej zatwierdzenie.

4. W przypadku gdy wniosek o zatwierdzenie procedury kontroli został złożony razem z wnioskiem o wpis do rejestru zaufanych eksporterów, wpis ten nie może zostać dokonany przed zatwierdzeniem procedury kontroli.

5. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym artykule do trybu postępowania z wnioskiem o wpis do rejestru zaufanych eksporterów stosuje się przepisy art. 6 ust. 3–5.

6. Rejestr zaufanych eksporterów zawiera:

- 1) informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1–4;
- 2) zakres wpisu do rejestru zaufanych eksporterów określający nazwę botaniczną roślin lub nazwę produktów roślinnych lub nazwę innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli

urzędowej o zredukowanej częstotliwości i określenie państwa trzeciego, do którego będą one wprowadzane lub przez które będą przemieszczane;

3) numer i datę wpisu.

7. Wojewódzki inspektor, który dokonał wpisu do rejestru zaufanych eksporterów, informuje na piśmie eksportera wpisanego do rejestru zaufanych eksporterów o dokonaniu wpisu do rejestru zaufanych eksporterów oraz o zakresie tego wpisu, w terminie 7 dni od dnia jego dokonania.

8. Wojewódzki inspektor zapewnia Głównemu Inspektorowi dostęp do informacji zawartych w rejestrze zaufanych eksporterów.

9. Główny Inspektor może udostępnić informacje zawarte w rejestrze zaufanych eksporterów właściwemu organowi państwa trzeciego, do którego rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty będą wyprowadzane lub przez które będą przemieszczane, jeżeli wynika to z wymagań importowych państwa trzeciego. Udostępnieniu podlegają wyłącznie informacje niezbędne do potwierdzenia spełnienia wymagań importowych państwa trzeciego.

10. Główny Inspektor udostępnia na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat wykaz roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów oraz państw trzecich, do których są one wyprowadzane, objętych zakresem wpisów do rejestru zaufanych eksporterów.

Art. 51d. 1. Procedura kontroli powinna określać odrębnie w odniesieniu do wszystkich objętych nią roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości:

- 1) zakres, opis i częstotliwość samodzielnej kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do państw trzecich,
- 2) sposób identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi podczas przeprowadzania samodzielnej kontroli, o której mowa w pkt 1,
- 3) opis pomieszczeń, w których będzie przeprowadzana samodzielna kontrola, o której mowa w pkt 1, ze szczególnym uwzględnieniem ich infrastruktury sanitarnej,
- 4) wykaz sprzętu, który będzie wykorzystywany przy przeprowadzaniu samodzielnej kontroli, o której mowa w pkt 1, i jego opis,

- 5) opis zabiegów, którym będą poddawane rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty przed wysyłką, niszczących danego agrofaga lub zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się – jeżeli takie zabiegi będą przeprowadzane,
- 6) sposób pakowania roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów poddawanych samodzielnej kontroli, o której mowa w pkt 1,
- 7) sposób zapewnienia identyfikacji roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów poddawanych samodzielnej kontroli, o której mowa w pkt 1,
- 8) środki podejmowane w celu ograniczenia występowania agrofagów w miejscu składowania roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do wysyłki,
- 9) środki podejmowane w celu ograniczenia występowania agrofagów w miejscu przeprowadzania samodzielnej kontroli, o której mowa w pkt 1,
- 10) opis działań podejmowanych w przypadku podejrzenia występowania agrofagów w miejscach, o których mowa w pkt 8 lub 9, lub w przesyłkach roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do wysyłki, w celu identyfikacji tych agrofagów,
- 11) sposób prowadzenia dokumentacji zawierającej opis przeprowadzania samodzielnej kontroli, o której mowa w pkt 1, zabiegów, działań i środków, o których mowa w pkt 1, 2 i 5–10,
- 12) sposób informowania wojewódzkiego inspektora o podejrzeniu występowania w przesyłkach roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do wysyłki agrofagów objętych wymaganiami eksportowymi państwa trzeciego, do którego te rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty będą wyprowadzane lub przez które będą przemieszczane

– uwzględniając agrofagi objęte wymaganiami eksportowymi państwa trzeciego, do którego rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty będą wyprowadzane lub przez które będą przemieszczane, agrofagi, które mogą występować na tych roślinach, produktach roślinnych lub innych przedmiotach, sposoby wykrywania i identyfikacji tych agrofagów oraz zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego.

2. Wojewódzki inspektor zatwierdza procedurę kontroli na wniosek zainteresowanego eksportera.

3. Wojewódzki inspektor w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o zatwierdzenie procedury kontroli:

- 1) informuje eksportera na piśmie o zatwierdzeniu procedury kontroli – gdy procedura kontroli spełnia wymagania określone w ust. 1;
- 2) wzywa eksportera do uzupełnienia lub poprawienia procedury kontroli we wskazanym zakresie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tego wezwania, z pouczeniem, że nieuzupełnienie lub niepoprawienie procedury kontroli w tym terminie spowoduje jej zatwierdzenie w ograniczonym zakresie – gdy procedura kontroli nie spełnia wymagań określonych ust. 1 w odniesieniu do części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli;
- 3) wzywa eksportera do uzupełnienia lub poprawienia procedury kontroli w terminie 30 dni od dnia doręczenia tego wezwania, z pouczeniem, że nieuzupełnienie lub niepoprawienie procedury kontroli w tym terminie spowoduje pozostawienie tego wniosku bez rozpoznania – gdy procedura kontroli nie spełnia wymagań określonych ust. 1 w odniesieniu do wszystkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych tą procedurą kontroli.

4. W razie nieuzupełnienia lub niepoprawienia procedury kontroli w terminie wskazanym w wezwaniu, w przypadku, o którym mowa w ust. 3:

- 1) pkt 2 – wojewódzki inspektor informuje eksportera na piśmie o zatwierdzeniu procedury kontroli w ograniczonym zakresie;
- 2) pkt 3 – wniosek o zatwierdzenie procedury kontroli pozostawia się bez rozpoznania.

5. Wojewódzki inspektor, jeżeli uzupełniona lub poprawiona procedura kontroli:

- 1) spełnia wymagania określone w ust. 1 – informuje eksportera na piśmie o zatwierdzeniu procedury kontroli;
- 2) nie spełnia wymagań określonych w ust. 1 w odniesieniu do części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli – informuje eksportera na piśmie o zatwierdzeniu procedury kontroli w ograniczonym zakresie wraz z uzasadnieniem;
- 3) nie spełnia wymagań określonych w ust. 1 w odniesieniu do wszystkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli – informuje eksportera na piśmie o niezatwierdzeniu procedury kontroli wraz z uzasadnieniem.

Art. 51e. 1. Egzamin, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b:

- 1) przeprowadza wojewódzki inspektor;
- 2) może zostać przeprowadzony przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego.

2. Potwierdzeniem zdania egzaminu, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b, jest zaświadczenie wydane przez wojewódzkiego inspektora.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, zawiera imię i nazwisko osoby, która zdała egzamin, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b.

4. Osoba, która nie zdała egzaminu, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b, może ponownie przystąpić do tego egzaminu nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia, w którym go nie zdała.

5. Jeżeli osoba, która nie zdała egzaminu, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b, zgłosi zamiar przystąpienia do tego egzaminu przed upływem terminu określonego w ust. 4, wojewódzki inspektor na piśmie informuje tę osobę o niedopuszczeniu do tego egzaminu.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wykształcenie i zakres wiedzy, jakie powinny posiadać osoby przeprowadzające samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, oraz dokumenty potwierdzające posiadanie tego wykształcenia, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego przeprowadzania tej kontroli.

Art. 51f. 1. Jeżeli osoba, o której mowa w art. 51b pkt 3, przeprowadza samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do państw trzecich z naruszeniem procedury kontroli, stwarzając zagrożenie naruszenia wymagań importowych państwa trzeciego, wojewódzki inspektor zakazuje, w drodze decyzji, tej osobie przeprowadzania takiej kontroli do czasu zdania egzaminu, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Osoba, której wojewódzki inspektor zakazał przeprowadzania samodzielnej kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do państw trzecich decyzją, o której mowa w ust. 1, może przystąpić do egzaminu, o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b, nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna.

4. Jeżeli osoba, której wojewódzki inspektor zakazał przeprowadzania samodzielnej kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do państw trzecich decyzją, o której mowa w ust. 1, zgłosi zamiar przystąpienia do egzaminu,

o którym mowa w art. 51b pkt 3 lit. b, przed upływem terminu określonego w ust. 3, wojewódzki inspektor odmawia tej osobie na piśmie dopuszczenia do tego egzaminu.

Art. 51g. 1. Eksporter wpisany do rejestru zaufanych eksporterów jest obowiązany do:

- 1) zapewnienia, że samodzielna kontrola roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, jest przeprowadzana przez osoby spełniające wymagania określone w art. 51b pkt 3;
- 2) wdrożenia procedury kontroli;
- 3) nieprzeznaczania do wysyłki do państwa trzeciego roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, niespełniających wymagań importowych tego państwa, porażonych przez agrofagi objęte wymaganiami importowymi tego państwa lub takich, które nie są praktycznie wolne od innych agrofagów;
- 4) informowania wojewódzkiego inspektora zgodnie z procedurą kontroli o podejrzeniu występowania w przesyłkach roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, agrofagów objętych wymaganiami importowymi państwa trzeciego, do którego przesyłki te będą wyprowadzane lub przez które będą przemieszczane, w celu potwierdzenia lub wykluczenia tego podejrzenia;
- 5) umożliwienia przeprowadzania przez wojewódzkiego inspektora kontroli wdrożenia procedury kontroli i współdziałania podczas tej kontroli;
- 6) prowadzenia dokumentacji, o której mowa w art. 51d ust. 1 pkt 11 i udostępniania jej wojewódzkiemu inspektorowi na jego żądanie;
- 7) niezwłocznego powiadamiania wojewódzkiego inspektora o zmianie w zakresie informacji, o których mowa w art. 51c ust. 2 pkt 1–4.

2. Wojewódzki inspektor przeprowadza u eksporterów wpisanych do rejestru zaufanych eksporterów kontrole wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, co najmniej raz w roku.

3. Wojewódzki inspektor w przypadku:

- 1) stwierdzenia w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 2, że wdrożona procedura kontroli nie zapewnia bezpieczeństwa fitosanitarnego w odniesieniu do wszystkich lub do części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli,
 - 2) otrzymania od organu państwa trzeciego, do którego przesyłki poddane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości zostały wyprowadzone lub przez które były przemieszczane, informacji o niespełnieniu wymagań importowych tego państwa,
 - 3) zmiany wymagań importowych państwa, do którego są wyprowadzone przesyłki poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości
- wzywa eksportera wpisanego do rejestru zaufanych eksporterów do uzupełnienia lub poprawienia procedury kontroli w terminie 30 dni od dnia doręczenia tego wezwania.

4. Wezwanie, o którym mowa w ust. 3, zawiera pouczenie, że nieuzupełnienie lub niepoprawienie procedury kontroli spowoduje:

- 1) wykreślenie eksportera z rejestru zaufanych eksporterów – jeżeli to wezwanie dotyczy wszystkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli albo
- 2) ograniczenie zakresu wpisu do tego rejestru – jeżeli to wezwanie dotyczy części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli.

5. Kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, których dotyczy wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia procedury kontroli, do czasu uzupełnienia lub poprawienia procedury kontroli przeprowadza wojewódzki inspektor.

6. Jeżeli:

- 1) eksporter wpisany do rejestru zaufanych eksporterów nie uzupełni lub nie poprawi procedury kontroli w terminie określonym w ust. 3 lub
- 2) uzupełniona lub poprawiona procedura kontroli nie zapewnia bezpieczeństwa fitosanitarnego w odniesieniu do wszystkich lub do części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli

– wojewódzki inspektor, w drodze decyzji, wykreśla eksportera z rejestru zaufanych eksporterów, a w przypadku gdy stwierdzone braki lub uchybienia dotyczą części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli – ogranicza zakres wpisu do rejestru zaufanych eksporterów.

7. Jeżeli wojewódzki inspektor w terminie 6 miesięcy od dnia uzupełnienia lub poprawienia procedury kontroli ponownie otrzyma od organu państwa trzeciego, do którego zostały wyprowadzone przesyłki poddane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości lub przez które te przesyłki były przemieszczane, informacji o niespełnieniu wymagań importowych tego państwa, w drodze decyzji:

- 1) wykreśla eksportera z rejestru zaufanych eksporterów – jeżeli informacje o niespełnieniu wymagań importowych tego państwa dotyczą wszystkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli;
- 2) ogranicza zakres wpisu do rejestru zaufanych eksporterów – jeżeli informacje o niespełnieniu wymagań importowych tego państwa dotyczą części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli.

Art. 51h. 1. Eksporter wpisany do rejestru zaufanych eksporterów może złożyć do wojewódzkiego inspektora, który dokonał tego wpisu, wniosek o zmianę zakresu dokonanego wpisu.

2. Jeżeli zmiana, o której mowa w ust. 1, dotyczy ograniczenia zakresu wpisu do rejestru zaufanych eksporterów, wniosek o tę zmianę zawiera:

- 1) numer, pod którym wnioskodawca jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych;
- 2) nazwę botaniczną roślin lub nazwę produktów roślinnych lub nazwę innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich nie będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości i określenie państwa trzeciego, do którego są one wyprowadzane lub przez które są przemieszczane.

3. Do rozszerzenia zakresu wpisu do rejestru zaufanych eksporterów przepisy art. 51b pkt 3, art. 51c ust. 1–5 i 7 oraz art. 51d stosuje się w zakresie, w jakim dotyczą rozszerzenia zakresu tego wpisu.

Art. 51i. 1. Wojewódzki inspektor wykreśla eksportera z rejestru zaufanych eksporterów:

- 1) na wniosek tego eksportera;
- 2) w przypadku stwierdzenia niewykonywania przez tego eksportera działalności w zakresie eksportu roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przy zastosowaniu kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości dłużej niż przez 3 lata;

- 3) w przypadku wykreślenia tego eksportera z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego albo zgonu osoby niepodlegającej wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 4) w przypadku stwierdzenia, że informacje podane we wniosku o wpis do rejestru zaufanych eksporterów były niezgodne ze stanem faktycznym.

2. W przypadku stwierdzenia, po dokonaniu wpisu eksportera do rejestru zaufanych eksporterów, błędów lub pomyłek w informacjach podanych we wniosku o wpis do rejestru zaufanych eksporterów wojewódzki inspektor wzywa tego eksportera do ich poprawienia w wyznaczonym terminie, jednak nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia tego wezwania, z pouczeniem, że niepoprawienie tych błędów lub tych pomyłek skutkuje wykreśleniem tego eksportera z rejestru zaufanych eksporterów.

3. W przypadku niepoprawienia błędów lub pomyłek we wniosku o wpis do rejestru zaufanych eksporterów w terminie, o którym mowa w ust. 2, wojewódzki inspektor wykreśla eksportera z rejestru zaufanych eksporterów.

4. Wykreślenie podmiotu z rejestru zaufanych eksporterów w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4 oraz ust. 3, jest dokonywane w drodze decyzji.

5. W przypadku stwierdzenia przez wojewódzkiego inspektora w wyniku kontroli, o której mowa w art. 51g ust. 2, niewdrożenia przez eksportera wpisanego do rejestru zaufanych eksporterów procedury kontroli lub stwierdzenia nieprawidłowego jej wdrożenia, lub stwierdzenia niewykonywania obowiązków określonych w art. 51g ust. 1 wojewódzki inspektor, mając na uwadze stopień stwierdzonego niedopełnienia tych obowiązków i wymagania importowe państwa trzeciego:

- 1) w drodze pisemnych zaleceń pokontrolnych nakazuje usunięcie stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie, jednak nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia nakazu – jeżeli te uchybienia nie stwarzają zagrożenia naruszenia wymagań importowych państwa trzeciego albo
- 2) w drodze decyzji wykreśla tego eksportera z rejestru zaufanych eksporterów albo ogranicza zakres wpisu do rejestru zaufanych eksporterów w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, których dotyczą stwierdzone uchybienia – jeżeli te uchybienia stwarzają zagrożenie naruszenia wymagań importowych państwa trzeciego.

6. W przypadku gdy eksporter wpisany do rejestru zaufanych eksporterów nie usunie stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie, wojewódzki inspektor, jeżeli stwierdzone uchybienia dotyczą:

- 1) wszystkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli – wykreśla, w drodze decyzji, tego eksportera z rejestru zaufanych eksporterów;
- 2) części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych procedurą kontroli – ogranicza, w drodze decyzji, zakres wpisu do rejestru zaufanych eksporterów w odniesieniu do tych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, których dotyczą stwierdzone uchybienia.

7. W przypadku gdy eksporter wpisany do rejestru zaufanych eksporterów:

- 1) zostanie ukarany lub zostanie na niego nałożona administracyjna kara pieniężna za naruszenie przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisów ustawy, dotyczących wysyłki roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów do państw trzecich, stwarzające zagrożenie rozprzestrzenienia się agrofagów lub naruszenia wymagań importowych państwa trzeciego lub
- 2) zostanie dwukrotnie ukarany w terminie 6 miesięcy lub w tym terminie zostanie na niego dwukrotnie nałożona administracyjna kara pieniężna za naruszenie przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisów ustawy, dotyczących wysyłki roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów do państw trzecich, inne niż określone w pkt 1

– wojewódzki inspektor wykreśla, w drodze decyzji, tego eksportera z rejestru zaufanych eksporterów.

8. Podmiot, który został wykreślony z rejestru zaufanych eksporterów na podstawie ust. 1 pkt 4, ust. 3, ust. 5 pkt 2, ust. 6 pkt 1 lub ust. 7, może ponownie wystąpić z wnioskiem o wpis do rejestru zaufanych eksporterów nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym decyzja o wykreśleniu z rejestru zaufanych eksporterów stała się ostateczna.

9. Decyzje wydane w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i ust. 3, decyzje, o których mowa w ust. 5 pkt 2, ust. 6 i 7, i decyzje, o których mowa w art. 51g ust. 6 i 7, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

10. Jeżeli podmiot, który został wykreślony z rejestru zaufanych eksporterów, złoży wniosek o wpis do rejestru zaufanych eksporterów przed upływem terminu określonego w ust. 8, wniosek ten pozostawia się bez rozpoznania.

11. Jeżeli ze względu na zmianę wymagań importowych państwa trzeciego wysyłka do tego państwa określonych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów z zastosowaniem kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości stanie się niemożliwa, wojewódzki inspektor, w przypadku gdy zmiana wymagań importowych państwa trzeciego dotyczy:

- 1) wszystkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do tego państwa trzeciego są poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości – wykreśla eksporterów wpisanych do rejestru zaufanych eksporterów z rejestru zaufanych eksporterów;
- 2) części roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do tego państwa trzeciego są poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości – ogranicza zakres wpisów do rejestru zaufanych eksporterów w odniesieniu do tych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, których dotyczy zmiana tych wymagań.

12. W przypadku, o którym mowa w ust. 11, wojewódzki inspektor informuje eksporterów o wykreśleniu z rejestru zaufanych eksporterów lub ograniczeniu zakresu wpisów do rejestru zaufanych eksporterów na piśmie w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie wymagań importowych państwa trzeciego.”;

7) w art. 56 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku nieuiszczenia opłaty, o której mowa w:

- 1) art. 53 pkt 5 – nie dopuszcza się osoby, która nie uiściła tej opłaty, do egzaminu, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1;
- 2) art. 79 ust. 1 lub ust. 2 lit. a rozporządzenia 2017/625 – nie stosuje się art. 56 ust. 5 rozporządzenia 2017/625 w odniesieniu do wypełnienia przez wojewódzkiego inspektora wspólnego zdrowotnego dokumentu wejścia, o którym mowa w art. 50 ust. 3 rozporządzenia 2017/625.”;

8) w art. 58:

a) w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł”,

b) w ust. 2:

- po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 „2a) nie wykonuje obowiązku zaopatrzenia roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do państw trzecich lub przemieszczanych przez państwa trzecie w wymagane fitosanitarne świadectwo eksportowe lub fitosanitarne świadectwo reeksportowe”,
- uchyla się pkt 3,
- część wspólna otrzymuje brzmienie:
 „– podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł”,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Podmiot, który:
 - 1) nie wykonuje obowiązków, nakazów lub zakazów:
 - a) określonych w przepisach Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 28 ust. 1 lub 6 lub art. 30 ust. 1 akapit drugi lub ust. 7, lub art. 37 ust. 4 rozporządzenia 2016/2031 lub w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 5, art. 11 ust. 11, art. 14 ust. 3 lub 7,
 - b) wynikających z decyzji, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2 lub ust. 6 pkt 2, art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lub 3, ust. 2, ust. 6 pkt 2 lub ust. 7, art. 13 ust. 6 lub ust. 9 pkt 2, art. 15 ust. 1, art. 20 ust. 2 pkt 2 lub ust. 8 pkt 2 lub art. 35 ust. 2,
 - 2) będąc do tego obowiązany, nie informuje wojewódzkiego inspektora o przeniesieniu posiadania roślin, produktów roślinnych, innych przedmiotów, gruntów lub obiektów, których dotyczą decyzje, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2, art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lub 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 2 pkt 2
 – podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości od 500 do 50 000 zł.”
- d) w ust. 4 uchyla się pkt 1, 2, 4 i 5,
- e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
 „4a. Podmiot, który:
 - 1) wbrew zakazowi wprowadzonemu na podstawie art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031 lub w przepisach Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 30 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia 2016/2031, wprowadza, przemieszcza, utrzymuje, rozmnaża lub uwalnia agrofagi kwarantannowe dla Unii lub

agrofagi objęte środkami przyjętymi zgodnie z art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031,

- 2) wbrew zakazowi określönemu w art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2016/2031 wprowadza, przemieszcza, utrzymuje, rozmnaża lub uwalnia agrofagi kwarantannowe dla strefy chronionej na obszarze tej strefy chronionej,
- 3) wykonuje działania, które mogą być wykonywane wyłącznie w stacji kwarantanny lub obiekcie zapewniającym izolację, w obiekcie, który nie został wyznaczony jako stacja kwarantanny lub obiekt zapewniający izolację,
- 4) prowadzi prace nad agrofagami bez zezwolenia na prowadzenie tych prac lub prowadzi te prace niezgodnie z zakresem uzyskanego zezwolenia – podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 10 000 zł.”,
- f) w ust. 5 w pkt 1 wyrazy „ust. 2–4” zastępuje się wyrazami „ust. 2–4a”,
- g) w ust. 7 wyrazy „ust. 2 i 3” zastępuje się wyrazami „ust. 1–3 i 4a”;
- 9) w art. 59 w ust. 1 w pkt 26 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 27 w brzmieniu:
 „27) wykorzystuje drewniany materiał opakowaniowy, drewno lub inne przedmioty, które nie zostały oznakowane zgodnie z art. 96 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031, w przypadkach, o których mowa w art. 96 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2016/2031”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2021 r. poz. 213) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11:
 - a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Wniosek o przyznanie wyłącznego prawa, upoważnienie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, i kwestionariusz techniczny składa się na formularzach udostępnionych na stronie internetowej administrowanej przez Centralny Ośrodek.

3b. Wniosek o przyznanie wyłącznego prawa i załączniki, o których mowa w ust. 3, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 11a ust. 1.”,
 - b) uchyla się ust. 4;
- 2) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Dyrektor Centralnego Ośrodka buduje i utrzymuje system teleinformatyczny umożliwiający złożenie wniosku o przyznanie wyłącznego prawa i załączników, o których mowa w art. 11 ust. 3, administruje tym systemem i udostępnia go wnioskodawcy.

2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, umożliwia wprowadzanie, przechowywanie, przetwarzanie i agregowanie informacji określonych w art. 11 ust. 2 i 3, w tym następujących danych osobowych:

- 1) imienia i nazwiska albo nazwy hodowcy oraz jego adresu i miejsca zamieszkania albo adresu siedziby;
- 2) imienia i nazwiska albo nazwy pełnomocnika hodowcy oraz jego adresu i miejsca zamieszkania albo adresu siedziby – w przypadku gdy wniosek o przyznanie wyłącznego prawa składa pełnomocnik hodowcy.

3. Wprowadzenie przez wnioskodawcę lub osobę uprawnioną do jego reprezentowania informacji, o których mowa w ust. 2, w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1, następuje po uwierzytelnieniu w tym systemie w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).”;

3) w art. 37 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) narusza wyłączne prawo do odmiany lub wspólnotowe prawo do ochrony odmian roślin przyznane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz. Urz. WE L 227 z 01.09.1994, str. 1, z późn. zm.²⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 16, str. 390),”;

4) w art. 37a pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nie udziela w wymaganym terminie, na wniosek hodowcy, którego odmiana jest chroniona wyłącznym prawem do odmiany lub wspólnotowym prawem do ochrony odmian roślin, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin, albo na wniosek organizacji hodowców, informacji, o której mowa w art. 23b ust. 1, lub udziela informacji fałszywej,”.

Art. 3. W ustawie z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2021 r. poz. 129) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. WE L 258 z 28.10.1995, str. 3, Dz. Urz. UE L 122 z 16.05.2003, str. 36, Dz. Urz. UE L 245 z 29.09.2003, str. 28, Dz. Urz. UE L 162 z 30.04.2004, str. 38 oraz Dz. Urz. UE L 8 z 11.01.2008, str. 2.

„5a. Wniosek o wpis odmiany do krajowego rejestru i załączniki, o których mowa w ust. 2 i 3, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 32b ust. 1.”;

- 2) w art. 20 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Wniosek o przedłużenie okresu wpisu odmiany w krajowym rejestrze i kopię dowodu uiszczenia opłaty za złożenie tego wniosku, o której mowa w art. 24 ust. 1, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 32b ust. 1.”;

- 3) w art. 22 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, i kopię dowodu uiszczenia opłaty za złożenie wniosku, o której mowa w art. 24 ust. 2, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 32b ust. 1.”;

- 4) w art. 30 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wniosek o wpis odmiany regionalnej albo odmiany amatorskiej do krajowego rejestru i załączniki, o których mowa w ust. 3 i 4, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 32b ust. 1.”;

- 5) w tytule II w dziale I po art. 32a dodaje się art. 32b w brzmieniu:

„Art. 32b. 1. Dyrektor Centralnego Ośrodka buduje i utrzymuje system teleinformatyczny umożliwiający złożenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1, art. 20 ust. 2, art. 22 ust. 2 i art. 30 ust. 1, i załączników, o których mowa w art. 13 ust. 2 i 3, art. 20 ust. 5, art. 22 ust. 4 i art. 30 ust. 3 i 4, administruje tym systemem i udostępnia go wnioskodawcy.

2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, umożliwia wprowadzanie, przechowywanie, przetwarzanie i agregowanie informacji określonych w art. 13 ust. 1–3, art. 20 ust. 2 i 5, art. 22 ust. 3 i 4 oraz art. 30 ust. 2–4, w tym następujących danych osobowych – imienia i nazwiska oraz adresu i miejsce zamieszkania albo nazwy oraz adresu i siedziby wnioskodawcy, z tym że w przypadku gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby – miejsca i adresu wykonywania działalności, jeżeli są inne niż adres i miejsce zamieszkania tej osoby.

3. Wprowadzenie przez wnioskodawcę lub osobę uprawnioną do jego reprezentowania informacji, o których mowa w ust. 2, w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1, następuje po uwierzytelnieniu w tym systemie w sposób określony

w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).”;

6) w art. 36:

a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Wniosek o dokonanie oceny polowej materiału siewnego składa się na formularzu udostępnionym na stronie internetowej administrowanej przez wojewódzki inspektorat ochrony roślin i nasiennictwa.”,

b) po ust. 12 dodaje się ust. 12a w brzmieniu:

„12a. Wniosek o dokonanie oceny polowej materiału siewnego, upoważnienie zachowujące odmianę do złożenia wniosku w jego imieniu i załączniki, o których mowa w ust. 8, 10 i 11, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 36b ust. 1.”;

7) po art. 36a dodaje się art. 36b w brzmieniu:

„Art. 36b. 1. Główny Inspektor buduje i utrzymuje system teleinformatyczny umożliwiający złożenie wniosków, o których mowa w art. 36 ust. 2, i załączników, o których mowa w art. 36 ust. 8, 10 i 11, administruje tym systemem i udostępnia go wnioskodawcy.

2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, umożliwia wprowadzanie, przechowywanie, przetwarzanie i agregowanie informacji określonych w art. 36 ust. 7, 8, 10 i 11 i informacji zawartych w upoważnieniu zachowujące odmianę do złożenia wniosku w jego imieniu, w tym następujących danych osobowych – imienia i nazwiska oraz adresu i miejsca zamieszkania albo nazwy oraz adresu i siedziby wnioskodawcy, z tym że w przypadku gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby – miejsca i adresu wykonywania działalności, jeżeli są inne niż adres i miejsce zamieszkania tej osoby, oraz numeru identyfikacji podatkowej (NIP) prowadzącego obrót, jeżeli został nadany.

3. Wprowadzenie przez wnioskodawcę lub osobę uprawnioną do jego reprezentowania informacji, o których mowa w ust. 2, w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1, następuje po uwierzytelnieniu w tym systemie w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”;

8) w art. 57 w ust. 3 uchyla się zdanie drugie;

9) w art. 71 po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Wniosek o dokonanie oceny polowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany składa się na formularzu udostępnionym na stronie internetowej administrowanej przez wojewódzki inspektorat ochrony roślin i nasiennictwa.

2b. Wniosek o dokonanie oceny polowej materiału szkółkarskiego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany i załączniki, o których mowa w ust. 4, można złożyć za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 71a ust. 1.”;

10) po art. 71 dodaje się art. 71a w brzmieniu:

„Art. 71a. 1. Główny Inspektor buduje i utrzymuje system teleinformatyczny umożliwiający złożenie wniosku, o którym mowa w art. 71 ust. 1, i załączników, o których mowa w art. 71 ust. 4, administruje tym systemem i udostępnia go wnioskodawcy.

2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, umożliwia wprowadzanie, przechowywanie, przetwarzanie i agregowanie informacji określonych w art. 71 ust. 3 i 4 i informacji zawartych w upoważnieniu zachowującego odmianę do złożenia wniosku w jego imieniu, w tym następujących danych osobowych – imienia i nazwiska oraz adresu i miejsca zamieszkania albo nazwy oraz adresu i siedziby wnioskodawcy, z tym że w przypadku gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby – miejsca i adresu wykonywania działalności, jeżeli są inne niż adres i miejsce zamieszkania tej osoby, oraz numeru identyfikacji podatkowej (NIP) prowadzącego obrót, jeżeli został nadany.

3. Wprowadzenie przez wnioskodawcę lub osobę uprawnioną do jego reprezentowania informacji, o których mowa w ust. 2, w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1, następuje po uwierzytelnieniu w tym systemie w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Przedłużenie okresu ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy w przypadku, o którym mowa w art. 17 i art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 1107/2009, wymaga zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa zamiaru uzyskania takiego przedłużenia

przez posiadacza zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy.

2. Zamiar, o którym mowa w ust. 1, zgłasza się ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa w terminie co najmniej 30 dni przed upływem okresu ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy.

3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę, siedzibę i adres posiadacza zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu albo imię, nazwisko oraz adres i miejsce zamieszkania albo nazwę oraz adres i siedzibę posiadacza pozwolenia na handel równoległy, z tym że w przypadku gdy tym posiadaczem jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zamiast adresu i miejsca zamieszkania tej osoby – adres miejsca wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli jest inny niż adres i miejsce zamieszkania;
- 2) wskazanie nazwy handlowej środka ochrony roślin i numeru oraz daty wydania zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy;
- 3) uzasadnienie przedłużenia okresu ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy;
- 4) datę i podpis wnioskodawcy.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa potwierdza na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej okres ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy i udostępnia na stronie internetowej administrowanej przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rolnictwa informacje o okresie ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy i o okresie na zużycie istniejących zapasów środka ochrony roślin.”;

- 2) w art. 9 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podmiotu upoważnionego na podstawie art. 10 lub organu, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lub 2 rozporządzenia nr 1107/2009, o opracowanie oceny, o której mowa w art. 11 ust. 2 lub art. 36 ust. 1 rozporządzenia nr 1107/2009, lub uwag, które należy uwzględnić w tej ocenie, zwanych dalej „oceną lub uwagami”,”;

- 3) w art. 10:

- a) w ust. 3 w pkt 1 w lit. a po wyrazach „lub uwag” dodaje się wyrazy „, a w przypadku braku doświadczenia, że będą nadzorowane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje”;
 - b) w ust. 5 w pkt 2 po wyrazach „lub uwag” dodaje się wyrazy „, a w przypadku osób nieposiadających doświadczenia – kopie dokumentów potwierdzających ich wykształcenie”;
- 4) w art. 13:
- a) uchyla się ust. 12,
 - b) ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Zwrot kosztów podróży i zakwaterowania członków Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin jest pokrywany z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.”;
- 5) art. 23 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 23. Środek ochrony roślin, który został wprowadzony do obrotu przed upływem okresu ważności zezwolenia na jego wprowadzanie do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy może pozostawać w obrocie i być unieszkodliwiany, składowany i stosowany do dnia upływu okresu ważności tego zezwolenia na wprowadzanie do obrotu albo tego pozwolenia na handel równoległy, chyba że w zezwoleniu na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwoleniu na handel równoległy, lub w decyzji w sprawie cofnięcia tego zezwolenia na wprowadzanie do obrotu lub tego pozwolenia na handel równoległy określono inaczej.”;
- 6) w art. 25:
- a) w ust. 3:
 - po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:

„4a) potwierdzać sprzedaż środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, ostatecznym nabywcom środków ochrony roślin, fakturą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894 i 896), zwaną dalej „fakturą”, zawierającą imię, nazwisko oraz adres i miejsce zamieszkania albo nazwę oraz adres i siedzibę ostatecznego nabywcy tych środków ochrony roślin i dane o ilości sprzedanych temu nabywcy środków ochrony roślin;

- 4b) prowadzić ewidencję ostatecznych nabywców środków ochrony roślin, o których mowa w pkt 4a, zawierającą następujące informacje:
- a) dane ostatecznego nabywcy środków ochrony roślin obejmujące:
 - imię i nazwisko oraz numer zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji albo numer zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin i nazwę podmiotu albo wojewódzkiego inspektora, który wydał to zaświadczenie – jeżeli ostatecznym nabywcą środków ochrony roślin jest osoba fizyczna,
 - nazwę, siedzibę i adres oraz imię i nazwisko osoby dokonującej ich nabycia i numer zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji albo numer zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin i nazwę podmiotu albo wojewódzkiego inspektora, który wydał to zaświadczenie – jeżeli ostatecznym nabywcą środków ochrony roślin nie jest osoba fizyczna,
 - b) nazwę handlową zbytych środków ochrony roślin i ich ilość,
 - c) datę zbycia środków ochrony roślin;”
- pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) w przypadku składania oferty zbycia środka ochrony roślin ostatecznemu nabywcy w ramach umowy zawartej na odległość w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 1796), zwanej dalej „umową na odległość”:
- a) umieścić w ofercie zbycia tego środka ochrony roślin:
 - numer wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, i kopię zaświadczenia o dokonaniu wpisu do tego rejestru,
 - informację, że nabycia środków ochrony roślin mogą dokonać jedynie osoby pełnoletnie, które spełniają warunki wymagane od osób nabywających środki ochrony roślin określone w art. 28,

b) wymagać podania przez osobę dokonującą nabycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych:

- imienia i nazwiska,
- numeru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo numeru zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin,
- nazwy podmiotu, który wydał zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, albo wojewódzkiego inspektora, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 64 ust. 10,
- terminu ważności zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Ewidencja, o której mowa w ust. 3 pkt 4b, jest prowadzona w celu realizacji przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa jej ustawowych zadań, a informacji w niej zawartych nie wykorzystuje się w innym celu.

4b. Informacje zawarte w ewidencji, o której mowa w ust. 3 pkt 4b, przechowuje się przez 5 lat.”,

c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wykaz substancji czynnych zawartych w środkach ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, w odniesieniu do których jest wymagane potwierdzenie fakturą ich sprzedaży ostatecznym nabywcom środków ochrony roślin i prowadzenie ewidencji ostatecznych nabywców tych środków ochrony roślin, mając na względzie ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska wynikającego ze stosowania do fumigacji środków ochrony roślin zawierających te substancje czynne.”;

7) w art. 28:

- a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
 „Środki ochrony roślin przeznaczone dla użytkowników profesjonalnych inne niż środki ochrony roślin, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, mogą być zbywane osobom, które spełniają następujące warunki:”,
 - b) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
 „5) posiadają pisemne upoważnienie do nabycia środków ochrony roślin udzielone przez osobę spełniającą warunki określone w pkt 1, 2, 3 lub 4.”;
- 8) po art. 28 dodaje się art. 28a i art. 28b w brzmieniu:
- „Art. 28a. Środki ochrony roślin, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, mogą być zbywane osobom, które ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji w Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia. Wymagania tego nie stosuje wobec osób, o których mowa w art. 64 ust. 7, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 8.
- Art. 28b. 1. Osoba dokonująca zbycia środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych ostatecznemu nabywcy, z wyłączeniem zbycia tych środków ochrony roślin w ramach umowy na odległość, gdy to zbycie dotyczy:
- 1) środków ochrony roślin, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, jest obowiązana do żądania okazania przez osobę dokonującą nabycia tych środków ochrony roślin:
 - a) zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji albo zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin – chyba że sprawdziła w rejestrze, o którym mowa w art. 65a ust. 1, że ta osoba spełnia wymagania, o których mowa w art. 28a,
 - b) dokumentu potwierdzającego tożsamość tej osoby;
 - 2) środków ochrony roślin innych niż środki ochrony roślin, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, może żądać w celu potwierdzenia, że osoba dokonująca nabycia tych środków ochrony roślin posiada uprawnienia do ich nabycia, okazania przez tę osobę:
 - a) zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin,
 - b) dokumentu potwierdzającego tożsamość tej osoby,

- c) upoważnienia, o którym mowa w art. 28 pkt 5, i zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin wydane osobie, która udzieliła tego upoważnienia, albo kopii tych zaświadczeń.

2. Zabrania się zbywania środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych osobie, która:

- 1) nie posiada ważnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, albo upoważnienia, o którym mowa w art. 28 pkt 5, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin lub
- 2) odmawia okazania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, zaświadczenia, o którym mowa w art. 64 ust. 10, albo upoważnienia, o którym mowa w art. 28 pkt 5, potwierdzającego posiadanie uprawnień do nabycia tych środków ochrony roślin, lub
- 3) odmawia okazania dokumentu potwierdzającego jej tożsamość;
- 4) nie przekazuje informacji, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 5 lit. b, lub przekazuje te informacje niezgodnie ze stanem faktycznym – w przypadku osoby dokonującej nabycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych w ramach umowy na odległość.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do zbywania środków ochrony roślin podmiotom niebędącym nabywcami ostatecznymi tych środków ochrony roślin.”;

- 9) w art. 31 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:
 „3) zbywania środka ochrony roślin, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, i składania oferty zbycia takiego środka w ramach umowy na odległość;
- 4) doręczania zbytego środka ochrony roślin przeznaczonego dla użytkowników profesjonalnych, w tym doręczania przez podmiot trzeci, do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów i pomieszczeń, w których jest prowadzona sprzedaż żywności lub pasz.”;
- 10) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. Przepisu art. 31 pkt 3 nie stosuje się do zbywania środka ochrony roślin i składania oferty zbycia środka ochrony roślin podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub ich konfekcjonowania;
 - 2) usługowego wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin metodą fumigacji.”;
- 11) w art. 35:
- a) uchyla się ust. 2,
 - b) w ust. 4 wyrazy „rozporządzenia nr 547/2011” zastępuje się wyrazami „rozporządzenia Komisji (UE) nr 547/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania środków ochrony roślin (Dz. Urz. UE L 155 z 11.06.2011, str. 176), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 547/2011” ”;
- 12) w art. 36 w ust. 4 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „w formie oprysku lub fumigacji, a także wykorzystywania do zaprawiania nasion,”;
- 13) w art. 38 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazie „chwastobójczych” dodaje się wyrazy „ , z wyłączeniem środków ochrony roślin zwalczających rośliny pasożytnicze”;
- 14) w art. 41 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Zabieg z zastosowaniem przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych środków ochrony roślin innych niż środki ochrony roślin, o których mowa w art. 41a ust. 1, może być wykonywany przez osoby, które”;
- 15) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:
„Art. 41a. 1. Zabieg z zastosowaniem środków ochrony roślin:
- 1) o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, może być wykonywany przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia, z tym że wymagania tego nie stosuje wobec osób, o których mowa w art. 64 ust. 7, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 8;
 - 2) przy użyciu sprzętu agrolotniczego może być wykonywany przez osoby, które:
 - a) ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia, z tym że wymagania tego nie stosuje wobec osób, o których mowa w art. 64 ust. 4, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 5 i osób, o których mowa w art. 64 ust. 7, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 8, lub

- b) ukończyły szkolenie wymagane od użytkowników profesjonalnych stosujących środki ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w państwie będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie, nie wcześniej niż przed upływem 5 lat przed zastosowaniem tych środków, potwierdzone dokumentem o ukończeniu tego szkolenia lub przedstawiły inny dokument wydany na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie potwierdzający uzyskanie uprawnień do wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego;
 - 3) przy użyciu sprzętu montowanego na pojazdach szynowych lub innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie może być wykonywany przez osoby, które:
 - a) ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu montowanego na pojazdach szynowych lub innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia, z tym że wymagania tego nie stosuje wobec osób, o których mowa w art. 64 ust. 4, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 5 i osób, o których mowa w art. 64 ust. 7, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 8, lub
 - b) ukończyły szkolenie wymagane od użytkowników profesjonalnych stosujących środki ochrony roślin przy użyciu sprzętu montowanego na pojazdach szynowych lub innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w państwie będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie, nie wcześniej niż przed upływem 5 lat przed zastosowaniem tych środków, potwierdzone dokumentem o ukończeniu tego szkolenia lub przedstawiły inny dokument wydany na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie potwierdzający uzyskanie uprawnień do wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu montowanego na pojazdach szynowych lub innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie.”;
- 16) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. 1. Jeżeli wojewódzki inspektor w toku kontroli stosowania środków ochrony roślin stwierdzi na podstawie wyników badań laboratoryjnych próbek żywności lub paszy, że ta żywność lub ta pasza zawierają pozostałości środków ochrony roślin w ilości przekraczającej najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości w rozumieniu art. 3 ust. 2 lit. d rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającego dyrektywę Rady 91/414/EWG, zwany dalej „najwyższym dopuszczalnym poziomem pozostałości”:

- 1) zakazuje, w drodze decyzji, przeznaczania tej żywności lub tej paszy odpowiednio do spożycia przez ludzi lub do karmienia zwierząt i wprowadzania tej żywności lub tej paszy do obrotu lub
- 2) stosuje procedurę powiadamiania zgodnie z systemem wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (Rapid Alert System for Food and Feed) w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 42 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448) – jeżeli ta żywność lub ta pasza zostały wprowadzone do obrotu.

2. Wojewódzki inspektor w decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 1:

- 1) określa sposób i termin unieszkodliwienia żywności lub paszy albo
- 2) nakazuje poddanie żywności lub paszy ponownym badaniom laboratoryjnym na obecność pozostałości środków ochrony roślin w określonym terminie – jeżeli posiadacz tej żywności lub paszy złoży wniosek o ponowne przeprowadzenie tych badań w terminie wskazanym przez tego posiadacza.

3. Jeżeli w wyniku badań laboratoryjnych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, zostanie stwierdzone, że żywność lub pasza poddana tym badaniom:

- 1) nie zawierają pozostałości środków ochrony roślin w ilości przekraczającej najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości – wojewódzki inspektor uchyla decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) zawierają pozostałości środków ochrony roślin w ilości przekraczającej najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości – wojewódzki inspektor, w drodze decyzji, określa sposób i termin unieszkodliwienia tej żywności lub tej paszy.

4. Unieszkodliwienie żywności lub paszy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 2, i przeprowadzenie badań laboratoryjnych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, odbywa się na koszt posiadacza żywności lub paszy.

5. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 2, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.”;

17) w art. 55:

a) w ust. 2 liczbę „30” zastępuje się liczbą „14”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Podmiot certyfikujący może przyjąć zgłoszenie, o którym mowa w ust. 2, po upływie terminu, o którym mowa w tym przepisie, jeżeli nie wpłynie to na możliwość sprawdzenia spełnienia przez producenta roślin stosującego integrowaną produkcję roślin wymagań, o których mowa w art. 57 ust. 2, i przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 56 ust. 1, jednak nie później niż w dniu siewu albo sadzenia roślin, a w przypadku roślin wieloletnich – rozpoczęcia wegetacji roślin.”,

c) w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) numer REGON, o ile wnioskodawcy taki numer został nadany;”,

d) w ust. 4 w pkt 2 skreśla się wyrazy „lub kopię zaświadczenia”,

e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wezwanie producenta roślin do usunięcia braków w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 2, wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 9, do czasu usunięcia tych braków albo upływu terminu, o którym mowa w ust. 5.”,

f) w ust. 7:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) numer PESEL, o ile wnioskodawcy taki numer został nadany;”,

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) numer REGON, o ile wnioskodawcy taki numer został nadany;”,

g) w ust. 9 liczbę „21” zastępuje się liczbą „30”;

18) w art. 56 dodaje się ust. 15–18 w brzmieniu:

„15. W przypadku zmiany przez producenta roślin podmiotu certyfikującego, podmiot certyfikujący, który dotychczas prowadził kontrolę tego producenta roślin, przekazuje podmiotowi certyfikującemu, który będzie prowadził kontrolę tego producenta roślin, dotyczące tego producenta roślin:

1) informacje:

- a) zawarte w:
 - rejestrze, o którym mowa w art. 55 ust. 6,
 - wykazie, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 2a,
- b) o których mowa w art. 55 ust. 4 pkt 1;
- 2) kopie utrwalone w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej:
 - a) zgłoszenia, o którym mowa w art. 55 ust. 2,
 - b) zaświadczenia albo dokumentów, o których mowa w art. 55 ust. 4 pkt 2,
 - c) zaświadczenia, o którym mowa w art. 55 ust. 9;
- 3) informację, czy producent roślin nie został wykreślony z rejestru, o którym mowa w art. 55 ust. 6;
- 4) protokoły czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 8, i inne dokumenty dotyczące tych czynności.

16. Przekazanie informacji, kopii, protokołów i dokumentów określonych w ust. 15 następuje na wniosek podmiotu certyfikującego, który będzie prowadził kontrolę producenta roślin, w terminie 14 dni od dnia złożenia tego wniosku.

17. Podmiot certyfikujący, który będzie prowadził kontrolę producenta roślin, i podmiot certyfikujący, który dotychczas prowadził kontrolę tego producenta roślin, niezwłocznie aktualizują rejestr, o którym mowa w art. 55 ust. 6.

18. Podmiot certyfikujący, który będzie prowadził kontrolę producenta roślin, przekazuje temu producentowi zaświadczenie o numerze wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 55 ust. 6, nie później niż w terminie 21 dni od dnia wpisania tego producenta roślin do tego rejestru.”;

19) w art. 57 w ust. 1 skreśla się wyrazy „na wniosek producenta roślin”;

20) w art. 60 w ust. 1 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) przekazywać wojewódzkiemu inspektorowi informacje o dokonaniu wpisu producenta roślin do rejestru, o którym mowa w art. 55 ust. 6, zawierające informacje, o których mowa w art. 55 ust. 4 pkt 1, oraz dane, o których mowa w art. 55 ust. 7 pkt 1 i 4, w terminie do 10. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano tego wpisu;”;

21) w art. 64:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin obejmują szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin:

- 1) przy użyciu sprzętu naziemnego, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych i innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie;
 - 2) przy użyciu sprzętu agrolotniczego;
 - 3) metodą fumigacji;
 - 4) przy użyciu sprzętu naziemnego montowanego na pojazdach szynowych lub innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie.”,
- b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji.”,
- c) dodaje się ust. 10–13 w brzmieniu:
- „10. Potwierdzeniem uzyskania uprawnień do nabycia środków ochrony roślin na podstawie ust. 4 lub 7, lub art. 28 pkt 4 jest zaświadczenie wydawane przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, która uzyskała te uprawnienia, na wniosek tej osoby.
11. Do wniosku, o którym mowa w ust. 10, dołącza się dokumenty potwierdzające uzyskanie uprawnień na podstawie ust. 4 lub 7, lub art. 28 pkt 4.
12. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 10, zawiera:
- 1) następujące dane osobowe osoby, której zostało wydane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – nazwę i numer dokumentu potwierdzającego jej tożsamość;
 - 2) termin ważności zaświadczenia i jego numer;
 - 3) informację o uzyskanych uprawnieniach do nabycia środków ochrony roślin.
13. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 10, jest ważne przez okres, przez jaki są ważne uprawnienia uzyskane na podstawie ust. 4 lub 7, lub art. 28 pkt 4, jednak nie dłużej niż przez 5 lat.”;
- 22) po art. 65 dodaje się art. 65a w brzmieniu:
- „Art. 65a. 1. Główny Inspektor buduje i utrzymuje elektroniczny rejestr osób, które uzyskały zaświadczenie:
- 1) o ukończeniu szkolenia w zakresie:
 - a) doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin,
 - b) stosowania środków ochrony roślin,
 - c) integrowanej produkcji roślin,

- 2) o którym mowa w art. 64 ust. 10
– i administruje tym rejestrem.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane dotyczące osoby, która uzyskała zaświadczenie wymienione w tym przepisie:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer zaświadczenia;
- 3) nazwę podmiotu lub wojewódzkiego inspektora, który wydał zaświadczenie;
- 4) w przypadku osób, które uzyskały zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin lub w zakresie integrowanej produkcji roślin, informację o:
 - a) rodzaju ukończonego szkolenia,
 - b) terminie ważności tego zaświadczenia;
- 5) w przypadku osób, które uzyskały zaświadczenie, o którym mowa w art. 64 ust. 10, informację o:
 - a) uzyskanych uprawnieniach do nabycia środków ochrony roślin,
 - b) terminie ważności tego zaświadczenia.

3. Główny Inspektor zapewnia dostęp do rejestru, o którym mowa w ust. 1:

- 1) podmiotom wpisanym do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin lub w zakresie integrowanej produkcji roślin, i podmiotom wpisanym do rejestru podmiotów niebędących przedsiębiorcami prowadzących szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, w zakresie stosowania środków ochrony roślin lub w zakresie integrowanej produkcji roślin – w celu umożliwienia wprowadzania do tego rejestru danych dotyczących osób, które ukończyły szkolenie w zakresie środków ochrony roślin potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia;
- 2) wojewódzkim inspektorom – w celu umożliwienia wprowadzania do tego rejestru danych dotyczących osób, które uzyskały zaświadczenie, o którym mowa w art. 64 ust. 10;
- 3) podmiotom wpisanym do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków – w celu sprawdzenia spełnienia przez osoby nabywające środki ochrony roślin wymagań określonych w art. 28 lub art. 28a.

4. Po udostępnieniu przez Głównego Inspektora rejestru, o którym mowa ust. 1:

- 1) podmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 1, są obowiązane niezwłocznie wprowadzić do tego rejestru dane osoby, której wydają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin;
- 2) wojewódzki inspektor jest obowiązany niezwłocznie wprowadzić do tego rejestru dane osoby, której wydaje zaświadczenie, o którym mowa w art. 64 ust. 10.

5. Informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, są wykorzystywane wyłącznie w celach określonych w ust. 3.

6. Dostęp do rejestru, o którym mowa w ust. 1, jest uzyskiwany przez podmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, po ich uwierzytelnieniu lub po uwierzytelnieniu osoby uprawnionej do ich reprezentowania.

7. Uwierzytelnienie w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, podmiotów, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, lub osoby uprawnionej do ich reprezentowania następuje:

- 1) w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne lub
 - 2) za pomocą loginu i kodu dostępu do rejestru, o którym mowa w ust. 1.”;
- 23) w art. 66:
- a) w ust. 1 w pkt 2 i w części wspólnej po wyrazach „art. 41” dodaje się wyrazy „lub art. 41a”,
 - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wojewódzki inspektor po wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, i po uchyleniu zakazu, o którym mowa w tym przepisie, aktualizuje rejestr, o którym mowa w art. 65a ust. 1.”;
- 24) w art. 75 w ust. 1 w:
- a) pkt 5 po wyrazach „art. 46 ust. 1 pkt 1” dodaje się wyrazy „lub ust. 3 pkt 2”,
 - b) pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6–13 w brzmieniu:

„6) dokonując sprzedaży ostatecznemu nabywcy środków ochrony roślin środka ochrony roślin, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, nie dokumentuje tej sprzedaży fakturą lub nie umieszcza w tej fakturze danych, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 50 000 zł;

7) dokonując zbycia ostatecznemu nabywcy środków ochrony roślin środka ochrony roślin, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, nie prowadzi ewidencji

ostatecznych nabywców tych środków ochrony roślin, nie umieszcza w ewidencji ostatecznych nabywców tych środków ochrony roślin informacji, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4b, lub nie przechowuje ewidencji ostatecznych nabywców tych środków ochrony roślin przez 5 lat – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 50 000 zł;

- 8) składając ostatecznemu nabywcy środków ochrony roślin ofertę zbycia środka ochrony roślin przeznaczonego dla użytkownika profesjonalnego w ramach umowy na odległość, nie umieszcza w tej ofercie numeru wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 25 ust. 1, lub kopii zaświadczenia o dokonaniu wpisu do tego rejestru, lub informacji, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 5 lit. a tiret drugie – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 10 000 zł;
- 9) składając ostatecznemu nabywcy środków ochrony roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ofertę zbycia środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych w ramach umowy na odległość, nie wymaga przekazania przez osobę dokonującą nabycia tych środków ochrony roślin informacji i danych, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 5 lit. b – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 50 000 zł;
- 10) dokonuje zbycia ostatecznemu nabywcy środków ochrony roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środki ochrony roślin przeznaczone dla użytkowników profesjonalnych w ramach umowy na odległość, nie wymagając podania przez osobę dokonującą nabycia tych środków ochrony roślin informacji i danych określonych w art. 25 ust. 3 pkt 5 lit. b – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 50 000 zł;
- 11) składa ostatecznemu nabywcy środków ochrony roślin, innemu niż podmiot określony w art. 31a ofertę zbycia środka ochrony roślin, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, w ramach umowy na odległość – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 100 000 zł;
- 12) dokonuje zbycia środka ochrony roślin, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, podmiotowi innemu niż podmiot określony w art. 31a w ramach umowy na odległość – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 10 000 do 100 000 zł;
- 13) dokonuje doręczenia zbytego środka ochrony roślin przeznaczonego dla użytkowników profesjonalnych, w tym doręczenia przez podmiot trzeci, do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów lub

pomieszczeń, w których jest prowadzona sprzedaż żywności lub pasz – podlega opłacie sankcyjnej w wysokości od 1000 do 50 000 zł.”;

25) w art. 75a:

- a) uchyla się ust. 11,
- b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:
 - „12. Kaucję przekazuje się na rachunek bankowy:
 - 1) określony w decyzji o nałożeniu opłaty sankcyjnej w terminie, o którym mowa w ust. 4, albo
 - 2) podmiotu, który ją wpłacił, w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji lub orzeczenia uchylającego decyzję o nałożeniu opłaty sankcyjnej.”;

26) w art. 76 w ust. 1:

- a) w pkt 5 uchyla się lit. d,
- b) w pkt 6 po wyrazach „art. 28” dodaje się wyrazy „lub art. 28a”,
- c) po pkt 6 dodaje się pkt 6a i 6b w brzmieniu:
 - „6a) dokonując zbycia ostatecznemu nabywcy środka ochrony roślin, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a, nie żąda okazania przez osobę dokonującą nabycia tego środka ochrony roślin:
 - a) zaświadczenia potwierdzającego spełnienie warunków, o których mowa w art. 28a, lub nie sprawdza spełnienia przez tę osobę warunków, o których mowa w art. 28a, w rejestrze, o którym mowa w art. 65a ust. 1, lub
 - b) dokumentu potwierdzającego tożsamość tej osoby, lub
 - 6b) zbywa środek ochrony roślin przeznaczony dla użytkowników profesjonalnych osobie, która odmawia okazania zaświadczenia uprawniającego do jego nabycia, dokumentu potwierdzającego jej tożsamość lub upoważnienia, o którym mowa w art. 28 pkt 5, lub”;
- d) w pkt 30 po wyrazach „art. 41” dodaje się wyrazy „lub art. 41a”,
- e) w pkt 40 po wyrazach „art. 41” dodaje się przecinek i dodaje się wyrazy „art. 41a”.

Art. 5. W ustawie z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 24) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Produkty biobójcze, na które wydano pozwolenie, zezwolenie na handel równoległy albo pozwolenie na obrót, są udostępniane na rynku do stosowania:

- 1) profesjonalnego – przez użytkownika będącego osobą fizyczną, która stosuje produkt biobójczy w celach innych niż własne niezarobkowe potrzeby, w tym w ramach działalności gospodarczej lub zawodowej;
 - 2) powszechnego – przez użytkownika będącego osobą fizyczną, która stosuje produkt biobójczy w celach związanych z własnymi niezarobkowymi potrzebami.”;
- 2) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. 1. Produkty biobójcze przeznaczone do fumigacji, zawierające substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, wymienione w wykazie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630 oraz ...):

- 1) są udostępniane na rynku do stosowania profesjonalnego wyłącznie osobom, które:
 - a) ukończyły szkolenie, o którym mowa w art. 64 ust. 1a pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin,
 - b) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1a pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin i okażą to zaświadczenie podczas zakupu tych produktów;
 - 2) mogą być stosowane wyłącznie przez osoby spełniające warunki określone w pkt 1.
2. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą polegającą na udostępnianiu na rynku produktów biobójczych określonych w ust. 1 jest obowiązany:

- 1) potwierdzać sprzedaż tych produktów biobójczych fakturą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894 i 896) zawierającą imię, nazwisko oraz adres i miejsce zamieszkania albo nazwę oraz adres i siedzibę nabywcy tych produktów biobójczych, dane o ilości sprzedanych produktów biobójczych i numer ich partii;
- 2) prowadzić ewidencję nabywców tych produktów biobójczych zawierającą:
 - a) następujące dane nabywcy produktów biobójczych:
 - imię i nazwisko oraz numer zaświadczenia potwierdzającego ukończenie przez tego nabywcę szkolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1a pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin – jeżeli tym nabywcą jest osoba fizyczna,
 - nazwę, siedzibę i adres, a w przypadku gdy nabycia tych produktów biobójczych dokonuje na rzecz nabywcy inna osoba – imię i nazwisko

osoby dokonującej zakupu produktu biobójczego na rzecz tego nabywcy i numer zaświadczenia potwierdzającego ukończenie przez tę osobę szkolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1a pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin – jeżeli tym nabywcą nie jest osoba fizyczna,

- b) nazwę produktu biobójczego i numer pozwolenia, zezwolenia na handel równoległy albo pozwolenia na obrót,
- c) ilość produktu biobójczego, numer jego partii i datę produkcji,
- d) datę sprzedaży produktu biobójczego.

3. Ewidencja, o której mowa w ust. 2 pkt 2, jest prowadzona w celu wykonywania zadań ustawowych przez organy wymienione w art. 39. Informacje zawarte w ewidencji przechowuje się przez 5 lat.

4. Produkty biobójcze określone w ust. 1 nie mogą być udostępniane na rynku w ramach umowy zawartej na odległość w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 1796).”;

3) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. Kto:

- 1) udostępnia produkty biobójcze określone w art. 6a ust. 1 z naruszeniem warunków określonych w tym przepisie, lub
- 2) nie potwierdza sprzedaży produktów biobójczych określonych w art. 6a ust. 1 fakturą zawierającą informacje i dane określone w art. 6a ust. 2 pkt 1 lub nie prowadzi ewidencji nabywców produktów biobójczych zgodnie z art. 6a ust. 2 lub 3, lub
- 3) udostępnia na rynku produkty biobójcze określone w art. 6a ust. 1 w ramach umowy zawartej na odległość w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta

– podlega karze grzywny w wysokości do 30 000 zł.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1992) w art. 32:

1) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Organy Krajowej Administracji Skarbowej współpracują z Inspekcją i dokonują wymiany informacji, w tym danych objętych tajemnicą skarbową, oraz udostępniają

nieodpłatnie te informacje w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań Inspekcji, w tym do:

- 1) przeprowadzania kontroli i wydawania decyzji;
 - 2) przeprowadzania oceny ryzyka, o której mowa w art. 24 ust. 2 rozporządzenia 2017/625.”;
- 2) w ust. 6 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:
- „3) nazwę, ilość, termin i miejsce wprowadzania roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów z państw trzecich lub miejsce ich składowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także inne informacje i dane niezbędne do wykonywania zadań Inspekcji związanych z ochroną roślin przed agrofagami lub z nadzorem nad obrotem materiałem siewnym;
 - 4) nazwę lub opis nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin, o których mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 105), lub nazwę lub kategorię funkcji produktów nawozowych UE, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) 1107/2009 oraz uchylającym rozporządzenie (WE) 2003/2003 (Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 1, z późn. zm.³⁾) oraz termin i miejsce ich wprowadzania z państw trzecich lub miejsce ich składowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także inne informacje i dane niezbędne do wykonywania zadań Inspekcji związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów nawozowych UE, o których mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.”;
- 3) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
- „6a. Informacje, o których mowa w ust. 5, mogą być przekazywane za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513) lub na

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 302 z 22.11.2019, str. 129, Dz. Urz. UE L 48 z 11.02.2021, str. 6, Dz. Urz. UE L 356 z 08.10.2021, str. 8, Dz. Urz. UE L 427 z 30.11.2021, str. 120, 130 i 140, Dz. Urz. UE L 83 z 10.03.2022, str. 66, Dz. Urz. UE L 161 z 16.06.2022, str. 121, Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 2, Dz. Urz. UE L 236 z 13.09.2022, str. 5, Dz. Urz. UE L 59 z 24.02.2023, str. 1, Dz. Urz. UE 2024/1682 z 13.06.2024, Dz. Urz. UE 2024/2770 z 28.10.2024, Dz. Urz. UE 2024/2786 z 31.10.2024 oraz Dz. Urz. UE 2024/2787 z 31.10.2024.

informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717), zapisane w edytowalnej postaci elektronicznej.”.

Art. 7. 1. Do spraw objętych postępowaniami wszczętymi na podstawie art. 58 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i 2, ust. 3 i ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 58 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i 2, ust. 3 pkt 1 i ust. 4a pkt 1–4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do czynów określonych w art. 58 ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Decyzje wydane na podstawie art. 58 ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc przez okres, na jaki zostały wydane. Do uchylenia lub zmiany tych decyzji oraz do wznowienia postępowania w sprawach objętych tymi decyzjami stosuje się art. 58 ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

4. Decyzje wydane na podstawie na podstawie art. 58 ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc przez okres, na jaki zostały wydane. Do uchylenia lub zmiany tych decyzji oraz do wznowienia postępowania w sprawach objętych tymi decyzjami stosuje się art. 58 ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 8. Do spraw objętych postępowaniami wszczętymi na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 4 i niezakończonymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 46 ust. 1 pkt 1 i ust. 2–5 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że przez płody rolne, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, rozumie się żywność lub paszę, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. Do spraw objętych postępowaniami wszczętymi na podstawie art. 66 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4 i niezakończonymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 66 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 10. Do wniosków o wydanie certyfikatu poświadczającego stosowanie integrowanej produkcji roślin złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 11. Do dnia 30 marca 2027 r. zaświadczenia, o których mowa w art. 64 ust. 4 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 4, potwierdzają posiadanie uprawnień do nabycia środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych innych niż środki ochrony roślin, o

których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 4a ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 12. Do spraw objętych postępowaniami wszczętymi na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 4 i niezakończonymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 75 ust. 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 13. Do czynów określonych w art. 76 ust. 1 pkt 5 lit. d ustawy zmienianej w art. 4 popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 14. 1. Przepisy:

- 1) art. 11 ust. 3b ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się od dnia określonego w obwieszczeniu wydanym na podstawie ust. 2;
- 2) art. 13 ust. 5a, art. 20 ust. 9, art. 22 ust. 5a i art. 30 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 3 stosuje się od dnia określonego w obwieszczeniu wydanym na podstawie ust. 3;
- 3) art. 36 ust. 12a ustawy zmienianej w art. 3 stosuje się od dnia określonego w obwieszczeniu wydanym na podstawie ust. 4;
- 4) art. 71 ust. 2b ustawy zmienianej w art. 3 stosuje się od dnia określonego w obwieszczeniu wydanym na podstawie ust. 5;
- 5) art. 28b ust. 1 pkt 1 lit. a i art. 76 ust. 1 pkt 6a lit. a ustawy zmienianej w art. 4 w zakresie sprawdzenia spełniania wymagań, o których mowa w art. 28a ustawy zmienianej w art. 4, w rejestrze, o którym mowa w art. 65a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, oraz art. 65a ust. 4 i art. 66 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 4, stosuje się od dnia określonego w obwieszczeniu wydanym na podstawie ust. 6.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” datę udostępnienia przez Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 11a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” datę udostępnienia przez Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 32b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 3.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” datę udostępnienia przez Głównego

Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 36b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 3.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” datę udostępnienia przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 71a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 3.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” datę udostępnienia przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 65a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 1 pkt 6 i 7, art. 4 i art. 5, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301), zwanej dalej „ustawą o agrofagach”;
- 2) ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2021 r. poz. 213);
- 3) ustawie z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2021 r. poz. 129), zwanej dalej „ustawą o nasiennictwie”;
- 4) ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630);
- 5) ustawie z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 24);
- 6) ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1992).

Proponowane zmiany wynikają z doświadczeń zebranych podczas dotychczasowego obowiązywania ww. ustaw.

Projektowana ustawa uwzględnia przy tym propozycje zmian zgłoszone przez Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Zdrowia, Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Dyрекję Generalną Lasów Państwowych i Polskie Centrum Akredytacji. Projektowana ustawa realizuje także zalecenia Najwyższej Izby Kontroli.

Proponowane zmiany są przede wszystkim ukierunkowane na wprowadzenie ułatwień dla podmiotów (dotyczy to zwłaszcza takich rozwiązań jak uproszczenia przy eksporcie i imporcie towarów objętych regulacjami fitosanitarnymi).

Proponowane regulacje stanowią także odpowiedź na przypadki zatruć, w tym śmiertelnych wśród dzieci, w wyniku niewłaściwego, niezgodnego z przeznaczeniem zastosowania środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji. W tym zakresie projektowane regulacje mają na celu doprecyzowanie przepisów dotyczących obrotu środkami ochrony roślin i produktami biobójczymi przeznaczonymi do fumigacji, tak aby te preparaty nie trafiały do osób nieposiadających wymaganych kwalifikacji do ich stosowania.

Projektowane regulacje były procedowane w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw (UC51), która decyzją

Komitetu Stałego Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2025 r. została podzielona na dwa odrębne projekty, tj. projekt:

- 1) obejmujący przepisy służące stosowaniu przepisów unijnych;
- 2) obejmujący rozwiązania krajowe.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw obejmuje rozwiązania krajowe.

W projektowanej ustawie proponuje się następujące rozwiązania.

1. Zmiany w ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami

Zmiana proponowana w art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy ma charakter porządkowy i jest związana ze zmianą przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016, str. 4, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/2031”, do których odwołuje się art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o agrofagach, tj. ze zmianą brzmienia art. 10 rozporządzenia 2016/2031.

W związku z uchyleniem akapitu drugiego w art. 10 rozporządzenia 2016/2031 (w brzmieniu „To urzędowe potwierdzenie opiera się na diagnozie laboratorium urzędowego, wyznaczonego przez właściwy organ zgodnie z warunkami i wymogami określonymi w prawodawstwie Unii dotyczącym kontroli urzędowych”) przepisami art. 165 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz.

UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/625”, dotychczasowa treść akapitu trzeciego w art. 10 rozporządzenia 2016/2031 stała się akapitem drugim. Omawiana zmiana przepisów Unii Europejskiej wymaga zatem wprowadzenia odpowiednich zmian w art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o agrofagach. Zmiana ta nie powoduje skutków merytorycznych.

W art. 1 w pkt 2 i 3 projektowanej ustawy proponuje się przeniesienie kompetencji w zakresie wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, w których przeprowadza się graniczną kontrolę fitosanitarną importowanych towarów (tj. kontrole obecności agrofagów – patogenów i szkodników – szczególnie szkodliwych dla roślin), z ministra właściwego do spraw rolnictwa na wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.

Zgodnie z przepisami art. 53 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/625 kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie w ramach kontroli granicznej określonych towarów wprowadzanych do Unii Europejskiej z państw trzecich mogą być przeprowadzane w punktach kontroli innych niż punkty kontroli granicznej. Jednocześnie art. 53 ust. 2 rozporządzenia 2017/625 wskazuje przepisy dotyczące wyznaczania, wycofywania wyznaczenia i zawieszania wyznaczenia punktów kontroli granicznej, które stosuje się także do punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej. Punkty kontroli inne niż punkty kontroli granicznej powinny ponadto spełniać wymagania dotyczące m.in. wykwalifikowanych pracowników, odpowiedniej infrastruktury i wyposażenia technicznego określone w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2016/2031 i w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2019/1014 z dnia 12 czerwca 2019 r. ustanawiającym szczegółowe przepisy w zakresie minimalnych wymogów dotyczących punktów kontroli granicznej, w tym ośrodków inspekcyjnych, oraz formatu, kategorii i skrótów stosowanych w wykazach punktów kontroli granicznej i punktów kontroli (Dz. Urz. UE L 165 z 21.06.2019, str. 10).

W związku z powyższym w art. 33 ust. 3 ustawy o agrofagach przewidziano, że punkty kontroli inne niż punkty kontroli granicznej będzie wyznaczał, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw transportu, analogicznie do tego, jak są wyznaczane punkty kontroli granicznej.

Praktyka wskazuje jednak, że punkty kontroli inne niż punkty kontroli granicznej będą miały tymczasowy charakter i ich wyznaczanie ministra właściwego do spraw rolnictwa w drodze rozporządzenia nie jest właściwym rozwiązaniem. Wyznaczenie takiego punktu byłoby

zbyt długotrwale, co wprowadzałoby nieuzasadnione utrudnienia w imporcie lub wręcz uniemożliwiało import określonych towarów.

Punkty kontroli inne niż punkty kontroli granicznej mogą być wykorzystywane np. w odniesieniu do kontroli roślin bonsai poddawanych przed wprowadzeniem do Unii Europejskiej kwarantannie na podstawie przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1217 z dnia 25 sierpnia 2020 r. w sprawie odstępstwa od rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/2072 dotyczącego wprowadzania do Unii naturalnie lub sztucznie skarłonych roślin przeznaczonych do sadzenia *Chamaecyparis Spach*, *Juniperus L.* i niektórych gatunków *Pinus L.*, pochodzących z Japonii, oraz w sprawie uchylenia decyzji 2002/887/WE (Dz. Urz. UE L 277 z 26.08.2020, str. 6). Kontrola dokumentacyjna takich roślin powinna zostać przeprowadzona w punkcie kontroli granicznej, natomiast kontrola identyfikacyjna oraz kontrola bezpośrednia (tj. kontrola zdrowotności) – w miejscu przeprowadzania kwarantanny.

Tym samym właściwszym rozwiązaniem dla wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej jest decyzja administracyjna właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Uprości to i przyspieszy wyznaczanie takich punktów kontroli.

W związku z powyższym w projektowanej ustawie proponuje się:

1) uchylenie ust. 3 w art. 33 ustawy o agrofagach zawierającego upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa (w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw transportu) do wyznaczenia, w drodze rozporządzenia, punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej;

2) wprowadzenie zmian w art. 33 ustawy o agrofagach w ust. 1, 4 i 5–9 polegających na zawężeniu zakresu ich regulacji wyłącznie do punktów kontroli granicznej;

3) dodanie w ustawie o agrofagach art. 33a–33c przyznających wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa kompetencje w zakresie wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, wycofania tego wyznaczenia, zawieszenia tego wyznaczenia i nakazania wstrzymania działalności tych punktów oraz odwołania tego zawieszenia, a także określających tryb postępowania wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa przy realizacji powyższych zadań. Przewiduje się przy tym, że jako punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej może zostać wyznaczony zarówno obiekt Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, jak i obiekt podmiotu innego niż Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (np. importera).

W przypadku wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej jest konieczne także określenie zakresu danych ujętych we wniosku o wyznaczenie takiego punktu. W celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych przewidziano, że w przypadku gdy wnioskodawca jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych we wniosku zamiast informacji będących już w posiadaniu urzędu, będzie podawać numer, pod którym został wpisany do tego rejestru.

W projekcie przewidziano także uprawnienie dla wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa do przeprowadzania kontroli urzędowej w celu sprawdzenia, czy wyznaczony punkt kontroli inny niż punkt kontroli granicznej nadal spełnienia wymogi, o których mowa w art. 64 ust. 3 rozporządzenia 2016/2031 i w rozporządzeniu 2019/1014. Ma to na celu zapewnienie prawidłowego przebiegu granicznych kontroli fitosanitarnych w takim punkcie.

Ponadto w przepisie art. 33 ust. 1 ustawy o agrofagach doprecyzowano, że właściwym do przeprowadzenia kontroli spełnienia minimalnych wymogów dotyczących punktów kontroli granicznej, o których mowa w art. 64 rozporządzenia 2017/625, jest wojewódzki inspektor właściwy ze względu na lokalizację tych punktów. Wyznaczenie punktu kontroli granicznej w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa wykonującego upoważnienie zawarte w art. 33 ust. 2 ustawy o agrofagach wymaga bowiem uprzedniego potwierdzenia, że punkt kontroli granicznej spełnia te wymagania.

W proponowanych przepisach zastosowano terminologię zgodną z przepisami rozporządzenia 2017/625 – przepisy art. 62 rozporządzenia 2017/625 stanowią o „wycofaniu wyznaczenia punktów kontroli granicznej”. Z tego powodu w proponowanych przepisach w odniesieniu do wyznaczenia punktów kontroli granicznej i punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej konsekwentnie zastosowano terminy „wycofuje” lub „wycofanie”.

W art. 1 w pkt 4 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie regulacji dotyczących kontroli granicznej drewnianych materiałów opakowaniowych (opakowań drewnianych i drewna wykorzystywanego do unieruchamiania towarów w trakcie ich transportu).

Zasady międzynarodowego obrotu drewnianymi materiałami opakowaniowymi określa Międzynarodowy Standard dla Środków Fitosanitarnych numer 15 „Wytyczne dla unormowania drewnianych materiałów opakowaniowych w handlu międzynarodowym” (International Standards for Phytosanitary Measures 15 „Regulation of wood packaging material in international trade” – ISPM-15), przyjęty na podstawie Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 151, z późn. zm.).

Standard ten zakłada m.in., że drewno, z którego są wykonywane drewniane materiały opakowaniowe powinno być poddawane obróbce termicznej, podczas której jest osiągana temperatura rdzenia wynosząca minimum 56°C przez co najmniej 30 minut. Dopuszcza on także stosowanie innych metod, takich jak fumigacja bromkiem metylu (co jest niedopuszczalne w państwach członkowskich Unii Europejskiej) lub fluorkiem siarczany, a także ogrzewanie dielektryczne. Spełnienie tych wymogów potwierdza się umieszczeniem na drewnianych materiałach opakowaniowych specjalnego znaku zawierającego m.in. numer zakładu wykonującego zabieg.

Standard ISPM-15 ma celu zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wraz z drewnianymi materiałami opakowaniowymi szkodników i patogenów zagrażających drzewostanom leśnym.

Zmiany proponowane w ustawie o agrofagach polegające na dodaniu w rozdziale 5 art. 37a i art. 37b stanowią w dużej mierze przeniesienie dotychczasowych regulacji zawartych w art. 79 i art. 80 ustawy o agrofagach, tj. w rozdziale 13 ustawy „Przepisy epizodyczne, przejściowe, dostosowujące i końcowe”. Rozwiązanie takie (uregulowanie zasad kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w przepisach epizodycznych, przejściowych, dostosowujących i końcowych) było związane z czasowym utrzymaniem w mocy przez przepis art. 109 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031, zmieniony następnie przez przepis art. 165 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia 2017/625, przepisów dyrektywy Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 169 z 10.07.2000, str. 1, z późn. zm.), dotyczących granicznej kontroli fitosanitarnej.

W związku z utratą mocy przez przepisy art. 79 i art. 80 ustawy o agrofagach (stosownie do art. 77 ustawy o agrofagach, który stanowi, że: „do dnia 14 grudnia 2022 r. do granicznej kontroli fitosanitarnej stosuje się przepisy art. 78–80 w zakresie, w jakim sprawy dotyczące granicznej kontroli fitosanitarnej nie zostały określone w przepisach wydanych na podstawie art. 1 pkt 1”) oraz przyjęciem rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/2125 z dnia 10 października 2019 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w odniesieniu do przepisów dotyczących przeprowadzania określonych kontroli urzędowych drewnianych materiałów opakowaniowych, powiadamiania o niektórych przesyłkach oraz środków stosowanych w przypadkach niezgodności (Dz. Urz. UE L 321 z 12.12.2019, str. 99) proponuje się uregulowanie spraw związanych z kontrolą drewnianych materiałów opakowaniowych w ustawie o agrofagach.

Zgodnie z ust. 1 art. 43 rozporządzenia 2016/2031:

„1. Drewniany materiał opakowaniowy, niezależnie od tego, czy jest faktycznie wykorzystywany w transporcie wszelkiego rodzaju przedmiotów, wprowadza się na terytorium Unii tylko wówczas, gdy spełnia wszystkie następujące wymogi:

a) został poddany jednemu lub większej liczbie zatwierdzonych zabiegów oraz spełnia mające zastosowanie wymogi określone w załączniku 1 do Międzynarodowego Standardu dla Środków Fitosanitarnych nr 15 – przepisy w sprawie drewnianego materiału opakowaniowego w handlu międzynarodowym (ISPM 15);

b) jest oznakowany znakiem, o którym mowa w załączniku 2 do ISPM15, poświadczającym, że został poddany zabiegom, o których mowa w lit. a).

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do drewnianego materiału opakowaniowego, który podlega wyłączeniom przewidzianym w ISPM 15.”.

Wiąże się to z dużym ryzykiem przeniesienia wraz z drewnianymi materiałami opakowaniowymi pochodzącymi z państw trzecich szkodników i patogenów drzew, jak np. kwarantannowego niciania *Bursaphelenchus xylophilus*.

Spełnienie tego wymogu powinno być kontrolowane przy wwozie drewnianych materiałów opakowaniowych z państw trzecich na terytorium Unii Europejskiej.

Jednak ze względu na charakter ładunku (duże gabaryty – np. maszyn, delikatność towaru lub konieczność zapewnienia stałych warunków temperatury, wilgotności lub atmosfery w trakcie transportu) nie zawsze istnieje możliwość dokonania na przejściu granicznym kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych. Należy także zauważyć, że w przypadku niektórych ładunków jest wymagane stosowanie specjalistycznych drewnianych materiałów opakowaniowych wykluczających ich przeładunek w nieprzygotowanych do tego miejscach. W związku z tym uznano, że należy dopuścić możliwość kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w miejscu przeznaczenia przesyłki lub w innym miejscu wskazanym przez odbiorcę przesyłki i zaakceptowanym przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Jest to zgodne z przepisami ust. 1 i 3 art. 44 rozporządzenia 2017/625, które stanowią, że:

„1. W celu zapewnienia zgodności z przepisami, o których mowa w art. 1 ust. 2, właściwe organy regularnie, w oparciu o ocenę ryzyka oraz z właściwą częstotliwością, przeprowadzają kontrole urzędowe zwierząt i towarów wprowadzanych na terytorium Unii, do których nie mają

zastosowania art. 47 i art. 48 (przepisy te nie mają zastosowania do drewnianych materiałów opakowaniowych).

[...]

3. Kontrole urzędowe przewidziane w ust. 1 przeprowadza się w odpowiednim miejscu na obszarze celnym Unii, w tym:

- a) w punkcie wprowadzenia na terytorium Unii;
- b) w punkcie kontroli granicznej;
- c) w punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii;
- d) w magazynach i obiektach podmiotu odpowiedzialnego za przesyłkę;
- e) w miejscu przeznaczenia.”.

Proponowane rozwiązanie powinno być jednak ograniczone do ściśle określonych przypadków i nie może stwarzać zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów podlegających obowiązkowi zwalczania. Dlatego proponuje się, aby wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa mógł wyrazić zgodę na przeprowadzenie kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w miejscu innym niż miejsce wprowadzenia tych materiałów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

1) drewniane materiały opakowaniowe nie wykazują objawów porażenia przez agrofagi (z uwagi na to, że w niektórych przypadkach wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa nie będzie miał możliwości przeprowadzenia oględzin drewnianych materiałów opakowaniowych – np. przy wysyłce wyrobów medycznych wymagających ścisłego reżimu temperaturowego i higienicznego – ocena spełnienia tego wymogu będzie uzależniona od możliwości jej przeprowadzenia);

2) transport drewnianych materiałów opakowaniowych do miejsca przeprowadzenia kontroli nie stwarza zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów;

3) miejsce, w którym drewniane materiały opakowaniowe zostaną poddane kontroli, spełnia warunki zapewniające prawidłowe przeprowadzenie tych kontroli oraz izolację drewnianych materiałów opakowaniowych do czasu uzyskania ich wyniku w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się agrofagów;

4) sposób wskazany przez podmiot wnioskujący o zgodę, w jaki drewniane materiały opakowaniowe mogą zostać, na jego koszt, zniszczone lub poddane jednorazowemu zabiegowi zwalczającemu agrofagi (w projekcie ustawy użyto terminu „zabieg”, który jest zdefiniowany w art. 22 pkt 22 ustawy o agrofagach, przy czym zabieg ten musi być

jednorazowy – zapewnienie skutecznego zwalczenia agrofagów nie może wymagać powtarzania zabiegu, z uwagi na rosnące w takim przypadku ryzyko fitosanitarne) w przypadku, gdy kontrola wykaże, że drewniane materiały opakowaniowe nie spełniają wymagań ustawy obowiązujących przy wwozie do Unii Europejskiej, zapewnia skuteczne zniszczenie agrofagów;

5) podmiot zainteresowany uzyskaniem zgody na przeprowadzenie kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych we wskazanym przez niego miejscu w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku nie naruszył przepisów ustawy dotyczących granicznej kontroli fitosanitarnej, co daje rękojmię przeprowadzenia kontroli materiałów opakowaniowych w sposób niestwarzający ryzyka rozprzestrzenienia się agrofagów;

6) organ Krajowej Administracji Skarbowej sprawujący dozór celny nad towarami przewożonymi z wykorzystaniem drewnianych materiałów opakowaniowych nie wyrazi w terminie 7 dni, a w przypadku towarów łatwo psujących się – niezwłocznie, negatywnej opinii odnośnie do przeprowadzenia kontroli w miejscu proponowanym przez podmiot.

A zatem, jeżeli wojewódzki inspektor zaobserwuje objawy porażenia drewnianych materiałów opakowaniowych przez agrofagi, nie będą one mogły ze względu na potencjalne zagrożenie fitosanitarne zostać wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zniszczenie drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddanie ich jednorazowemu zabiegowi w razie negatywnego wyniku ich kontroli może zostać zlecone przez odbiorcę przesyłki innemu podmiotowi. W takim przypadku będzie jednak konieczne przedstawienie przez odbiorcę przesyłki oświadczenia tego podmiotu o dysponowaniu warunkami organizacyjno-technicznymi niezbędnymi do dokonania zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich jednorazowemu zabiegowi.

Ponadto wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa przed wydaniem zgody powinien uzyskać pozytywną opinię wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego dla miejsca przeprowadzenia kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych, jeżeli właściwy dla tego miejsca jest wojewódzki inspektor inny niż wydający tę decyzję.

W przypadku gdy drewniane materiały opakowaniowe byłyby wprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez terytorium innego państwa członkowskiego, wydanie zgody przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa powinno być poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii właściwego organu tego państwa członkowskiego oraz Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa koordynującego prace wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa.

Zgoda taka powinna być także poprzedzona zasięgnięciem opinii organów Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie zapewnienia właściwego nadzoru celnego nad towarami przewożonymi w drewnianych materiałach opakowaniowych. Nie jest to wprowadzenie nowego zadania dla organów Krajowej Administracji Skarbowej, które wiązałoby się z wykonywaniem przez nie czynności kontrolnych lub podobnych czynności urzędowych, lecz wymaga wskazania, czy przeprowadzenie kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w proponowanym przez odbiorcę przesyłki miejscu nie będzie kolidowało z realizacją obowiązków tych organów związanych z nadzorem celnym nad przesyłką.

Proponuje się, aby decyzja o zgodzie na przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej drewnianych materiałów opakowaniowych poza miejscem ich wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlegała natychmiastowemu wykonaniu. Za takim rozwiązaniem przemawia fakt, że decyzja będzie odpowiadać woli strony, a oczekiwanie na uprawomocnienie się takiej decyzji przed jej wykonaniem generowałoby po stronie podmiotu dodatkowe koszty związane z niezaplanowanym postojem środków transportu oraz mogłoby skutkować zniszczeniem importowanych towarów (w przypadku towarów łatwo psujących się).

Zgodnie z art. 34 ust. 5 ustawy o agrofagach „kontrola dokumentacji wprowadzanych z państw trzecich roślin, o których mowa w art. 73 akapit pierwszy rozporządzenia 2016/2031, oraz drewnianego materiału opakowaniowego, o którym mowa w art. 43 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031, może być przeprowadzana przez naczelnika urzędu celno-skarbowego” i dlatego w projektowanej ustawie było konieczne uregulowanie sposobu postępowania w sytuacji, gdy kontrolę drewnianych materiałów opakowaniowych przeprowadza naczelnik urzędu celno-skarbowego. W takim przypadku proponuje się, aby wniosek o przeprowadzenie kontroli opakowań drewnianych poza miejscem ich wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był składany do wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa za pośrednictwem naczelnika urzędu celno-skarbowego, a ten naczelnik będzie załączać do tego wniosku opinię o braku:

1) możliwości przeprowadzenia kontroli tych drewnianych materiałów opakowaniowych w miejscu ich wprowadzenia z państw trzecich z uwagi na specyfikę przewożonych towarów lub możliwość ich uszkodzenia;

2) objawów porażenia przez agrofagi tych drewnianych materiałów opakowaniowych – w przypadku gdy jest możliwe przeprowadzenie ich oględzin.

Kontrolę takich drewnianych materiałów opakowaniowych będzie przeprowadzał w takim przypadku właściwy miejscowo wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa.

Ponadto w art. 37b ustawy o agrofagach proponuje się wprowadzenie możliwości zniszczenia lub poddania zabiegom zwalczającym agrofagi drewnianych materiałów opakowaniowych, które nie zostały oznakowane zgodnie ze standardem ISPM 15, jeżeli wykonanie tych czynności na przejściu granicznym jest niemożliwe ze względu na charakter ładunku i nie stwarza to zagrożenia fitosanitarnego. Analogicznie do zmian wprowadzanych w art. 37a ustawy o agrofagach proponowane rozwiązanie powinno być jednak ograniczone do ściśle określonych przypadków i nie może stwarzać zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów podlegających obowiązkowi zwalczania. Dlatego proponuje się, aby wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa mógł wyrazić zgodę na zniszczenie drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddanie ich zabiegom fitosanitarnym w miejscu innym niż miejsce ich wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) drewniane materiały opakowaniowe nie wykazują objawów porażenia przez agrofagi;
- 2) transport drewnianych materiałów opakowaniowych do miejsca ich zniszczenia lub poddania zabiegowi zwalczającemu agrofagi nie stwarza zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów;
- 3) miejsce, w których drewniane materiały opakowaniowe będą przechowywane do czasu ich zniszczenia lub poddania zabiegowi zwalczającemu agrofagi, zapewnia ich izolację w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się agrofagów;
- 4) sposób wskazany przez podmiot wnioskujący o zgodę, w jaki drewniane materiały opakowaniowe zostaną, na jego koszt, zniszczone lub poddane zabiegowi zwalczającemu agrofagi, zapewnia skuteczne zniszczenie agrofagów;
- 5) podmiot wnioskujący o zgodę w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku nie naruszył przepisów ustawy dotyczących granicznej kontroli fitosanitarnej;
- 6) organ Krajowej Administracji Skarbowej sprawujący dozór celny nad towarami przewożonymi w drewnianych materiałach opakowaniowych nie wyrazi w terminie 7 dni, a w przypadku towarów łatwo psujących się – niezwłocznie, negatywnej opinii odnośnie do ich zniszczenia lub poddania zabiegowi zwalczającemu agrofagi w miejscu proponowanym przez podmiot.

Ponadto wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa przed wydaniem zgody powinien uwzględnić opinię wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego dla miejsca, w którym drewniane materiały opakowaniowe będą zniszczone lub

poddane zabiegowi zwalczającemu agrofagi, jeżeli właściwy dla tego miejsca jest wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa inny niż udzielający zgodę.

Decyzja o nakazaniu zniszczenia lub poddania drewnianych materiałów opakowaniowych zabiegom fitosanitarnym może zostać podjęta po zasięgnięciu opinii organów Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie zapewnienia właściwego nadzoru celnego nad towarami przewożonymi w drewnianych materiałach opakowaniowych. Nie będzie to nowe zadanie dla organów Krajowej Administracji Skarbowej, które wiązałoby się z przeprowadzeniem przez nie czynności kontrolnych lub podobnych czynności urzędowych, lecz będzie wymagać wskazania, czy przeprowadzenie zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych albo poddanie ich zabiegom fitosanitarnym w proponowanym przez odbiorcę przesyłki miejscu nie będzie kolidowało z realizacją obowiązków tych organów związanych z nadzorem celnym nad przesyłką.

Proponuje się, aby decyzja w sprawie zgody na zniszczenie lub poddanie jednorazowemu zabiegowi zwalczającemu agrofagi drewnianych materiałów opakowaniowych poza punktem kontroli granicznej podlegała natychmiastowemu wykonaniu. Taka decyzja będzie bowiem odpowiadać woli strony, a oczekiwanie na jej uprawomocnienie generowałoby dodatkowe koszty po stronie podmiotu związane z niezaplanowanym postojem środków transportu i mogłoby spowodować zniszczenie towarów (w przypadku towarów łatwo psujących się).

W proponowanych przepisach art. 37a ust. 6 i art. 37b ust. 6 ustawy o agrofagach zostały zatem określone przesłanki, jakie muszą zostać spełnione, aby wydać zgodę odpowiednio na:

- 1) przeprowadzenie kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnej lub kontroli bezpośredniej drewnianych materiałów opakowaniowych we wskazanym przez odbiorcę punkcie dopuszczenia do obrotu w Unii, magazynach lub obiektach, lub w miejscu przeznaczenia, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. c–e rozporządzenia 2017/625;

- 2) zniszczenie lub poddanie drewnianych materiałów opakowaniowych, do których nie są dołączone wymagane dokumenty lub które nie są prawidłowo oznakowane, jednorazowemu zabiegowi zwalczającemu agrofagi.

Jednocześnie przepisy art. 37a ust. 1 oraz art. 37b ust. 1 określają sytuację, w jakiej taka zgoda może zostać wyrażona – tj. jeżeli przeprowadzenie wskazanych wyżej czynności jest niemożliwe w miejscu wprowadzenia drewnianych materiałów opakowaniowych z państw trzecich z uwagi na specyfikę przewożonych towarów lub gdyby mogło to spowodować uszkodzenie przewożonych towarów. W razie złożenia wniosku o zgodę na wykonanie wskazanych wyżej czynności przy niespełnieniu tego warunku, zgodnie z art. 61a § 1 Kodeksu

postępowania administracyjnego (kpa) wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa wyda postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

W art. 1 w pkt 5 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie zmian w przepisach określających termin przekazania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa przez podmioty wpisane do rejestru eksporterów informacji o zamiarze uprawy, wytwarzania, pakowania, sortowania, składowania lub wyprowadzania do państwa trzeciego w danym roku roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów (niektóre z państw trzecich – np. Chiny – uzależniają możliwość wysyłki towarów od wpisania podmiotów prowadzących eksport do rejestru prowadzonego przez krajową organizację ochrony roślin – w przypadku Polski przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa). Przekazanie tej informacji jest zatem warunkiem eksportu. Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o agrofagach taka informacja powinna zostać przekazana do dnia 30 kwietnia danego roku, co wynika z cyklu wegetacyjnego roślin. Praktyka pokazuje jednak, że możliwe jest uzgodnienie z państwami trzecimi wymagań importowych pozwalających na późniejsze przekazanie takiej informacji. W proponowanych przepisach art. 50 ust. 1a i 1b ustawy o agrofagach proponuje się zatem, aby w takim przypadku Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa informował na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa o terminie przekazania ww. informacji.

Proponowane rozwiązanie ułatwi eksport polskich płodów rolnych do państw trzecich.

W art. 1 w pkt 6 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie instytucji „zaufanego eksportera”. Proponowane zmiany są efektem zrealizowania przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa projektu pt. „Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych poprzez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego” (FITOEXPORT), współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu badań naukowych i prac rozwojowych GOSPOSTRATEG. Jednym z zadań, które były przedmiotem prac w ramach ww. projektu, było opracowanie założeń innowacyjnego systemu certyfikacji eksportowej i wydawania świadectw fitosanitarnych dla towarów przeznaczonych do wywozu poza Unię Europejską. Podjęcie takich prac wynikało z dotychczasowych doświadczeń i oceny inspektorów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz zgłaszanych przez podmioty postulatów co do potrzeby opracowania i wdrożenia uproszczonych procedur kontroli gwarantujących bezpieczeństwo fitosanitarne przesyłek, ale jednocześnie takich, których podstawę stanowiłaby analiza ryzyka fitosanitarnego i historia podmiotu, co przełożyłoby się na efektywniejszą

obsługę eksportu. System uwzględniałby opcję zredukowanej częstotliwości fizycznych kontroli przesyłek dla upoważnionych („zaufanych”) podmiotów, które spełniałyby ustalone wymagania (warunki) i znajdowałyby się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Jednocześnie proponowane rozwiązanie jest wzorowane na zasadach przewidzianych w przepisach w odniesieniu do działań kontrolnych realizowanych przez inne urzędy, tj. Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (procedura uproszczona) i Krajową Administrację Skarbową (status upoważnionego przedsiębiorcy).

Kwestie obrotu międzynarodowego materiałem roślinnym i innymi towarami stwarzającymi zagrożenie fitosanitarne reguluje Międzynarodowa Konwencja Ochrony Roślin, sporządzona w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r.

Zgodnie z Międzynarodową Konwencją Ochrony Roślin potwierdzeniem spełniania przez eksportowane towary wymagań fitosanitarnych państwa przeznaczenia jest świadectwo fitosanitarne. Zgodnie z art. V ust. 2 lit. b ww. Konwencji:

„2. Każda z Umawiających się Stron podejmie działania w celu wydawania Świadectw fitosanitarnych zgodnych z następującymi postanowieniami:

a) Kontrola i inne powiązane czynności prowadzące do wydania świadectw fitosanitarnych zostaną przeprowadzone wyłącznie przez władze państwowej organizacji ochrony roślin. Świadectwa fitosanitarne wydawane będą przez technicznie wykwalifikowanych urzędników państwowych, upoważnionych przez państwową organizację ochrony roślin do działania w jej imieniu i pod jej kontrolą, przy takim zakresie wiedzy i dostępnych informacji, aby władze Umawiających się Stron importujących mogły uznać takie świadectwa za dokumenty wiarygodne. Świadectwa fitosanitarne.”.

Tym samym w świetle prawa międzynarodowego nie jest możliwe scedowanie na podmioty prywatne wydawania świadectw fitosanitarnych ani kontroli służących ich wydaniu, jeżeli wymagania fitosanitarne państwa przeznaczenia zawierają obowiązek przeprowadzenia takiej kontroli. W związku z powyższym w projekcie ustawy proponuje się zredukowanie częstotliwości kontroli prowadzonych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa celem wydania świadectwa fitosanitarnego jedynie do przypadku, gdy wymagania państwa przeznaczenia towarów nie uzależniają wydania świadectwa fitosanitarnego od przeprowadzenia kontroli lub badań laboratoryjnych potwierdzanych następnie w rubryce „deklaracja dodatkowa” świadectwa fitosanitarnego. W takim bowiem

przypadku świadectwo fitosanitarne jest wydawane na podstawie oceny organoleptycznej przesyłek, której częstotliwość można uzależnić od analizy ryzyka.

Proponuje się, aby przesłanką do ograniczenia częstotliwości kontroli przeprowadzanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa było wdrożenie przez eksportera procedury samodzielnej kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do określonych państw trzecich wykonywanej przez odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, a także przestrzeganie przez tego eksportera przepisów z zakresu ochrony roślin przed agrofagami. Proponowane rozwiązanie, którego podstawę stanowi analiza ryzyka, nie narusza prawa międzynarodowego.

Proponuje się, aby kontrola o zredukowanej częstotliwości obejmowała ocenę wizualną nie mniej niż:

- 1) co 10 wysyłanej przesyłki – jeżeli eksporter jest wpisany do rejestru zaufanych eksporterów dłużej niż rok;
- 2) co 20 wysyłanej przesyłki – jeżeli eksporter jest wpisany do rejestru zaufanych eksporterów dłużej niż rok.

Proponowana częstotliwość kontroli uzależniona od okresu współpracy eksportera z wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa będzie właściwa dla zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego eksportu.

Proponuje się, aby do rejestru zaufanych eksporterów mógł zostać wpisany eksporter, który:

- 1) przez co najmniej 2 lata jest wpisany do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa (wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa będzie znał więc historię działalności eksportera) – do tego terminu nie będzie jednak zaliczany okres wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych prowadzonego zgodnie z art. 65 rozporządzenia 2016/2031 przez właściwy organ innego państwa członkowskiego;
- 2) w okresie, o którym mowa w pkt 1:
 - a) co roku składał do wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa wnioski o wydanie fitosanitarnego świadectwa eksportowego lub fitosanitarnego świadectwa reeksportowego dla co najmniej 10 przesyłek (daje to gwarancję znajomości przepisów i wymagań i procedur eksportowych),

b) nie był karany i nie została na niego nałożona administracyjna kara pieniężna za naruszenie przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy o agrofagach, lub przepisów ustawy o agrofagach (daje to rękojmię właściwego postępowania przy eksporcie);

3) wdrożył zatwierdzoną przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa procedurę samodzielnej kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzonych do określonych państw trzecich (daje to gwarancję spełnienia odpowiednio wysokich standardów fitosanitarnych przy eksporcie);

4) zapewnia, że ocena wizualna roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzonych do państw trzecich będzie przeprowadzana przez osoby które:

a) posiadają wykształcenie zapewniające wiedzę niezbędną do właściwego przeprowadzania tych kontroli lub

b) zdały egzamin potwierdzający posiadanie wiedzy niezbędnej do właściwego przeprowadzania tych kontroli (daje to gwarancję, że ocenę wizualną eksportowanych towarów będą prowadziły osoby posiadające wystarczającą wiedzę do właściwego przeprowadzenia tej oceny); w celu ułatwienia podmiotom korzystania z instytucji „zaufanego eksportera” proponuje się, aby ten egzamin nie podlegał opłacie.

Proponuje się przy tym określenie w projektowanej ustawie zakresu danych osobowych, jakie będzie zawierało zaświadczenie potwierdzające zdanie ww. egzaminu.

Na poziomie przepisów wykonawczych zostanie uregulowane wykształcenie i zakres wiedzy, jakie powinny posiadać osoby, które będą wykonywały samodzielną kontrolę wysyłanych towarów. Umożliwi to dostosowanie ww. wymagań do zmieniających się kierunków kształcenia.

Projektowane przepisy określają przy tym zakres informacji, jaki powinna zawierać procedura kontroli, tak aby dawała ona właściwą gwarancję bezpieczeństwa fitosanitarnego przy wysyłce.

W dodawanym art. 51c ust. 10 ustawy o agrofagach proponuje się, aby Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa udostępniał na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykaz zaufanych eksporterów roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów oraz państw trzecich, do których są one

wyprowadzane, objętych zakresem wpisów do rejestru zaufanych eksporterów roślin. Ułatwi to koordynowanie działań wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa przez wskazywanie, dla których roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów przeprowadzono już analizę możliwości objęcia ich przy wysyłce do określonych państw trzecich kontrolą o zredukowanej częstotliwości.

W proponowanych przepisach art. 51g ust. 6 i 7 oraz art. 51i ust. 4, ust. 5 pkt 2, ust. 6 pkt 1 i ust. 7 przyjęto, że wykreślenia eksportera z wykazu zaufanych eksporterów w przypadkach określonych w tych przepisach będzie dokonywane w drodze decyzji. Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie podmiotowi prawa do odwołania się od decyzji organu, która powoduje utratę przez ten podmiot uprawnień. Jednocześnie w dodawanym art. 51i ust. 11 zaproponowano, aby w sytuacji, w której wykreślenie eksportera z rejestru zaufanych eksporterów jest dokonywane w wyniku zmiany przepisów importowych państwa trzeciego, które wykluczają możliwość stosowania w eksporcie do tego państwa rozwiązań związanych z rejestrem zaufanych eksporterów, wykreślenie to było czynnością materialno-techniczną. W takiej bowiem sytuacji działanie organu jest konsekwencją zmiany przepisów państwa trzeciego.

Instytucja „zaufanego eksportera” będzie miała zastosowanie przy eksporcie m.in.:

1) jabłek do:

- a) Mongolii (w 2022 r. wydano 726 świadectw fitosanitarnych dla 13 825,9 ton jabłek),
- b) Norwegii (w 2022 r. wydano 400 świadectw fitosanitarnych dla 5388,6 ton jabłek),
- c) państw Zatoki Perskiej (Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kuwejt i Katar – w 2022 r. wydano 435 świadectw fitosanitarnych dla 10 493,8 ton jabłek),
- d) Serbii (w 2022 r. wydano 236 świadectw fitosanitarnych dla 4153,2 ton jabłek);
- e) do Egiptu (w 2022 r. wydano 5357 świadectw fitosanitarnych dla 104 323,8 ton jabłek);

2) świeżych ogórków, kapusty, cebuli do Ukrainy (w 2022 r. wydano 312 świadectw fitosanitarnych dla 2262,5 ton świeżych ogórków, 1147 świadectw fitosanitarnych – dla 19 322,3 ton kapusty, 3125 świadectw fitosanitarnych dla 55 786,2 ton cebuli);

3) pieczarek do państw trzecich (w 2022 r. wydano 47 świadectw fitosanitarnych dla 595,5 ton pieczarek – do Izraela, Kazachstanu, Mołdawii, Serbii, Ukrainy i Uzbekistanu).

W art. 1 w pkt 7 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie zmian, zgodnie z którymi wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa w przypadku niewiszczenia opłaty, o której mowa w art. 79 ust. 1 lub ust. 2 lit. a rozporządzenia 2017/625 (opłata za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej), odmówi wypełnienia dokumentu CHED w sposób kończący graniczną kontrolę fitosanitarną. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa sygnalizowała bowiem problemy ze ściągalnością ww. opłat, zwłaszcza od podmiotów zagranicznych.

W art. 1 w pkt 8 i 9 projektowanej ustawy proponuje się zmiany w zakresie przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych i przepisów karnych.

Administracyjne kary pieniężne są nakładane w drodze decyzji administracyjnych przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa, którzy na podstawie dwuletniego stosowania tych przepisów wskazują na potrzebę ich modyfikacji. Katalog czynności i zaniechań podlegających administracyjnym karom pieniężnym wskazanych w art. 58. ustawy o agrofagach obejmuje potencjalne czynności i zaniechania, które podczas prac legislacyjnych nad nowelizowaną ustawą o agrofagach trudno było dokładnie przewidzieć i uwzględnić, zwłaszcza, że przyjmowane wtedy rozwiązania prawne wcześniej nie funkcjonowały. W związku z powyższym w niektórych przypadkach ustalone wysokości kar są nieadekwatne do wagi i okoliczności naruszeń. Ponadto niektóre naruszenia przepisów dotyczących ochrony roślin przed agrofagami nie są zagrożone w przepisach nowelizowanej ustawy o agrofagach ani karami pieniężnymi, ani sankcjami karnymi, a to powoduje trudności w egzekwowaniu ich przestrzegania, gdyż wydanie zaleceń pokontrolnych przez inspektorów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa jest w wielu przypadkach niewystarczające.

W związku z powyższym jest zasadne wprowadzenie zmian w obowiązujących przepisach zawartych w rozdziałach 10 i 11 ustawy o agrofagach, tak aby wysokość kar była adekwatna do popełnionego czynu, a jednocześnie został osiągnięty cel, ze względu na który dana kara została nałożona.

W związku z powyższym proponuje się zmianę następujących przepisów:

1) w art. 58 ust. 1 ustawy o agrofagach zostały wymienione czyny, za popełnienie których przewidziana została kara w wysokości 10 000 zł. Katalog czynów wskazanych w tym artykule jest bardzo szeroki, ich waga różna, a w niektórych przypadkach wysokość

kary jest nieadekwatna do wagi popełnionego czynu. W związku z powyższym proponuje się, aby nakładana kara mieściła się w przedziale od 500 zł do 10 000 zł. Zasadne jest pozostawienie górnej granicy kary zarówno ze względów społecznych, gospodarczych, jak i dla ochrony finansów publicznych. Natomiast przyjęcie dolnej granicy wysokości kary pozwoli organowi w sposób bardziej sprawiedliwy ustalić jej wysokość tak, aby zachować równowagę między stopniem naruszenia przepisów a orzeczoną karą, w tym przy uwzględnieniu zasad przyjętych w art. 58 ust. 7 ustawy o agrofagach. Zmiana ta wymaga zmiany brzmienia części wspólnej w ust. 1 i w ust. 7 w art. 58 ustawy o agrofagach (dodanie odwołania do ust. 1 w art. 58 ustawy o agrofagach);

2) dodanie pkt 2a w art. 58 ust. 2 ustawy o agrofagach sankcji za wywóz do państwa trzeciego towarów wymagających zaopatrzenia w fitosanitarne świadectwo eksportowe lub fitosanitarne świadectwo reeksportowe bez zaopatrzenia ich w ten dokument. Proponuje się za to naruszenie karę analogiczną do kary za nieumieszczenie paszportu roślin na jednostce handlowej towarów przed ich przemieszczaniem;

3) w art. 58 ust. 2 pkt 3 nowelizowanej ustawy ustalono sankcję w wysokości od 500 zł do 5000 zł za przesyłkę, m.in. za wyprowadzanie poza terytorium Unii Europejskiej towarów z wykorzystaniem drewnianych materiałów opakowaniowych (DMO), nieoznakowanych zgodnie ze standardem ISPM 15. Stosowanie tego przepisu w praktyce okazało się bardzo trudne z uwagi na fakt, że DMO towarzyszy różnego rodzaju transportowanym towarom, z których większość nie podlega kontroli fitosanitarnej. Przesyłka przewożona z wykorzystaniem DMO nie musi też być zaopatrzona w żaden dokument poświadczający, że DMO spełnia wymogi standardu ISPM 15 i jest prawidłowo oznakowane. Postępowania administracyjne w tych sprawach są prowadzone co do zasady na podstawie informacji przekazanej przez służbę fitosanitarną państwa przeznaczenia przesyłki. W przypadku gdy podczas prowadzonego postępowania wyjaśniającego kontrolowany podmiot oświadczy, że towar został wysłany w DMO prawidłowo oznakowanym i przedłoży dodatkowo fakturę zakupu DMO od podmiotu posiadającego upoważnienie do stosowania ww. oznakowania, nie jest możliwe jednoznaczne ustalenie, czy towar był transportowany w oznakowanym DMO, czy też nie. Również uzyskanie dodatkowych wyjaśnień właściwego urzędu państwa, które wystawiło notyfikację, jest niemożliwe lub utrudnione, a uzyskane informacje lub dowody są często niewystarczające lub niejednoznaczne. W związku z powyższym jest stosowany art. 81a § 1 kpa, zgodnie z którym „jeżeli przedmiotem postępowania

administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku, a w tym zakresie pozostają niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony”. W takich przypadkach poniesione nakłady są niewspółmierne do osiągniętego celu. Jednocześnie należy wskazać, że dotychczasowe zastrzeżenia w zakresie braku oznakowania dotyczyły przesyłek transportowanych na kilku lub kilkunastu sztukach DMO. Często podmioty, których dotyczyły te zastrzeżenia, nie wiedziały, że istnieje obowiązek transportowania eksportowanych towarów na oznakowanym DMO i gdy się o nim dowiedziały, niezwłocznie dostosowywały się do wymagań w ww. zakresie. Potwierdziły to wyniki kolejnych kontroli przeprowadzonych u tych podmiotów. Mając na uwadze powyższe, zasadna jest zmiana kwalifikacji tego czynu i zastąpienie administracyjnej kary pieniężnej karą grzywny. W sytuacji naruszenia przez podmiot ww. przepisu kara grzywny będzie wystarczająca do osiągnięcia celu, dla którego została wymierzona, tj. zaprzestania naruszania przepisów przez podmiot. Zmiana ta wymaga uchylenia pkt 3 w art. 58 ust. 2 ustawy o agrofagach i dodania pkt 27 w art. 59 ust. 1, w którym zostanie ujęta kara grzywny za naruszenie zagrożone karą przewidzianą w dotychczasowym przepisie art. 58 ust. 2 pkt 3 ustawy o agrofagach;

4) w art. 58 w ust. 2 ustawy o agrofagach zostały wymienione czyny, za popełnienie których ustalono karę od 500 zł do 5000 zł za każdą przesyłkę, której dotyczy nieprawidłowość. Dotychczasowe doświadczenie w stosowaniu tego przepisu wskazuje jednak, że ta kara powinna być naliczana w inny sposób, tak aby jej wysokość nie była determinowana liczbą przesyłek, ale faktem niedopełnienia obowiązku określonego w przepisach. Zauważa się, że w trakcie prac legislacyjnych nad ww. przepisem wysokość kary i określenie jej za każdą przesyłkę były ustalane głównie w odniesieniu do podmiotów, które intencjonalnie, regularnie łamały przepisy w zakresie ochrony roślin przed agrofagami, a wartość dokonywanych przez nie transakcji była relatywnie wysoka, nieadekwatna do wysokości kary ustalonej w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2019 r. poz. 972, z późn. zm.). Okazało się jednak, że ustalona wysokość kary, tj. od 500 zł do 5000 zł za każdą przesyłkę, objęła również podmioty, które sprzedają rośliny w ramach umowy zawieranej na odległość i nie dołączają do nich paszportów roślin. W wielu przypadkach były to transakcje opiewające na niewielkie kwoty, ale z uwagi na to, że ich liczba była relatywnie duża, to przy określeniu najniższego wymiaru kary za każdą z tych przesyłek (500 zł), wyliczona kara była wysoka i w niektórych przypadkach nieadekwatna do rodzaju i charakteru naruszenia

prawa. W przypadku niektórych naruszeń zagrożenie fitosanitarne było przy tym minimalne, np. w przypadku roślin *in vitro*, do których nie jest przypisany żaden agrofag kwarantannowy. Dlatego też jest zasadne określenie sankcji za sam fakt niedopełnienia obowiązku określonego w przepisach, ale bez odrębnego naliczania tej kary za każdą przesyłkę. Mając jednak na uwadze zdarzające się przypadki intencjonalnego, regularnego naruszenia przepisów w tym zakresie, jest konieczne jednocześnie podniesienie górnej granicy tej sankcji i ustalenie jej w wysokości od 500 zł do 500 000 zł, co pozwoli na ustalenie kary adekwatnej do popełnionego naruszenia. Wymaga to zmiany brzmienia części wspólnej ust. 2 w art. 58 ustawy o agrofagach;

5) niezgłaszanie przez podmioty, u których wykryto agrofaga kwarantannowego lub w odniesieniu do których zostały wydane decyzje dotyczące zwalczania takich agrofagów (np. *Clavibacter sepedonicus*), wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa faktu przeniesienia posiadania roślin lub gruntów, których dotyczy decyzja, i nieprzekazywanie takiej informacji kolejnym posiadaczom takich gruntów czy roślin powoduje, że nowi posiadacze zazwyczaj nie wiedzą o wykryciu agrofaga kwarantannowego dla Unii i nałożonej kwarantannie. Obowiązek informowania wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa o przeniesieniu posiadania roślin lub gruntów wynika z art. 8 ust. 6, art. 11 ust. 6 pkt 1 oraz art. 20 ust. 8 pkt 1 ustawy o agrofagach. Brakuje jednak sankcji za naruszenie tego przepisu. Proponuje się w tym przypadku sankcję analogiczną do sankcji za nieprzestrzeganie obowiązków określonych w decyzji wydanej w związku z wykryciem ww. agrofagów. Wymaga to zmiany brzmienia ust. 3 w art. 58 ustawy o agrofagach;

6) w art. 58 ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy o agrofagach ustalono sankcję w wysokości 1000 zł za wprowadzanie, przemieszczanie, utrzymywanie, rozmnażanie lub uwalnianie agrofagów kwarantannowych dla Unii lub agrofagów kwarantannowych dla strefy chronionej, za wykonywanie działań, które mogą być wykonywane wyłącznie w stacji kwarantanny lub w obiekcie zapewniającym izolację, w innych obiektach lub za prowadzenie prac nad agrofagami bez zezwolenia na prowadzenie tych prac. Doświadczenie wskazuje, że za popełnienie ww. czynów jest zasadne ustalenie kary od 1000 zł do 10 000 zł, gdyż kara w wysokości 1000 zł jest nieadekwatna do zagrożenia fitosanitarne, do którego mogą doprowadzić ww. czyny. Zmiana ta wymaga uchylecia pkt 1, 2, 4, i 5 w art. 58 ust. 4 ustawy o agrofagach, dodania ust. 4a w art. 58 (zawierającego dotychczasową treść pkt 1, 2, 4, i 5 art. 58 ust. 4 ustawy o agrofagach),

zmiany brzmienia pkt 1 w ust. 5 art. 58 (przez dodanie odwołania do dodawanego ust. 4a w art. 58 ustawy o agrofagach) i zmiany brzmienia ust. 7 (dodanie odwołania do ust. 4a w art. 58 ustawy o agrofagach).

2. Zmiany w ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin

Obowiązek podjęcia przez państwa członkowskie UE właściwych środków zapewniających, że w odniesieniu do naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do ochrony odmian roślin będą stosowane przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej za naruszenie porównywalnych praw krajowych wynika wprost z art. 107 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz. Urz. WE L 227 z 01.09.1994, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 16, str. 390, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin ustanawia system ochrony prawnej odmian roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy karne zostały określone w art. 37 i art. 37a tej ustawy. Zgodnie z art. 37 naruszenie wyłącznego prawa do odmiany lub oznaczenie nazwą odmiany chronionej wyłącznym prawem materiału siewnego lub materiału ze zbioru innej lub nieznanej odmiany jest zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Natomiast inne naruszenie przepisów ww. ustawy określone w art. 37a jest zagrożone karą grzywny. Wymienione sankcje karne odnoszą się do naruszenia wyłącznego prawa hodowcy do odmiany na poziomie krajowym. W przepisach ww. ustawy nie wskazano natomiast, że takie same sankcje karne mają zastosowanie do naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do odmiany przyznanego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin. Przepisy art. 107 tego rozporządzenia zobowiązują natomiast państwa członkowskie UE do sankcjonowania w prawodawstwie krajowym naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do odmiany.

W zaproponowanej w art. 2 projektowanej ustawy zmianie przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin w art. 37 pkt 1 i art. 37a pkt 4 wskazano, że naruszenie wspólnotowego wyłącznego prawa do odmiany objęte jest takimi samymi sankcjami karnymi jak naruszenie wyłącznego prawa do odmiany na poziomie krajowym.

Zgodnie z art. 27 ust. 2. ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, jeżeli hodowca odmiany chronionej wyłącznym prawem w Rzeczypospolitej Polskiej uzyska

wspólnotowe wyłączne prawo do tej odmiany, to w okresie wykonywania tego prawa nie może wykonywać wyłącznego prawa uzyskanego w Rzeczypospolitej Polskiej. Po uzyskaniu wyłącznego prawa do odmiany na poziomie wspólnotowym przez polskiego hodowcę wspólnotowe wyłączne prawo do odmiany jest jedyną formą ochrony tego prawa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzone zmiany ułatwią egzekwowanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej praw własności intelektualnej do odmian przyznanych na poziomie wspólnotowym.

Ponadto zostały wprowadzone przepisy dotyczące możliwości składania wniosku o przyznanie wyłącznego prawa do odmiany drogą elektroniczną przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego.

Wprowadzanie możliwości składania wniosków drogą elektroniczną wymagało wprowadzenia przepisów regulujących system teleinformatyczny, który zostanie zbudowany i będzie utrzymywany przez dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych.

3. Zmiany w ustawie z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie

W toku konsultacji publicznych projektowanej ustawy Polska Izba Nasienna zwróciła się m.in. z prośbą o rozszerzenie zakresu proponowanej nowelizacji o zmianę ustawy o nasiennictwie.

Zmiany w art. 3 projektowanej ustawy mają na celu wprowadzenie ułatwień dla zainteresowanych podmiotów przez:

1) wprowadzenie możliwości składania wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru i wniosku o dokonanie oceny polowej drogą elektroniczną przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego;

2) zniesienie ograniczenia 10 % udziału składników – gatunków innych niż te objęte ww. ustawą w mieszance materiału siewnego.

Zapewnienie możliwości składania wniosków drogą elektroniczną wymagało wprowadzenia przepisów regulujących system teleinformatyczny, za który ma odpowiadać dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, i system teleinformatyczny, za który ma odpowiadać Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

4. Zmiany w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin

W art. 4 pkt 1 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie art. 8a dotyczącego przedłużania ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy. Proponowana zmiana ma na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla posiadaczy zezwoleń i pozwoleń przez rezygnację z obowiązku składania wniosków zakresie zmiany ważności zezwolenia lub pozwolenia na rzecz systemu notyfikacji takiego zamiaru. Projektowana zmiana jest korzystna zarówno dla posiadaczy zezwoleń i pozwoleń, jak również dla organu odpowiedzialnego za rejestrację środków ochrony roślin. Należy zaznaczyć, że wnioski o przedłużanie ważności zezwoleń lub pozwoleń wynikają bezpośrednio ze zmian okresów zatwierdzenia substancji czynnych i mają charakter wyłącznie administracyjny. Tym samym, biorąc pod uwagę, że ich rozpatrywanie ma wyłącznie techniczny charakter, a ich liczba w skali roku jest znaczna, wprowadzenie systemu notyfikacji przełoży się na usprawnienie procesu obsługi składanych wniosków i umożliwi rozpatrywanie wniosków dotyczących zmian w zakresie zezwoleń i pozwoleń, które są istotne zarówno dla ich posiadaczy, jak i dla użytkowników środków ochrony roślin.

W art. 4 pkt 2 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie wyboru przez ministra właściwego do spraw rolnictwa podmiotu upoważnionego, który dokona oceny lub sporządzi uwagi. Proponowana zmiana ma na celu usprawnienie procesu rejestracji środków ochrony roślin przez równomierne obciążenie pracą tych podmiotów.

W art. 4 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie możliwości opracowywania oceny lub uwag w procesie rejestracji środków ochrony roślin pod nadzorem osób posiadających zarówno wykształcenie, jak i doświadczenie, przez osoby, które posiadają tylko odpowiednie wykształcenie, a nie mają doświadczenia w tym zakresie. Zmiana ta ma na celu umożliwienie zwiększenia liczby osób, które będą opracowywały oceny lub uwagi. Obecnie obowiązujące rozwiązanie nie zapewnia pozyskania wystarczającej liczby osób, które mogą wykonywać oceny lub sporządzać uwagi w zakresie dokumentacji środków ochrony roślin i substancji czynnych, jak również nie sprzyja wykształceniu kolejnego pokolenia ekspertów wykonujących takie oceny. Przygotowywanie ocen substancji czynnych i środków ochrony roślin pod kierunkiem doświadczonych ekspertów w opracowywaniu takich ocen przez osoby posiadające odpowiednie wykształcenie, ale niemających wymaganego doświadczenia, jest stosowane w innych państwach członkowskich UE. Taka procedura jest zasadna z uwagi na złożoność oceny dokumentacji substancji czynnych i środków ochrony roślin. Praca pod nadzorem osoby posiadającej doświadczenie w opracowywaniu ocen środków ochrony roślin daje gwarancję dobrego przygotowania niedoświadczonych osób do

wykonywania samodzielnych ocen po upływie okresu przygotowawczego. W Polsce występuje tendencja polegająca na zmniejszeniu się liczby czynnych zawodowo osób wykonujących oceny i sporządzających raporty. Proponowana zmiana ma na celu odwrócenie tego trendu. Zmiana proponowana w art. 4 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy wynika z konieczności zmiany wymagań w odniesieniu do osób, które nie posiadają doświadczenia, wprowadzanych w art. 4 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy.

W art. 4 pkt 4 lit. a projektowanej ustawy proponuje się zniesienie wypłacania wynagrodzeń za udział w pracach Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin (Komisja) działającej jako organ opiniotawczo-doradczy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Należy zaznaczyć, że obecnie system rejestracji środków ochrony roślin jest zharmonizowany w UE. Wniosek w sprawie dopuszczenia do obrotu środka ochrony roślin jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, a wykonana ocena jest następnie udostępniana pozostałym państwom w celu zapoznania się z nią i zgłoszenia ewentualnych uwag i zastrzeżeń. Po zakończonej ocenie raport rejestracyjny środka ochrony roślin jest udostępniany wszystkim państwom członkowskim. Dodatkowo w Polsce od 2022 r. raporty rejestracyjne dopuszczanych do obrotu i stosowania środków ochrony roślin wykonane przez Polskę jako państwo sprawozdawcę są zamieszczane na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Tym samym proces rejestracji jest w pełni transparenty i prowadzony na podstawie zasad, które są spójne i jednolite w całej UE. Zasady te nie pozwalają na wprowadzanie dodatkowych, niewynikających z przeprowadzonej oceny wpisów do zezwoleń dla środków ochrony roślin. W procesie zatwierdzania substancji czynnej przez Komisję Europejską wykonana ocena jest dodatkowo udostępniana przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (European Food Safety Authority – EFSA) w ramach konsultacji publicznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2023 r. o środkach ochrony roślin do zadań Komisji należy opiniowanie, na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa, spraw dotyczących substancji czynnych i środków ochrony roślin w zakresie przygotowanych ocen. W przeszłości, przed wprowadzeniem zharmonizowanego systemu rejestracji, obowiązywały przepisy, w ramach których państwa członkowskie rozpatrywały sprawy z zakresu rejestracji bez udostępniania wyniku oceny innym państwom. Wówczas opiniowanie spraw przez Komisję było zasadne. Natomiast obecnie, z uwagi na aktualny system prowadzenia rejestracji środków ochrony roślin oraz zatwierdzania substancji czynnych, jak również bardzo rozbudowany i szczegółowy zakres ocenianej dokumentacji środków, kierowanie spraw w tym zakresie do zaopiniowania przez Komisję zostało znacznie ograniczone i nie jest zasadne. Podobnie nie jest

niezbędne zwoływanie posiedzeń Komisji w każdym miesiącu. Za udział w pracach Komisji jest wypłacane wynagrodzenie i zwrot kosztów dojazdu na posiedzenie, a tym samym konsekwencją przyjęcia projektowanej zmiany będą również oszczędności dla budżetu państwa. Wynagrodzenie członków Komisji jest ustalane corocznie i wynosi 0,5 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (obecnie 3883,81 zł na osobę). Na tej podstawie można oszacować, że łączny koszt wynagrodzeń za 2024 r. wyniesie ponad 370 tys. zł, a w kolejnych latach będzie ulegał zwiększeniu, biorąc pod uwagę zwiększenie miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Zmiana proponowana w art. 4 pkt 4 lit. a projektowanej ustawy wiąże się z koniecznością wprowadzenia zmian w art. 4 pkt 4 lit. b projektowanej ustawy.

W art. 4 pkt 5 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie nowego brzmienia art. 23, w którym koryguje się przepisy dotyczące okresów na sprzedaż i zużycie istniejących zapasów środków ochrony roślin w razie upływu ważności zezwolenia na wprowadzanie do obrotu tych środków zgodnie z wymaganiami UE.

Od dnia 1 stycznia 2024 r. w zezwoleniach na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu i w decyzjach przedłużających ważność zezwoleń znajdujących się w obrocie jest podawana jedna data określająca jednocześnie termin ważności zezwolenia na wprowadzanie do obrotu środka ochrony roślin i termin na zużycie istniejących zapasów, tj. sprzedaż i dystrybucję środka wprowadzonego do obrotu, a także unieszkodliwianie, przechowywanie i stosowanie środka. O planowanym wprowadzeniu zmiany w ww. zakresie producenci środków ochrony roślin byli informowani w 2023 r. Jest ona także zgodna z praktyką stosowaną w innych państwach członkowskich. Tym samym z uwagi na wprowadzenie do stosowania w praktyce jednolitej daty określającej jednocześnie ważność zezwolenia, jak i termin na zużycie istniejących zapasów, określanie dodatkowych okresów przejściowych w odniesieniu do wejścia w życie tej regulacji jest niezasadne.

W art. 4 pkt 6–10, 14, 15, 21–23, pkt 24 lit. b i pkt 26 projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie regulacji, które mają zapobiegać przypadkom zatruć, w tym śmiertelnych, w wyniku zastosowania niewłaściwie, tj. niezgodnie z przeznaczeniem, środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji.

W listopadzie 2024 r. doszło w Polsce do zgonów, w tym dzieci, które były następstwem zatruć w wyniku niewłaściwie zastosowanych środków ochrony roślin zawierających fosforek glinu, służących do fumigacji.

Fosforek glinu i fosforek magnezu pod wpływem wilgoci uwalniają fosforowodór (PH₃), bezbarwny i bardzo toksyczny gaz o zapachu przypominającym gnijącą rybę lub czosnek. Działanie toksyczne PH₃ na skutek narażenia inhalacyjnego pojawia się jednak często przy stężeniu gazu poniżej poziomu pozwalającego na wyczucie zapachu. Po wchłonięciu główny mechanizm działania PH₃ polega na blokowaniu oksydazy cytochromowej, co zatrzymuje proces oddychania komórkowego i w konsekwencji doprowadza do zahamowania wytwarzania energii.

W związku z powyższym, aby zapobiec podobnym zdarzeniom w przyszłości, zaproponowano zmiany w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, mające na celu umożliwienie skutecznego egzekwowania obecnie obowiązujących rozwiązań.

Należy bowiem podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi regulacjami ww. środki ochrony roślin powinny być kupowane i stosowane wyłącznie przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie wykonywania zabiegów fumigacji (z wyłączeniem osób, które posiadają kwalifikacje określone w ww. ustawie). Ponadto środki ochrony roślin muszą być stosowane w sposób określony na ich etykiecie, do czego obligują ich użytkownika obowiązujące przepisy. Dotychczasowe regulacje okazały się jednak niewystarczająco skuteczne w egzekwowaniu tych zasad i przeciwdziałaniu zatruciom ww. środkami.

Zgodnie bowiem z informacją przekazaną przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

„W związku z ostatnimi tragicznymi przypadkami śmiertelnych zatruc środkami ochrony roślin przeznaczonymi do fumigacji, Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa polecił dodatkowo wojewódzkim inspektoratom ochrony roślin i nasiennictwa (WIORiN) zintensyfikowanie działań kontrolnych i wydał stosowne wytyczne w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, WIORiN w ciągu 2 tygodni od 12 listopada 2024 r. przeprowadziły:

- 377 kontroli dystrybutorów środków ochrony roślin do fumigacji oraz
- 285 kontroli nabywców środków ochrony roślin do fumigacji,

tj. łącznie 662 kontrole.

Celem przeprowadzonych kontroli było ujawnienie nieprawidłowości w sprzedaży internetowej i w punktach dystrybucji stacjonarnej środków ochrony roślin do fumigacji, a w szczególności pozyskanie danych nabywców tych preparatów, w celu sprawdzenia czy byli oni uprawnieni do ich zakupu.

W wyniku kontroli nabywców ujawniono, po raz kolejny, ponad 40 % nieprawidłowości (głównie w zakresie braku uprawnień do zakupu środków ochrony roślin z fosforkiem glinu), które ukarano mandatami karnymi.”.

W związku z powyższym w projektowanej ustawie zaproponowano następujące rozwiązania.

W art. 25 w ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin zaproponowano dodanie pkt 4a i 4b. W pkt 4a nakłada się na sprzedawcę obowiązek dokumentowania sprzedaży najbardziej niebezpiecznych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji fakturą zawierającą dane nabywcy, adres i dane dotyczące ilości zakupionego produktu. Umieszczenie tych danych na fakturze będzie zawsze wymagane przy zakupie ww. środków ochrony roślin. W przypadku sprzedaży tych środków nie będzie miało zatem zastosowania wyłączenie przewidziane w art. 106e ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), który stanowi, że faktura może nie zawierać „w przypadku gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro – danych określonych w ust. 1 pkt 3, tj. imion i nazwisk lub nazw podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresów dotyczących nabywcy i danych określonych w ust. 1 pkt 8, tj. miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakresu wykonanych usług, w ust. 1 pkt 9, tj. ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto) i w ust. 1 pkt 11–14, tj. wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto); stawkę podatku albo stawkę podatku od wartości dodanej w przypadku korzystania z procedur szczególnych, o których mowa w dziale XII w rozdziałach 6a, 7 i 9; sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku; kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku, pod warunkiem że zawiera dane pozwalające określić dla poszczególnych stawek podatku kwotę podatku”. Największe ryzyko zakupu środka do fumigacji przez osobę nieuprawnioną dotyczy bowiem zakupu niewielkich ilości – na własne potrzeby – tych środków.

W art. 25 w ust. 3 w pkt 4b nakłada się na dystrybutora środków ochrony roślin obowiązek prowadzenia ewidencji osób nabywających środki ochrony roślin przeznaczone do fumigacji, zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka lub dla środowiska.

Przepisy te mają na celu zapewnienie możliwości ustalenia osób dokonujących zakupu najbardziej niebezpiecznych fumigantów. Pozwoli to na weryfikację, czy te osoby mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone wymaganymi dokumentami, a także na reagowanie w razie stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu lub zagrożenia niezgodnego z prawem zastosowania ww. środków. W tym przypadku obowiązek dokumentowania zakupu ww. środków fakturą nie jest wystarczający, gdyż przy ich zakupie przez podmiot inny niż osoba fizyczna dane zawarte na fakturze nie pozwolą zidentyfikować osoby dokonującej zakupu. Ponadto sprzedawca nie ma możliwości weryfikacji, czy osoba dokonująca zakupu fumigantów jest uprawniona do reprezentowania podmiotu wskazywanego do umieszczenia na fakturze.

W art. 25 w ust. 3 zaproponowano również zmianę pkt 5 regulującego obowiązek przedsiębiorcy zajmującego się dystrybucją środków ochrony roślin. Proponuje się, aby w przypadku składania oferty umowy zawartej na odległość dotyczącej zbycia środka ochrony roślin przeznaczonego dla użytkownika profesjonalnego:

1) umieszczanie przez sprzedającego w ofercie zbycia takiego środka ochrony roślin numeru wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków i kopii zaświadczenia o dokonaniu takiego wpisu (np. jako plik w formacie pdf lub jpg) było obligatoryjne. Pozwoli to kupującym środki ochrony roślin na weryfikację, czy sprzedający jest podmiotem działającym legalnie;

2) dodanie w tym punkcie lit. b, zgodnie z którą ten przedsiębiorca będzie miał obowiązek uzyskać od osoby dokonującej nabycia środków ochrony roślin następujących danych i informacji:

- a) imienia i nazwiska,
- b) numeru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin albo numer zaświadczenia, o którym mowa w nowym art. 64 ust. 10 zmienianej ustawy – tj. dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień do zakupu środków ochrony roślin,
- c) nazwy podmiotu, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w lit. b,
- d) terminu ważności zaświadczenia, o którym mowa w lit. b.

Mechanizm ten ma zapewnić, że w przypadku sprzedaży internetowej (na odległość) będzie możliwa weryfikacja posiadania przez nabywającego wymaganych prawem kompetencji.

Obecnie weryfikacja taka jest często pomijana, co powoduje, że środki ochrony roślin nabywają osoby, które nie znają zasad bezpiecznego ich stosowania.

Przepis ust. 3 pkt 5 lit. b nie będzie miał zastosowania w przypadku zbywania środków ochrony roślin do innych państw członkowskich i państw trzecich – norma będzie stosowana do nabywania środków ochrony roślin przez Internet przez odbiorców krajowych. Inne państwa członkowskie i państwa trzecie mogą stosować w takich przypadkach inne wymagania.

Zaproponowano przy tym przepisy, zgodnie z którymi ewidencja osób dokonujących zakupu szczególnie niebezpiecznych środków ochrony roślin będzie prowadzona na potrzeby Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, informacje w niej zawarte nie mogą być wykorzystane w innym celu (np. marketingowym) i będą przechowywane przez 5 lat. Zapewnia to ochronę danych osobowych osób wpisanych do tej ewidencji.

W dodawanym ust. 7 w art. 25 zawarto upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu substancji czynnych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska. Rozwiązanie takie zapewni odpowiedni zakres elastyczności proponowanych rozwiązań i reagowanie na nowe zagrożenia. Jeżeli do stosowania w środkach ochrony roślin zostaną dopuszczone nowe substancje czynne stwarzające potencjalnie istotne zagrożenie, zostaną one niezwłocznie ujęte w rozporządzeniu wydawanym na podstawie ww. upoważnienia.

W dodawanym art. 28a zaproponowano, aby środki ochrony roślin przeznaczone do fumigacji zawierające substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, mogły być sprzedawane tylko osobie, która ukończyła szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia.

Przepis ten ma na celu wykluczenie ryzyka, że te środki nabędą osoby nieprzeszkolone w zakresie bezpiecznego stosowania fumigantów. Należy bowiem podkreślić, że z uwagi na specyfikę stosowania ww. środków, mechanizm ich działania oraz niezbędne środki ochrony indywidualnej osoby dokonującej ich aplikacji i osób postronnych, uzyskanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa wykonywania zabiegów tymi środkami wymaga ukończenia specjalistycznego szkolenia.

Powyższego rozwiązania nie będzie się jednak stosować wobec osób, o których mowa w art. 64 ust. 7, przez okres, o którym mowa w art. 64 ust. 8, tj.:

1) pracowników naukowych szkół wyższych lub instytutów badawczych, jeżeli do zakresu obowiązków tych pracowników naukowych należy prowadzenie zajęć dydaktycznych, badań naukowych lub prac rozwojowych z zakresu rolnictwa, ogrodnictwa lub leśnictwa;

2) osób prowadzących szkolenia w tym zakresie.

Osoby takie z racji wykonywanej działalności posiadają bowiem wiedzę niezbędną do bezpiecznego stosowania takich środków.

Konsekwencją tej zmiany jest proponowana zmiana brzmienia wprowadzenia do wyliczenia w art. 28, która ma charakter techniczny.

Jednocześnie zaproponowano w dodawanym pkt 5 w art. 28, aby zakupu środków ochrony roślin mogła dokonywać osoba posiadająca pisemne upoważnienie udzielone przez osobę posiadającą wymagane prawem kompetencje. Ułatwi to prowadzenie działalności rolniczej w okresie spiętrzenia prac polowych (konieczność zakupu środka ochrony roślin w trakcie wykonywania zabiegu nie będzie wymagała przerwania tego zabiegu przez osobę, która go wykonuje).

W dodawanym art. 28b nałożono na osobę dokonującą zbycia środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji stwarzających szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska obowiązek żądania okazania przez osobę dokonującą nabycia tych środków ochrony roślin:

1) zaświadczenia potwierdzającego spełnienie warunków w zakresie kompetencji i

2) dowodu tożsamości.

Przepis ten, analogicznie do wcześniejszego rozwiązania, ma na celu wykluczenie ryzyka, że szczególnie niebezpieczne środki ochrony roślin będą nabywane przez osoby nieprzeszkolone w zakresie ich bezpiecznego stosowania.

W przypadku pozostałych środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych osoba dokonująca ich zbycia będzie również uprawniona do żądania okazania ww. dokumentów (lub upoważnienia udzielonego przez osobę posiadającą kompetencje do zakupu takich środków ochrony roślin). Ograniczy to ryzyko posługiwania się fałszywym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia i zakupu środków ochrony roślin przez osoby nieuprawnione, w tym niepełnoletnie.

Zapewnieniu spójności projektowanych regulacji służą przepisy dodawanego art. 28b ust. 2, w których zabrania się zbywania środków ochrony roślin osobie, która:

- 1) nie posiada ważnego dokumentu potwierdzającego uprawnienia do zakupu określonych środków ochrony roślin lub
- 2) odmawia okazania dokumentu, o którym mowa w pkt 1, lub
- 3) odmawia okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość, lub
- 4) nie przekazuje informacji, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 5 lit. b, lub przekazuje te informacje niezgodne ze stanem faktycznym – w przypadku sprzedaży środków ochrony roślin na podstawie umowy na odległość odbiorcy krajowemu.

W art. 31 dodano przepisy, zgodnie z którymi zabrania się:

- 1) zbywania środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka lub dla środowiska, przez zawarcie umowy na odległość;
- 2) doręczania zbytych środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów i do pomieszczeń, w których jest prowadzona sprzedaż żywności lub pasz (bezpośrednio lub przez podmiot trzeci, np. firmę kurierską).

Przy sprzedaży internetowej najbardziej niebezpiecznych fumigantów nie jest bowiem możliwa pewna identyfikacja kupującego. Z kolei doręczanie środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów i do pomieszczeń, w których jest prowadzona sprzedaż żywności lub pasz, może stwarzać zagrożenia dla osób postronnych w razie rozszczelnienia lub uszkodzenia opakowania środka ochrony roślin. Środki ochrony roślin niewłaściwie przechowywane – w zbyt wysokiej lub niskiej temperaturze – mogą także tracić lub zmieniać swoje właściwości.

Przewidziano jednak wyłączenia od zakazu sprzedaży internetowej w przypadku zbywania środków ochrony roślin podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków,
- 2) fumigacji

– tak, aby nie ograniczać nadmiernie możliwości prowadzenia ww. działalności. W przypadku obrotu środkami ochrony roślin między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą taki obrót jest bowiem wystarczająco udokumentowany.

Celem opisanych zmian jest uniemożliwienie dostępu do najbardziej toksycznych fumigantów osobom bez wymaganych szkoleń i uprawnień oraz przeciwdziałanie przypadkowym zatruciom, np. podczas ich transportu.

W art. 4 pkt 14 i 15 projektowanej ustawy w nowelizowanym art. 41 i dodawanym art. 41a proponuje się doprecyzować, że zabiegi przy użyciu środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka lub dla środowiska, mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji w Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu tego szkolenia, z wyłączeniem osób wymienionych w art. 64 ust. 7, tj.:

- 1) pracowników naukowych szkół wyższych lub instytutów badawczych, jeżeli do zakresu obowiązków tych pracowników naukowych należy prowadzenie zajęć dydaktycznych, badań naukowych lub prac rozwojowych z zakresu rolnictwa, ogrodnictwa lub leśnictwa;

- 2) osób prowadzących szkolenia w tym zakresie.

Inne rodzaje szkoleń nie gwarantują bowiem uzyskania wiedzy niezbędnej do właściwego stosowania takich środków.

Podobnie zabieg stosowania środków ochrony roślin, który wymaga od stosującego specjalistycznej wiedzy, może być przeprowadzany przy użyciu sprzętu agrolotniczego i sprzętu montowanego na pojazdach szynowych przez osoby, które ukończyły:

- 1) szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin takim sprzętem w Rzeczypospolitej Polskiej lub

- 2) szkolenie wymagane od użytkowników profesjonalnych stosujących środki ochrony roślin takim sprzętem w innym państwie członkowskim lub państwie EOG i posiadają dokument potwierdzający ukończenie tego szkolenia nie wcześniej niż przed upływem 5 lat przed zastosowaniem tych środków.

Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego i kolejowego wymaga bowiem specjalistycznej wiedzy, której nie obejmują szkolenia przeznaczone dla rolników.

Celem zapewnienia spójności z ww. zmianami w art. 64 dodano ust. 1a określający rodzaje szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin, tj.:

- 1) przy użyciu sprzętu naziemnego, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych i innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie;
- 2) przy użyciu sprzętu agrolotniczego;
- 3) metodą fumigacji;
- 4) przy użyciu sprzętu naziemnego montowanego na pojazdach szynowych lub innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie.

Do tej pory rodzaje szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin były określone w przepisach wykonawczych. Zmiana ta jest niezbędna do wprowadzenia zmian w art. 28, art. 28a, art. 41 i art. 41a.

Ponadto zaproponowano, aby osoby korzystające z różnego rodzaju wyłączeń z obowiązku uzyskania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin uzyskiwały zaświadczenie wydawane przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, potwierdzające posiadanie tych uprawnień. Dla sprzedawcy środków ochrony roślin sprawdzenie uprawnień do korzystania z wyłączeń (np. dokumentów wydanych w innych państwach członkowskich) może być bowiem trudne do zrealizowania.

W dodawanym art. 65a przewidziano utworzenie elektronicznego rejestru osób, które uzyskały uprawnienia do zakupu środków ochrony roślin, który zostanie zbudowany i będzie utrzymywany przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Ww. rejestr będzie zawierać imię i nazwisko, numer zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie środków ochrony roślin lub zaświadczenia o posiadaniu uprawnień do zakupu środków ochrony roślin, o którym mowa w dodawanym przepisie art. 64 ust. 10, i nazwę podmiotu lub wojewódzkiego inspektora, który wydał dane zaświadczenie. Będzie również zawierać rodzaj ukończonego szkolenia, termin jego ważności i informacje o uzyskanych uprawnieniach do zakupu środków ochrony roślin. Pozwoli to sprzedawcy środków ochrony roślin na szybką i pewną weryfikację, czy osoba dokonująca zakupu takich środków posiada kwalifikacje wymagane do ich zakupu.

Dostęp do ww. rejestru będą miały podmioty prowadzące szkolenia i wykonujące działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu, a także wojewódzcy

inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa. Dostęp do tego rejestru będzie wymagał uwierzytelnienia. Zapewni to ochronę danych zawartych w tym rejestrze.

Konsekwencją wprowadzanych zmian są zmiany przepisów określających sankcje za naruszenie ww. przepisów.

W art. 75 przewidziano kary pieniężne, różnicując ich wysokość w zależności od rodzaju, skali i dotkliwości danego naruszenia prawa. Biorąc pod uwagę, że proponowane sankcje mają na celu zapobieżenie sytuacjom, które doprowadziły do śmierci dzieci, są one adekwatne i proporcjonalne. Wprowadzono także zmiany wynikowe w przepisach art. 66 i art. 76.

W art. 4 pkt 11 lit. a projektowanej ustawy proponuje się uchylenie ust. 2 w art. 35. Zmiana ta ma charakter porządkowy i jest związana z wcześniejszym uchyleniem w art. 47 pkt 11 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przepisu art. 40 ust. 2 ww. ustawy, który zawierał upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków stosowania środków ochrony roślin w odległości mniejszej od zbiorników i cieków wodnych niż szerokość strefy buforowej, o której mowa w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 547/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania środków ochrony roślin (Dz. Urz. UE L 155 z 11.06.2011, str. 176), wskazanej w etykietach tych środków. Uchylenie ww. upoważnienia spowodowało, że art. 35 ust. 2 pozostaje obecnie martwy. Proponowana zmiana nie niesie zatem skutków merytorycznych.

Konsekwencją tej zmiany jest zmiana proponowana w art. 11 lit. b projektowanej ustawy (wprowadzenie skrótu dla przywoływanego rozporządzenia Komisji (UE) nr 547/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania środków ochrony roślin (Dz. Urz. UE L 155 z 11.06.2011, str. 176)).

W art. 4 pkt 12 projektowanej ustawy proponuje się rozszerzenie zakazu stosowania środków ochrony roślin przez użytkowników nieprofesjonalnych w odniesieniu do wszystkich form użytkowych środków ochrony roślin, które zostały sklasyfikowane jako stwarzające szczególne zagrożenie. Projektowana zmiana ma charakter porządkowy.

Zmiana proponowana w art. 4 pkt 13 projektowanej ustawy ma na celu umożliwienie wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin przy użyciu sprzętu lotniczego do zwalczania roślin pasożytniczych.

Zmiana ta ma na celu umożliwienie zwalczania jemioli w lasach.

Od 2018 r. jest obserwowany wysoki poziom uszkodzeń głównie drzewostanów sosnowych i jodłowych wynikający z występowania jemioli. Trudno wskazać jednoznacznie czynniki, które temu sprzyjają, a jeszcze trudniej znaleźć sposób na zahamowanie tempa rozprzestrzeniania jemioli.

Powierzchnia drzewostanów uszkodzonych przez jemiolę wyniosła w 2022 r. ok. 130 tys. ha, ale powierzchnia występowania jemioli jako źródła dalszych infekcji jest jeszcze większa. Największe szkody obserwowane są w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) w Poznaniu (ok. 23 tys. ha) i we Wrocławiu (ok. 21 tys. ha). Bardzo znaczący – prawie siedmiokrotny wzrost uszkodzeń spowodowanych jemiolą odnotowano w 2022 r. na terenie RDLP w Olsztynie (z 9,5 ha do 67,5 ha), tj. obszarze, który dotychczas uchodził za niemalże wolny od tego półpasożyta.

Porażenie jemiolą dużego obszaru może skutkować zagrożeniem dla trwałości i stabilności lasu. Skala zamierania drzew przełoży się też na zaburzenie ładu przestrzenno-czasowego i będzie się wiązać z koniecznością wnioskowania o aneksowanie obowiązujących Planów Urządzenia Lasu.

Z uwagi na powyższe istnieje pilna potrzeba opracowania wysoce selektywnych preparatów, których aplikacja byłaby możliwa z powietrza. Badania naukowe wskazują, że istnieją naturalni wrogowie jemioli – organizmy, które potencjalnie mogłyby zostać wykorzystane do jej zwalczania (np. grzyby *Septoria visci*, *Septoria krystynae*, *Sphaeropsis visci*, *Gibberidea visci*, *Botryosphaerostroma visci*). Produkt zawierający te mikroorganizmy byłby zgodnie z przepisami rozporządzenia 1107/2009 sklasyfikowany jako herbicyd, ale aplikacja środków chwastobójczych zgodnie z obecnym brzmieniem art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin jest zabroniona. Dlatego też proponuje się, aby wyłączyć zakaz stosowania herbicydów przy użyciu sprzętu lotniczego w odniesieniu do preparatów przeznaczonych do zwalczania roślin pasożytniczych.

Zmiany proponowane w art. 4 pkt 16 projektowanej ustawy realizują wnioski Najwyższej Izby Kontroli z kontroli „System bezpieczeństwa obrotu środkami ochrony roślin” LLO.430.004.2019.

Zmieniane przepisy dotyczą działań administracyjnych podejmowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli urzędowej przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych pochodzących z produkcji pierwotnej.

Przepis art. 46 w dotychczasowym brzmieniu wymaga, aby przed wydaniem administracyjnej określającej sposób postępowania z płodami rolnymi poddanymi kontroli urzędowej wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa dokonał analizy wpływu stwierdzonych pozostałości środków ochrony roślin na zdrowie ludzi. Rozwiązanie takie należy jednak uznać za nieuzasadnione, ponieważ analiza taka jest dokonywana przez Komisję Europejską podczas ustalania najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości danego środka ochrony roślin, a – zgodnie z prawem żywnościowym – żywność, w odniesieniu do której stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin, nie może być wprowadzana do obrotu z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi.

Dotychczasowe rozwiązanie ogranicza zatem możliwość podejmowania działań w celu niedopuszczania do obrotu płodów rolnych (żywności i paszy), w przypadku których Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach kontroli urzędowych stwierdziła przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin.

W związku z powyższym, w celu uniknięcia wskazanych wyżej ograniczeń, projektowany przepis odnosi się wprost do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającego dyrektywę Rady 91/414/EWG.

Ponadto w art. 46 ust. 1 pkt 1 proponuje się zastąpienie wyrazu „zagospodarowania” wyrazem „unieszkodliwienia”, ponieważ płody rolne zawierające pozostałości środków ochrony roślin, których poziom uniemożliwia ich bezpieczne zagospodarowanie, mogą wymagać unieszkodliwienia (zniszczenia).

Wprowadzana zmiana umożliwi wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa podejmowanie znacznie efektywniejszych działań wpływających na bezpieczeństwo konsumentów.

Proponowany przepis przewiduje także możliwość ponownego poddania badaniom laboratoryjnym żywności lub paszy, dla których stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin po okresie przechowywania. W trakcie przechowywania pozostałości środków ochrony roślin mogą być bowiem metabolizowane i ulegać zanikowi. Badanie takie powinno być jednak wykonywane na koszt przedsiębiorcy.

Zakres zmiany stanowi więc uproszczenie procedury administracyjnej, co powinno korzystnie wpłynąć na funkcjonowanie Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, poprawić ochronę konsumentów i środowiska, jak również zabezpieczyć przedsiębiorców przed potencjalnymi stratami wynikającymi z konieczności wycofywania z obrotu produktów żywnościowych zawierających pozostałości środków ochrony roślin.

Jednocześnie w przepisie przejściowym proponuje się, aby do spraw wszczętych na podstawie art. 46 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy były stosowane przepisy art. 46 w brzmieniu nadanym tą ustawą. Rozwiązanie to ma na celu jak najszybsze zastosowanie przepisów zwiększających efektywność reagowania przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa na nieprawidłowości.

Konsekwencją tej zmiany jest zmiana proponowana w art. 4 pkt 24 lit. a projektowanej ustawy polegająca na aktualizacji odwołania do zmienianych przepisów.

Zmiany proponowane w art. 4 pkt 17–20 projektowanej ustawy dotyczą systemu integrowanej produkcji roślin.

Integrowana produkcja roślin jest nowoczesnym system jakości żywności, wykorzystującym w sposób zrównoważony postęp techniczny i biologiczny w uprawie, ochronie roślin i nawożeniu oraz zwracającym szczególną uwagę na ochronę środowiska i zdrowie ludzi.

Uczestnictwo w systemie integrowanej produkcji roślin pozwala na otrzymanie zdrowej żywności pochodzenia roślinnego, w której nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin, metali ciężkich, azotanów i innych pierwiastków oraz substancji szkodliwych. Potwierdzeniem wysokiej jakości plonów pochodzących z systemu integrowanej produkcji roślin jest certyfikat i zastrzeżony znak integrowanej produkcji roślin.

Zgodnie z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1741, z późn. zm.) uczestnictwo w systemie integrowanej produkcji roślin zostało objęte wsparciem w ramach ekoschematu.

Zmiana proponowana w art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin ma na celu umożliwienie producentom rolnym zgłoszenie zamiaru uczestnictwa w systemie integrowanej produkcji roślin nie później niż w terminie 14 dni, a nie jak do tej pory 30 dni przed siewem lub sadzeniem roślin. Dotychczasowe doświadczenia związane z funkcjonowaniem przepisów ww. ustawy wskazują bowiem, że obecne przepisy są zbyt

restrykcyjne – niektórzy rolnicy decydują się na przystąpienie do systemu w terminie późniejszym niż 30 dni przed siewem lub sadzeniem roślin. W obecnym stanie prawnym w takich przypadkach podmioty certyfikujące odmawiają objęcia rolników certyfikacją. Umożliwienie producentom rolnym złożenia zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin jest zmianą działającą na korzyść podmiotów i nie wymaga przepisów przejściowych.

Jednocześnie proponuje się dodanie ust. 2a w art. 55, zgodnie z którym podmiot certyfikujący może przyjąć zgłoszenie zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli nie wpłynie to na możliwość prowadzenia kontroli producentów roślin stosujących integrowaną produkcję roślin. Zmienność i nieprzewidywalność warunków pogodowych powoduje bowiem, że producentowi rolnemu może być trudno zaplanować precyzyjnie termin siewu, od którego jest liczony termin przekazania zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin. Przyjęcie zgłoszenia nie może natomiast nastąpić później niż w dniu siewu albo sadzenia roślin albo – w przypadku roślin wieloletnich – rozpoczęcia wegetacji roślin. Odtąd producent rolny powinien postępować już zgodnie z metodyką integrowanej produkcji roślin.

W art. 55 ust. 3 proponuje się dodanie obowiązku zamieszczania w zgłoszeniu zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin numeru REGON – numer ten podmioty certyfikujące przekazują Prezesowi Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa na podstawie obecnego brzmienia art. 60 ust. 2 pkt 2. Konsekwencją tej zmiany jest zmiana w art. 55 ust. 7.

W art. 55 ust. 4 pkt 2 proponuje się skorygowanie oczywistej pomyłki pisarskiej.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 „jeżeli zgłoszenie, o którym mowa w ust. 2 (zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin), nie zawiera informacji, o których mowa w ust. 3 lub 4, podmiot certyfikujący wzywa producenta roślin do usunięcia braków w wyznaczonym terminie. W przypadku nieusunięcia braków w wyznaczonym terminie, podmiot certyfikujący informuje na piśmie producenta roślin o odmowie przyjęcia zgłoszenia.”. Jednocześnie jednak zgodnie z art. 55 ust. 9 „podmiot certyfikujący wydaje producentowi roślin, który zgłosił zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin, zaświadczenie o numerze wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 6 (rejestr producentów roślin, którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin), nie później niż w terminie 21 dni od dnia otrzymania tego zgłoszenia.”. Proponuje się doprecyzować, że wezwanie producenta rolnego do uzupełnienia braków w zgłoszeniu zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin wstrzymuje bieg terminu na wydanie przez podmiot certyfikujący zaświadczenia o numerze wpisu do rejestru producentów roślin, którzy zgłosili

zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin. Termin na uzupełnienie braków wyznaczony przez podmiot certyfikujący może być bowiem dłuższy niż 21 dni.

Zmiana proponowana w art. 55 ust. 7 pkt 3 nowelizowanej ustawy ma na celu zapewnienie spójności tego aktu prawnego.

W art. 55 ust. 9 proponuje się zmianę terminu, w którym podmioty certyfikujące przekazują producentowi rolnemu zaświadczenie o numerze wpisu do rejestru, z 21 dni na 30 dni. Zmiana ta jest podyktowana dynamicznym rozwojem systemu integrowanej produkcji roślin i dużą liczbą producentów zgłaszających się do tego systemu, co wiąże się z objęciem tego systemu wsparciem w ramach ekoschematu ustanowionego w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej. O ile w 2023 r. do ekoschematu dedykowanego integrowanej produkcji roślin przystąpiło 6178 rolników (137 277 ha – zrealizowane płatności), to w 2024 r. – 13 360 rolników (417 923 ha).

W art. 56 w dodawanych ust. 15–18 proponuje się uregulowanie kwestii zmiany przez producenta rolnego podmiotu certyfikującego. Do dokonania takiej zmiany przez producenta rolnego jest konieczne przekazanie przez podmiot certyfikujący, który dotychczas nadzorował producenta rolnego, nowemu podmiotowi certyfikującemu dokumentów niezbędnych do prowadzenia certyfikacji.

Zmiana proponowana w art. 57 ust. 1 ma charakter techniczny – zgodnie z normą akredytacyjną PN-EN ISO/IEC 17065 proces certyfikacji rozpoczyna się złożeniem przez producenta rolnego wniosku o certyfikację do podmiotu certyfikującego – w przypadku integrowanej produkcji roślin jest to zgłoszenie, o którym mowa w art. 55 ust. 2. Tymczasem z art. 57 ust. 1 w obecnym brzmieniu wynika, że niezależnie od zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin producent rolny powinien złożyć także odrębny wniosek o wydanie certyfikatu. Jest to nie tylko niepotrzebne obciążenie, ale także jest to niezgodne z normą PN-EN ISO/IEC 17065. Zgłoszenie zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin jest równoznaczne z oczekiwaniem na otrzymanie certyfikatu potwierdzającego jej prowadzenie.

Zmiana wprowadzana w art. 60 w ust. 1 w pkt 1a ma na celu usprawnienie działania podmiotów certyfikujących, co jest istotne przy zwiększającej się liczbie producentów rolnych przystępujących do systemu integrowanej produkcji roślin. Proponuje się, aby podmioty certyfikujące przekazywały wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa informacje o dokonaniu wpisu producenta roślin do rejestru, o którym mowa w art. 55 ust. 6,

w terminie do 10. dnia miesiąca, następującego miesiącu, w którym dokonano tego wpisu (a nie jak dotąd – w terminie 14 dni). Zmniejszy to liczbę przekazywanych dokumentów.

Zmiany proponowane w art. 4 pkt 25 projektowanej ustawy nowelizują przepisy dotyczące zwrotu kaucji pobieranej przez organy celno-skarbowe od osób z państw trzecich naruszających przepisy dotyczące przywozu środków ochrony roślin.

Przepis art. 75a ust. 11 dopuszcza możliwość zwrotu pobranej kaucji tylko po uiszczeniu nałożonej decyzją opłaty sankcyjnej, która jest rozumiana jako kara pieniężna.

Przepis ten nie daje możliwości zaliczenia pobranej kaucji na poczet kary ustalonej decyzją o nałożeniu opłaty sankcyjnej. Wręcz przeciwnie – jego literalne brzmienie nakazuje zwrot kaucji w terminie 7 dni od dnia uiszczenia kary.

Stosowanie wprost ww. przepisu, a co za tym idzie brak możliwości zaliczenia kaucji na poczet nieuiszczonej opłaty sankcyjnej, może spowodować występowanie negatywnych konsekwencji po stronie zobowiązanego, takich jak:

- 1) konieczność wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do podmiotu zagranicznego;
- 2) konieczność uiszczenia kary mimo posiadania przez organ podatkowy zabezpieczenia wykonania tego zobowiązania w postaci pobranej kaucji;
- 3) niezrealizowanie zwrotu kaucji w ustawowym terminie 7 dni od dnia uiszczenia opłaty sankcyjnej z uwagi na brak systemowego powiadomienia o dokonaniu wpłaty opłaty sankcyjnej.

Dlatego proponuje się uchylenie ust. 11 w art. 75 i dodanie ust. 12.

Propozycja ta bazuje na analogicznych rozwiązaniach już przyjętych w następujących przepisach:

- 1) art. 140ad ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.), który stanowi, że:

„Art. 140ad. 4. Kaucję przekazuje się:

- 1) na rachunek bankowy określony w decyzji o nałożeniu kary, w terminie, o którym mowa w art. 140 ac ust. 2, albo
- 2) na rachunek bankowy podmiotu, który ją wpłacił, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji lub orzeczenia uchylającego decyzję o nałożeniu kary pieniężnej.”;

2) art. 94 ust. 7 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1539, z późn. zm.), który stanowi, że:

„Art. 94. 7. Kaucję przekazuje się:

1) na rachunek bankowy, o którym mowa w ust. 2 – w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stała się wykonalna;

2) na rachunek bankowy podmiotu, który ją wpłacił – w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji o uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności decyzji o nałożeniu kary pieniężnej albo doręczenia orzeczenia sądu administracyjnego o uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności takiej decyzji.”.

Aktualne brzmienie przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin nakłada obowiązek zwrotu kaucji zobowiązanemu dopiero po uiszczeniu opłaty sankcyjnej, bez możliwości jej uprzedniego zaliczenia na poczet tej opłaty, co jest ekonomicznie nieuzasadnione. Proponowane zmiany mają zatem na celu zapewnienie prawidłowego i efektywnego przebiegu procesu dochodzenia należności wynikających z decyzji nakładających opłatę sankcyjną realizowanych przez wyznaczoną jednostkę Krajowej Administracji Skarbowej.

5. Zmiany w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych

Zmiany wprowadzane w art. 5 projektowanej ustawy mają na celu zapobieżenie zatruciom produktami biobójczymi, przeznaczonymi do fumigacji. Propozycje te zgłosiło Ministerstwo Zdrowia i mają one na celu spójne i jednolite uregulowanie obrotu środkami ochrony roślin i preparatami biobójczymi przeznaczonymi do fumigacji zwierającymi te same substancje czynne.

Zakres proponowanych rozwiązań obejmuje także sankcje na naruszenie wprowadzanych przepisów.

Penalizacja naruszeń przepisów dotyczących obrotu produktami biobójczymi przeznaczonymi do fumigacji jest konieczna ze względu na poważne zagrożenie, jakie może wynikać z ich niewłaściwego stosowania.

Produkty te zawierają substancje czynne, takie jak fosforek glinu lub magnezu, które pod wpływem wilgoci uwalniają silnie toksyczny fosforowodór. Nieprawidłowe użycie tych produktów przez osoby bez odpowiedniego przeszkolenia może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia – zarówno użytkowników, jak i osób postronnych.

Brak odpowiedniego nadzoru i niekontrolowany obrót tymi produktami mogą prowadzić do ich niewłaściwego stosowania, szczególnie jeżeli trafiają w ręce osób nieprzeszkolonych. Skuteczne zapobieganie takim sytuacjom wymaga ustanowienia adekwatnych sankcji finansowych, które będą pełniły funkcję prewencyjną i odstraszającą.

Wysokość kary grzywny została określona w sposób proporcjonalny do zagrożeń wynikających z nielegalnego obrotu i stosowania tych produktów biobójczych. Zbyt niska kara nie byłaby skutecznym środkiem odstraszającym, co mogłoby prowadzić do lekceważenia wprowadzanych przepisów. Sankcja ta ma na celu wywarcie realnej presji na podmioty zajmujące się sprzedażą produktów biobójczych, aby przestrzegały przepisów i stosowały niezbędne środki ostrożności.

6. Zmiany w ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Zmiana proponowana w art. 6 projektowanej ustawy ma na celu usprawnienie współdziałania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa z Krajową Administracją Skarbową. Proponowane przepisy regulują przekazywanie Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przez Krajową Administrację Skarbową danych niezbędnych do realizacji zadań ustawowych ww. Inspekcji, w tym danych stanowiących tajemnicę skarbową.

W art. 7 projektowanej ustawy proponuje się ujęcie przepisów przejściowych, zgodnie z którymi:

1) do spraw wszczętych na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami dotyczących administracyjnych kar pieniężnych, które zgodnie z nowymi przepisami będą nadal prowadzone na podstawie przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych, będą stosowane przepisy tej ustawy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą;

2) do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, które zgodnie z dotychczasowymi przepisami ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami podlegały przepisom o administracyjnych karach pieniężnych, a które zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami będą traktowane jak wykroczenia, będą stosowane przepisy dotychczasowe.

Ponadto przewidziano przepisy przejściowe pozwalające na uchylenie, zmianę lub wznowienie postępowania w sprawach, dla których zostały wydane decyzje na podstawie uchylanych przepisów.

Pozwoli to za zapewnienie ciągłości prowadzonych postępowań.

W art. 8 projektowanej ustawy proponuje się ujęcie przepisów przejściowych, zgodnie z którymi do postępowań administracyjnych wszczętych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin i niezakończonych przed wejściem w życie projektowanej ustawy, będą stosowane przepisy nowelizowanych ustaw w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Zapewni to skuteczność działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w eliminowaniu zagrożeń związanych z pozostałościami środków ochrony roślin w żywności lub paszach.

W art. 9 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy dotyczący spraw wszczętych na podstawie nowelizowanego art. 66 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin. Pozwoli to zakończenie tych spraw na podstawie przepisów w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

W art. 10 projektowanej ustawy proponuje się ujęcie przepisów przejściowych, zgodnie z którymi do wniosków o wydanie certyfikatu poświadczającego stosowanie integrowanej produkcji roślin złożonych przed wejściem w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w pkt 4 w brzmieniu dotychczasowym. Wyeliminuje to ewentualne wątpliwości dotyczące rozpatrywania wniosków złożonych przed wejściem w życie projektowanej ustawy.

W art. 11 projektowanej ustawy przewidziano przepis, zgodnie z którym do dnia 30 marca 2027 r. wydane przez szkoły średnie lub szkoły wyższe zaświadczenia potwierdzające, że w procesie nauczania danej osoby zrealizowano program szkolenia w zakresie środków ochrony roślin będą stanowiły podstawę dla zakupu środków ochrony roślin. Zgodnie bowiem z proponowanymi przepisami osoby, które korzystają z wyłączeń z obowiązku odbycia szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, będą musiały uzyskać zaświadczenie od wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Proponowany przepis zapewni osobom korzystającym z wyłączeń czas na uzyskanie takich zaświadczeń.

W art. 12 projektowanej ustawy zawarto przepisy przejściowe regulujące prowadzenie spraw dotyczących kar pieniężnych (opłat sankcyjnych) wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie projektowanej ustawy. Pozwoli to na kontynuowanie wszczętych postępowań.

W art. 13 projektowanej ustawy zaproponowano, aby do czynów zagrożonych mandatem karnym popełnionych przed wejściem w życie projektowanej ustawy, które po wejściu w życie

projektowanej ustawy będą zagrożone karą pieniężną (opłatą sankcyjną), były stosowane przepisy dotychczasowe.

W art. 14 projektowanej ustawy ujęto przepisy przejściowe dotyczące uprawnień i obowiązków podmiotów związanych z korzystaniem z systemów informatycznych udostępnianych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych na podstawie:

- 1) art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin;
- 2) art. 32b ust. 1, art. 36b ust. 1 i art. 71a ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie;
- 3) art. 65a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin.

Te uprawnienia i obowiązki powstaną dopiero od dnia udostępnienia ww. systemów informatycznych, który zostanie podany przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W art. 15 proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Czas ten jest wystarczający, aby podmioty, do których są adresowane zmienione przepisy, dostosowały się do nowych regulacji.

Wyjątek będą stanowić przepisy:

- 1) art. 1 pkt 6 projektowanej ustawy wprowadzające instytucję „zaufanego eksportera”, które wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, z uwagi na konieczność przyjęcia przepisów wykonawczych na podstawie proponowanego przepisu art. 51a ust. 9 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami;
- 2) art. 1 pkt 7 projektowanej ustawy dotyczące opłat za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej, które wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, aby podmioty mogły dostosować się do nowych regulacji;
- 3) art. 4 i art. 5 projektowanej ustawy, które wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy – aby zapewnić podmiotom prowadzącym sprzedaż środków ochrony roślin i produktów biobójczych możliwość dostosowania się do nowych regulacji.

Projektowana ustawa nie ma bezpośredniego wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Kwestie regulowane projektowaną ustawą mogą mieć pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną i konkurencyjność dużych, średnich i małych przedsiębiorstw.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym jej projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana ustawa została ujęta w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projektowana ustawa oraz dokumenty dotyczące prac nad jej projektem zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Czesław Siekierski Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Kielak, Departament Hodowli i Ochrony Roślin, tel.: 22 623 10 17, adres e-mail: krzysztof.kielak@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 24.06.2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UD226
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowana ustawa rozwiązuje problemy: I. w zakresie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami: - niedostosowania prawa krajowego do zmiany przepisów Unii Europejskiej; - zbyt czasochłonnej procedury wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, w których przeprowadza się graniczną kontrolę fitosanitarną towarów importowanych z państw trzecich; - braku możliwości wykonywania kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych, w których są importowane towary, poza przejściem granicznym, a także braku możliwości zniszczenia poza przejściem granicznym lub poddania zabiegom zwalczającym agrofagi takich materiałów opakowaniowych niespełniających wymagań w zakresie oznakowania; - braku możliwości przekazania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa przez podmioty wpisane do rejestru eksporterów informacji o zamiarze uprawy, wytwarzania, pakowania, sortowania, składowania lub wyprowadzania do państwa trzeciego w danym roku roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych na eksport, po dniu 30 kwietnia danego roku; - obciążeń administracyjnych związanych z eksportem towarów pochodzenia roślinnego do państw trzecich (problem zgłoszony przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa); - problemów w ściągłości opłat za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej – zgodnie z danymi przekazanymi przez wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa mające w swoich strukturach oddziały graniczne, na dzień 27 maja 2024 r. kwota zaległych opłat za wykonanie granicznej kontroli fitosanitarnej wyniosła ponad 118 tys. zł, z czego ponad 80% stanowią opłaty nałożone na podmioty zagraniczne. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa nie ma obecnie instrumentów prawnych pozwalających na egzekwowanie opłat od podmiotów zagranicznych. Nadmienić należy, że opłaty te stanowią dochód Skarbu Państwa i niemożliwość ich ściągnięcia powoduje uszczuplenie budżetu Państwa; - nieadekwatności sankcji do popełnionych czynów zabronionych (problem zgłoszony przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa); II. w zakresie ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin: - luki we wdrożeniu przepisów Unii Europejskiej art. 107 rozporządzenia Rady (WE) Nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz. Urz. WE L 227 z 01.09.1994, z późn. zm.) do prawa krajowego. Artykuł nakłada obowiązek podjęcia przez państwa członkowskie UE właściwych środków zapewniających, że w odniesieniu do naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do odmian roślin będą stosowane przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej za naruszenie porównywalnych praw krajowych; - braku elektronizacji procedur; III. w zakresie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie: - braku elektronizacji skomplikowanych procedur stosowanych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa; IV. w zakresie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin: - zatruc, w tym śmiertelnych wśród dzieci, środkami ochrony roślin przeznaczonymi do fumigacji stosowanymi niezgodnie z ich przeznaczeniem lub niewłaściwie; - niedostatecznej sprawności procesu rejestracji środków ochrony roślin; - problemów kadrowych podmiotów przygotowujących oceny lub uwagi w procesie rejestracji środków ochrony roślin – obecnie funkcjonujące rozwiązanie znacząco utrudnia dopływ do systemu nowych osób, natomiast zwiększająca się średnia wieku ekspertów oceniających środki ochrony roślin. Związany z tym odpływ części ekspertów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, może skutkować w dłuższej perspektywie czasu problemami z przeprowadzaniem ocen środków ochrony roślin i tym samym niewydolnością systemu rejestracji środków ochrony roślin w Polsce; - kosztów funkcjonowania Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin, organu opiniodawczo-doradczego ministra
--

właściwego do spraw rolnictwa;

- niezgodności przepisów dotyczących terminów na sprzedaż i zużycie zapasów środków ochrony roślin z wytycznymi europejskimi;
- usunięcia z ustawy przepisów, które nie są stosowane i pozostają obecnie „martwe”;
- niepełnego zakazu stosowania przez użytkowników nieprofesjonalnych środków ochrony roślin stwarzających szczególne zagrożenie;
- braku możliwości zwalczania jemioli w lasach (problem zgłoszony przez Dyрекję Generalną Lasów Państwowych);
- usunięcia rozwiązań ograniczających efektywność działań podejmowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w przypadku stwierdzenia pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych (problem zgłoszony przez Najwyższą Izbę Kontroli);
- nadmiernie obciążających procedur w ramach systemu integrowanej produkcji roślin (problem zgłoszony m.in. przez Polskie Centrum Akredytacji);
- braku możliwości zaliczenia przez organy celno-skarbowe pobranej kaucji na poczet kary ustalonej decyzją o nałożeniu opłaty sankcyjnej na osoby z państw trzecich naruszające przepisy dotyczące przywozu środków ochrony roślin (problem zgłoszony przez Ministerstwo Finansów);

V. w zakresie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych:

- różnic w regulacjach dotyczących obrotu przeznaczonymi do fumigacji produktami biobójczymi i środkami ochrony roślin zawierającymi te same substancje czynne (problem zgłoszony przez Ministerstwo Zdrowia);

VI. w zakresie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

- braku możliwości przekazywania przez organy Krajowej Administracji Skarbowej do Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa danych stanowiących tajemnicę skarbową (problem zgłoszony przez Ministerstwo Finansów).

Szczegółowe uzasadnienie potrzeby wprowadzenia zmian, wraz z wyjaśnieniem proponowanych rozwiązań krajowych, niewynikających z prawa Unii Europejskiej ujęto w pkt 2 OSR.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projektowanej ustawie proponuje się:

I. w zakresie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami:

- wprowadzenie zmian porządkowych, w zakresie aktualizacji odwołań do zmienionych przepisów Unii Europejskiej;
- przeniesienie kompetencji w zakresie wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, z ministra właściwego do spraw rolnictwa na wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa – punkty kontroli będą wyznaczane w drodze decyzji administracyjnej, a nie rozporządzenia, co ułatwi i przyspieszy ich wyznaczanie – obecnie, z uwagi na procedury administracyjne, mimo zainteresowania podmiotów nie wyznaczono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej żadnego punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej;
- umożliwienie dokonywania kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych poza przejściem granicznym, a także umożliwienie zniszczenia lub poddania zabiegom zwalczającym agrofagi drewnianych materiałów opakowaniowych niespełniających wymagań w zakresie oznakowania – jeżeli charakter przewożonych towarów uniemożliwia wykonanie tych czynności na przejściu granicznym;
- umożliwienie, w stosownych przypadkach, przekazania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa przez podmioty wpisane do rejestru eksporterów informacji o zamiarze uprawy, wytwarzania, pakowania, sortowania, składowania lub wyprowadzania do państwa trzeciego w danym roku roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych na eksport, po dniu 30 kwietnia danego roku;
- wprowadzenie instytucji „zaufanego eksportera” korzystającego z uproszczeń w eksporcie do państw trzecich towarów pochodzenia roślinnego – w przypadku określonych towarów zostanie ograniczona częstotliwość ocen organoleptycznych wykonywanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa;
- niewypełnianie dokumentu CHED przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w sposób kończący tę kontrolę w przypadku nieuiszczenia opłaty za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej;
- rewizję przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych i wprowadzenie, tam gdzie to zasadne, „widełek” umożliwiających właściwsze dostosowanie wysokości kary do rodzaju przewinienia;

II. w zakresie ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin:

- zmiana przepisów ustawy, tak aby w odniesieniu do naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do odmian roślin były stosowane przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej takie, jak za naruszenie prawa krajowego;
- umożliwienie składania wniosku o przyznanie wyłącznego prawa do odmiany drogą elektroniczną przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego;

III. w zakresie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie:

- wprowadzenie zmian mających na celu ułatwienia zainteresowanym podmiotom:
 - złożenia wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru i wniosku o dokonanie oceny polowej drogą elektroniczną przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego,

- przez zniesienie ograniczenia wymagania 10% udziału w mieszance materiału siewnego składników gatunków spoza gatunków wymienionych w tej ustawie;

IV. w zakresie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin:

- ograniczenie ryzyka stosowania środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji przez osoby nieposiadające wymaganych prawem kwalifikacji, ograniczenie ryzyka związanego z obrotem środkami ochrony roślin przez:
 - wprowadzenie obowiązku dokumentowania fakturą sprzedaży szczególnie niebezpiecznych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji,
 - wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez dystrybutora środków ochrony roślin ewidencji osób, które nabywają szczególnie niebezpieczne środki ochrony roślin przeznaczone do fumigacji,
 - wprowadzenie zakazu sprzedaży przez zawarcie umowy na odległość, np. internetowo, szczególnie niebezpiecznych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji,
 - wprowadzenie zakazu dostarczania do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów i do pomieszczeń, w których jest prowadzona sprzedaż żywności i pasz, środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych;
- usprawnienie procesu rejestracji środków ochrony roślin przez:
 - uproszczenie systemu przedłużania ważności zezwoleń na wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin, co ma celu ograniczenie obciążeń administracyjnych dla posiadaczy zezwoleń i zastąpienie systemem notyfikacji konieczności składania wniosków o przedłużenie ważności zezwolenia dla środków znajdujących się w obrocie. Proponowana zmiana jest odpowiedzią na zgłaszane postulaty posiadaczy ww. zezwoleń,
 - wprowadzenie możliwości wyboru przez ministra właściwego do spraw rolnictwa podmiotu upoważnionego wykonującego oceny lub uwagi w procesie rejestracji środków ochrony roślin, co ma na celu usprawnienie procesu rejestracji przez równomierne obciążenie pracą podmiotów upoważnionych do opracowywania ocen lub uwag,
 - umożliwienie wykonywania ocen i uwag w procesie rejestracji środków ochrony roślin pod nadzorem osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje przez osoby niemające odpowiedniego doświadczenia. Pozwoli to na pozyskanie nowych pracowników,
 - ograniczenie kosztów funkcjonowania Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin przez rezygnację z wypłacania członkom ww. Komisji comiesięcznego wynagrodzenia i pozostawienie wyłącznie możliwości ubiegania się o zwrot kosztów zakwaterowania i dojazdu na posiedzenie;
- skorygowanie przepisów dotyczących okresów na sprzedaż i zużycie istniejących zapasów środków ochrony roślin w razie upływu ważności zezwolenia na wprowadzanie do obrotu tych środków, zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej;
- uchylenie przepisów, które pozostają „martwe”;
- wprowadzenie zmian porządkowych w zakresie stosowania środków ochrony roślin przez użytkowników nieprofesjonalnych;
- umożliwienie stosowania przy wykorzystaniu sprzętu lotniczego herbicydów do zwalczania roślin pasożytniczych – przepis ten pozwoli na zwalczanie jemioli w lasach;
- umożliwienie podejmowania działań administracyjnych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w przypadku stwierdzenia w żywności lub w paszach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającym dyrektywę Rady 91/414/EWG, bez konieczności przeprowadzania analizy ryzyka;
- uproszczenie procedur w ramach systemu integrowanej produkcji roślin (m.in. możliwość zgłaszania zainteresowania przystąpieniem do systemu do 14 dni, a nie jak do tej pory do 30 dni przed siewem roślin, rezygnacja z dodatkowego wnioskowania o certyfikat poświadczający prowadzenie produkcji zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin, możliwość zmiany przez rolnika podmiotu certyfikującego);
- umożliwienie zaliczenia przez organy celno-skarbowe pobranej kaucji na poczet kary ustalonej decyzją o nałożeniu opłaty sankcyjnej na osoby z państw trzecich naruszające przepisy dotyczące przywozu środków ochrony roślin;

V. w zakresie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych:

- wprowadzenie regulacji dotyczących obrotu produktami biobójczymi przeznaczonymi do fumigacji zawierającymi te same substancje czynne, co środki ochrony roślin, którymi śmiertelnie zatruty się dzieci – wprowadzone rozwiązania mają na celu eliminowanie zagrożeń na etapie stosowania tych produktów;

VI. w zakresie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

- usprawnienie współdziałania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Krajowej Administracji Skarbowej przez uregulowanie zasad przekazywania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa informacji i danych przez Krajową Administrację Skarbową, w tym umożliwienie przekazywania informacji i danych stanowiących tajemnicę skarbową.

W powyższym zakresie projektowana ustawa uwzględnia propozycje zmian zgłoszone przez:

- Ministerstwo Finansów – w zakresie zmiany przepisów:
 - ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin regulujących opłaty sankcyjne nakładane decyzją naczelnika urzędu celno-skarbowego na osoby z państw trzecich naruszające przepisy dotyczące przywozu środków ochrony roślin,
 - ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie wymiany informacji między Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa a Krajową Administracją Skarbową;
- Ministra Zdrowia – w zakresie zmian do ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych;
- Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa – w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami celem ustanowienia instytucji „zaufanego eksportera” i rewizji przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych;
- Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych – w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin celem umożliwienia zwalczania jemoły w lasach preparatami biologicznymi aplikowanymi przy użyciu sprzętu lotniczego;
- Polskie Centrum Akredytacji – w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin celem rezygnacji z dodatkowego wnioskowania o certyfikat poświadczający prowadzenie produkcji zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin.

Projektowana ustawa realizuje także zalecenia Najwyższej Izby Kontroli w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin regulujących działania wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa w razie stwierdzenia przekroczeń najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin celem zwiększenia efektywności i skuteczności działań dotyczących bezpieczeństwa publicznego.

Szczegółowe uzasadnienie proponowanych rozwiązań:

I. w zakresie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami:

- w projektowanej ustawie proponuje się przeniesienie kompetencji w zakresie wyznaczania punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, w których przeprowadza się graniczną kontrolę fitosanitarną importowanych towarów (tj. kontrole obecności agrofagów – patogenów i szkodników – szczególnie szkodliwych dla roślin) z ministra właściwego do spraw rolnictwa na wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Zgodnie z przepisami art. 53 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/625”, kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie w ramach kontroli granicznej określonych towarów wprowadzanych do Unii Europejskiej z państw trzecich mogą być przeprowadzane w punktach kontroli innych niż punkty kontroli granicznej.

Praktyka wskazuje, że punkty kontroli inne niż punkty kontroli granicznej powinny mieć tymczasowy charakter i ich wyznaczenie w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa nie jest właściwym rozwiązaniem. Wyznaczenie takiego punktu jest zbyt długotrwałe, wprowadzając nieuzasadnione utrudnienia w imporcie lub wręcz uniemożliwiając import określonych towarów. Punkty kontroli inne niż punkty kontroli granicznej miałyby np. zastosowanie w odniesieniu do kontroli roślin bonsai, poddawanych przed wprowadzeniem do Unii Europejskiej kwarantannie na podstawie przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1217 z dnia 25 sierpnia 2020 r. w sprawie odstąpienia od rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/2072 dotyczącego wprowadzania do Unii naturalnie lub sztucznie skarłonych roślin przeznaczonych do sadzenia *Chamaecyparis Spach*, *Juniperus L.* i niektórych gatunków *Pinus L.*, pochodzących z Japonii, oraz w sprawie uchylenia decyzji 2002/887/WE (Dz. Urz. UE L 277 z 26.08.2020, str. 6). Kontrola dokumentacyjna takich roślin powinna zostać przeprowadzona w punkcie kontroli granicznej, natomiast kontrola identyfikacyjna i kontrola bezpośrednia (tj. kontrola zdrowotności) – w miejscu przeprowadzania kwarantanny.

Obecnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie wyznaczono żadnego punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej. Podmioty zainteresowane wyznaczaniem takich punktów celem importu roślin bonsai, mając na uwadze ww. bariery proceduralne, rezygnowały z takiego rozwiązania, znajdując inne szlaki importu.

Proponowane rozwiązanie przyspieszy wyznaczanie punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej – zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego decyzja administracyjna powinna być wydana przez

wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa nie później niż po 30 dniach, a wydanie rozporządzenia jest procesem co najmniej 3–4 miesięcznym.

- wprowadzenie regulacji dotyczących kontroli granicznej drewnianych materiałów opakowaniowych (opakowań drewnianych i drewna wykorzystywanego do unieruchamiania towarów w trakcie ich transportu).
Zasady międzynarodowego obrotu drewnianymi materiałami opakowaniowymi określa Międzynarodowy Standard dla Środków Fitosanitarnych numer 15 „Wytyczne dla unormowania drewnianych materiałów opakowaniowych w handlu międzynarodowym” (International Standards for Phytosanitary Measures 15 „Regulation of wood packaging material in international trade” – ISPM-15), przyjęty na podstawie Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 151, z późn. zm.). Standard ten zakłada m.in. że drewno, z którego są wykonywane drewniane materiały opakowaniowe powinno być poddawane obróbce termicznej, podczas której jest osiągana temperatura rdzenia wynosząca minimum 56°C przez co najmniej 30 min. Dopuszcza on także stosowanie innych metod takich jak fumigacja bromkiem metylu (co jest niedopuszczalne w państwach Unii Europejskiej) lub fluorkiem siarki, a także ogrzewanie dielektryczne. Spełnienie tych wymogów potwierdza się umieszczeniem na drewnianych materiałach opakowaniowych specjalnego znaku, zawierającego m.in. numer zakładu wykonującego zabieg. Standard ISPM-15 ma celu zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wraz z drewnianymi materiałami opakowaniowymi szkodników i patogenów zagrażających drzewostanom leśnym.
Zmiany proponowane w projektowanej ustawie stanowią w dużej mierze przeniesienie dotychczasowych regulacji art. 79 i art. 80 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, zawartych w rozdziale 13 tej ustawy. Przepisy epizodyczne, przejściowe, dostosowujące i końcowe. Rozwiązanie takie (uregulowanie zasad kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w przepisach epizodycznych, przejściowych, dostosowujących i końcowych) było związane z czasowym utrzymaniem w mocy przepisami art. 109 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016, str. 4, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/2031”, zmienionego następnie przepisami art. 165 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia 2017/625, przepisów dyrektywy Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 169 z 10.07.2000, str. 1, z późn. zm.), dotyczących granicznej kontroli fitosanitarnej.
Ze względu na charakter ładunku (duże gabaryty – np. maszyn, delikatność towaru lub konieczność zapewnienia stałych warunków temperatury, wilgotności lub atmosfery w trakcie transportu) nie zawsze istnieje możliwość dokonania na przejściu granicznym kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych. Należy także zauważyć, że w przypadku niektórych ładunków jest wymagane stosowanie specjalistycznych drewnianych materiałów opakowaniowych wykluczających ich przeładunek w nieprzygotowanych do tego miejscach. W związku z tym proponuje się dopuścić możliwość kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w miejscu przeznaczenia przesyłki lub w innym miejscu wskazanym przez odbiorcę przesyłki i zaakceptowanym przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Proponowane rozwiązanie powinno być jednak ograniczone do ściśle określonych przypadków i nie może stwarzać zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów podlegających obowiązkowi zwalczania. Dlatego proponuje się, aby wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa mógł wyrazić zgodę na przeprowadzenie kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych w miejscu innym niż miejsce ich wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli m.in. drewniane materiały opakowaniowe nie wykazują objawów porażenia przez agrofagi.
Ponadto proponuje się umożliwienie zniszczenia lub poddania zabiegom zwalczającym agrofagi drewnianych materiałów opakowaniowych, które nie zostały oznakowane zgodnie ze standardem ISPM 15, jeżeli wykonanie tego na przejściu granicznym uniemożliwia charakter ładunku i nie stwarza to zagrożenia fitosanitarnego. Proponowane rozwiązanie powinno być także ograniczone do ściśle określonych przypadków i nie może stwarzać zagrożenia rozprzestrzenienia się agrofagów podlegających obowiązkowi zwalczania. Dlatego proponuje się, aby wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa mógł wyrazić zgodę na zniszczenie drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddanie ich zabiegom fitosanitarnym w miejscu innym niż miejsce ich wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli m.in. drewniane materiały opakowaniowe nie wykazują objawów porażenia przez agrofagi.
- wprowadzenie zmian w przepisach określających termin przekazania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa przez podmioty wpisane do rejestru eksporterów informacji o zamiarze uprawy, wytwarzania, pakowania, sortowania, składowania lub wyprowadzania do państwa trzeciego w danym roku roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów (niektóre z państw trzecich – jak Chiny – uzależniają możliwość wysyłki towarów od wpisania podmiotów zaangażowanych w eksport do rejestru prowadzonego przez krajową organizację ochrony roślin – w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin Nasiennictwa). Przekazanie tej informacji jest warunkiem eksportu. Zgodnie z obowiązującymi

przepisami informacja taka powinna zostać przekazana do dnia 30 kwietnia danego roku, co wynika z cyklu wegetacyjnego roślin. Praktyka pokazuje jednak, że możliwe jest uzgodnienie z państwami trzecimi wymagań importowych pozwalających na późniejsze przekazanie takiej informacji. W proponowanych przepisach proponuje się, aby w takim przypadku informacje o terminie przekazania informacji Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa udostępniał na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Proponowane rozwiązanie ułatwi eksport polskich produktów rolnych do państw trzecich.

- wprowadzenie instytucji „zaufanego eksportera”. Proponowane zmiany są efektem zrealizowania przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa projektu pt. „Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych przez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego” (FITOEXPORT), współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu badań naukowych i prac rozwojowych GOSPOSTRATEG. Jednym z zadań, które były przedmiotem prac w ramach projektu, było opracowanie założeń innowacyjnego systemu certyfikacji eksportowej i wydawania świadectw fitosanitarnych dla towarów przeznaczonych do wywozu poza Unię Europejską. Podjęcie takich prac wynikało z dotychczasowych doświadczeń i oceny inspektorów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz opinii zgłaszanych przez podmioty, co do potrzeby opracowania i wdrożenia uproszczonych procedur kontroli, gwarantujących bezpieczeństwo fitosanitarne przesyłek, ale jednocześnie mających za podstawę analizę ryzyka fitosanitarnego i historię podmiotu, co przełożyłoby się na efektywniejszą obsługę eksportu. System uwzględniałby opcję zredukowanej częstotliwości fizycznych kontroli przesyłek dla upoważnionych („zaufanych”) podmiotów, które spełniałyby ustalone wymagania (warunki) i byłyby pod nadzorem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Projektowane rozwiązanie uwzględnia przepisy Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r.

Proponuje się, aby przesłanką do ograniczenia częstotliwości kontroli wykonywanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa było wdrożenie przez eksportera procedury kontroli wykonywanej przez odpowiednio wykwalifikowanych pracowników (posiadających odpowiednie wykształcenie lub którzy zdali egzamin przed wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa), a także przestrzeganie przez eksportera przepisów z zakresu ochrony roślin przed agrofagami.

Instytucja „zaufanego eksportera” będzie mogła mieć zastosowanie przy eksporcie m.in.:

- jabłek do Mongolii (w 2022 r. wydano 726 świadectw fitosanitarnych dla 13 825,9 ton jabłek),
- jabłek do Norwegii (w 2022 r. wydano 400 świadectw fitosanitarnych dla 5388,6 ton jabłek),
- jabłek do państw Zatoki Perskiej (Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kuwejt i Katar) (w 2022 r. wydano 435 świadectw fitosanitarnych dla 10 493,8 ton jabłek),
- jabłek do Serbii (w 2022 r. wydano 236 świadectw fitosanitarnych dla 4153,2 ton jabłek),
- jabłek do Egiptu (w 2022 r. wydano 5 357 świadectw fitosanitarnych dla 104 323,8 ton jabłek),
- świeżych ogórków, kapusty, cebuli do Ukrainy (w 2022 r. wydano dla świeżych ogórków 312 świadectw fitosanitarnych (dla 2 262,5 ton), kapusty – 1147 świadectw fitosanitarnych (dla 19 322,3 ton), cebuli – 3 125 świadectw fitosanitarnych (dla 55 786,2 ton),
- pieczarek do państw trzecich (w 2022 r. wydano 47 świadectw fitosanitarnych dla 595,5 ton pieczarek – do Izraela, Kazachstanu, Mołdawii, Serbii, Ukrainy i Uzbekistanu).

Na podstawie informacji uzyskanych z wojewódzkich inspektoratów ochrony roślin i nasiennictwa ustalono, że średni czas obsługi eksportu, podczas której jest przeprowadzana tylko ocena wizualna towaru wynosi średnio 2 h i 45 min.

W oszacowaniu czasochłonności zostały uwzględnione niżej wymienione czynności:

- przyjęcie oraz sprawdzenie wniosku i dołączonych dokumentów pod względem merytorycznym i formalnym (zezwolenie importowe, upoważnienie, dowód opłaty skarbowej i inne),
- przygotowanie do kontroli (zapoznanie się z przepisami fitosanitarnymi kraju przeznaczenia przesyłki oraz zezwoleniem importowym, jeżeli jest wymagane przez państwo przeznaczenia przesyłki),
- dojazd do miejsca wykonania kontroli oraz powrót do siedziby oddziału,
- sporządzenie dokumentów z przeprowadzonych czynności (protokół kontroli, faktury za ocenę wizualną, ewentualnie inne),
- wprowadzanie danych z kontroli eksportowej do systemu elektronicznego inspekcji (ZSIORiN) i wydanie świadectwa fitosanitarnego.
- proponuje się, aby w przypadku nieuiszczenia opłaty, o której mowa w art. 79 ust. 1 lub ust. 2 lit. a rozporządzenia 2017/625 (opłata za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej) wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa nie wypełniał dokumentu CHED w sposób kończący graniczną kontrolę fitosanitarną. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa sygnalizowała bowiem problemy ze ściągalnością ww. opłat, zwłaszcza od podmiotów zagranicznych.
- proponuje się zrewidowanie dotychczasowych przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych i przepisów karnych.

Administracyjne kary pieniężne nakładane są w drodze decyzji administracyjnych przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa, którzy po ponad dwuletnim doświadczeniu w stosowaniu tych przepisów w praktyce wskazują na potrzebę ich modyfikacji. Katalog czynności i zaniechań podlegających administracyjnym karom pieniężnym, wskazanych w art. 58 ww. ustawy, obejmuje potencjalne czynności i zaniechania, które to podczas prac legislacyjnych nad ww. ustawą trudno było dokładnie przewidzieć i uwzględnić, zwłaszcza, że nie było wiedzy praktycznej co do sposobu realizacji przyjmowanych wtedy rozwiązań prawnych. W związku z powyższym, w niektórych przypadkach, ustalone przez prawodawcę wysokości kar są nieadekwatne do wagi i okoliczności naruszeń. Ponadto, w przypadku niektórych naruszeń przepisów z zakresu ochrony roślin przed agrofagami, obecnie obowiązujące przepisy ww. ustawy nie przewidują żadnych kar pieniężnych lub innych sankcji karnych za ich popełnienie, co skutkuje trudnością w egzekwowaniu przestrzegania przepisów prawa, gdyż wydanie samych zaleceń pokontrolnych przez kontrolujących w niektórych przypadkach jest niewystarczające.

W związku z powyższym zasadnym jest wprowadzenie takich zmian w obowiązujących przepisach, aby możliwe było zastosowanie elastycznego podejścia przy określaniu wysokości kar. Wysokość kar powinna być bowiem adekwatna do popełnionego czynu i jednocześnie powinien zostać spełniony cel, dla którego dana kara została nałożona.

II. w zakresie ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin:

- obowiązek podjęcia przez państwa członkowskie właściwych środków zapewniających, że w odniesieniu do naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do ochrony odmian roślin będą stosowane przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej za naruszenie porównywalnych praw krajowych wynika wprost z art. 107 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz. Urz. WE L 227 z 01.09.1994, str. 1, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2021 r. poz. 213) ustanawia system ochrony prawnej odmian roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy karne zostały określone w art. 37 i art. 37a ww. ustawy. W szczególności zgodnie z art. 37 naruszenie wyłącznego prawa do odmiany lub oznaczenie nazwą odmiany chronionej wyłącznym prawem materiału siewnego lub materiału ze zbioru innej lub nieznannej odmiany jest zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo pozbawiania wolności do roku. Natomiast inne naruszenie przepisów ustawy, określone w art. 37a, jest zagrożone karą grzywny. Wymienione sankcje karne odnoszą się do naruszenia wyłącznego prawa hodowcy do odmiany na poziomie krajowym. W przepisach ustawy nie wskazano natomiast, że takie same sankcje karne mają zastosowanie do naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do odmiany przyznanego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin. Przepisy art. 107 rozporządzenia Rady 2100/94 zobowiązują natomiast państwa członkowskie UE do sankcjonowania w prawodawstwie krajowym, naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa do odmiany.

W zaproponowanej w art. 2 projektowanej ustawy zmianie przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin wskazano, że naruszenie wspólnotowego wyłącznego prawa do odmiany objęte jest takimi samymi sankcjami karnymi jak naruszenie wyłącznego prawa do odmiany na poziomie krajowym.

Zgodnie z art. 27 ust. 2. ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, jeżeli hodowca odmiany chronionej wyłącznym prawem w Rzeczypospolitej Polskiej uzyska wspólnotowe wyłączne prawo do tej odmiany, to w okresie wykonywania tego prawa nie może wykonywać wyłącznego prawa uzyskanego w Rzeczypospolitej Polskiej. Po uzyskaniu wyłącznego prawa do odmiany na poziomie wspólnotowym przez polskiego hodowcę, wspólnotowe wyłączne prawo do odmiany jest jedyną formą ochrony tego prawa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzone zmiany ułatwią egzekwowanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej praw własności intelektualnej do odmian przyznaných na poziomie wspólnotowym.

Wejście w życie zaproponowanej zmiany nie zwiększy wydatków sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

III. w zakresie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie:

- wprowadzenie rozwiązań prawnych umożliwiających elektronizację procedur oraz wprowadzenie uproszczeń (zniesienie ograniczenia 10% udziału składników – gatunków z poza ustawy o nasiennictwie w mieszance materiału siewnego).

IV. w zakresie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin:

- celem ograniczenia ryzyka związanego z obrotem i stosowaniem szczególnie niebezpiecznych środków ochrony roślin (głównie fumigantów) proponuje się:
 - wprowadzenie obowiązku dokumentowania sprzedaży szczególnie niebezpiecznych fumigantów wydaniem faktury,
 - wprowadzenie obowiązku prowadzenia rejestru osób dokonujących zakupu szczególnie niebezpiecznych fumigantów,
- wprowadzenie zakazu sprzedaży Internetowej szczególnie niebezpiecznych fumigantów.

Rozwiązania te mają na celu zapobieżenie zakupu środków ochrony roślin przez osoby nieuprawnione, nieposiadające właściwych, wymaganych prawem kompetencji.

Niewłaściwe, niezgodne z przeznaczeniem stosowanie środków ochrony roślin zawierających fumiganty, doprowadziło bowiem w 2024 r. do śmiertelnych zatruć dzieci.

- proponuje się wprowadzenie zakazu dostarczania do skrzynek pocztowych, automatów do pocztowej obsługi klientów oraz pomieszczeń, w których prowadzona jest sprzedaż żywności i pasz, środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych. W przypadku niewłaściwego postępowania z takimi przesyłkami, rozszczelnienia opakowania środka ochrony roślin, istnieje ryzyko niezamierzonego kontaktu ze środkiem ochrony roślin osoby postronnej. Ponadto niewłaściwie przechowywane środki ochrony roślin mogą zmieniać swe właściwości.
- proponuje się wprowadzenie art. 8a dotyczącego przedłużania ważności zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu i pozwolenia na handel równoległy. Proponowana zmiana ma na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla posiadaczy zezwoleń i pozwoleń oraz odejście od konieczności składania wniosków w zakresie zmiany ważności zezwolenia lub pozwolenia na rzecz systemu notyfikacji takiego zamiaru. Projektowana zmiana jest korzystna zarówno dla posiadaczy zezwoleń i pozwoleń, jak również dla organu odpowiedzialnego za rejestrację środków ochrony roślin. Należy zaznaczyć, że wnioski o przedłużanie ważności zezwoleń lub pozwoleń wynikają bezpośrednio ze zmian okresów zatwierdzenia substancji czynnych i mają charakter wyłącznie administracyjny. Tym samym, biorąc pod uwagę, że ich rozpatrywanie ma wyłącznie techniczny charakter, a ich liczba w skali roku jest znaczna, wprowadzenie systemu notyfikacji przełoży się na usprawnienie procesu obsługi zezwoleń i umożliwi rozpatrywanie wniosków dotyczących istotnych, zarówno dla posiadaczy zezwoleń, jak i użytkowników środków ochrony roślin, zmian w obrębie zezwoleń.
- proponuje się wprowadzenie wyboru podmiotu upoważnionego, który dokona oceny lub uwag w procesie rejestracji środków ochrony roślin, przez ministra właściwego do spraw rolnictwa. Proponowana zmiana ma na celu usprawnienie procesu rejestracji przez równomierne obciążenie pracą tych podmiotów.
- proponuje się wprowadzenie możliwości opracowywania oceny lub uwag w procesie rejestracji środków ochrony roślin przez osoby, które posiadają odpowiednie wykształcenie, ale nie mają doświadczenia w tym zakresie pod nadzorem osób posiadających pełne kwalifikacje. Zmiana ta ma na celu umożliwienie zwiększenia liczby osób, które będą opracowywały oceny lub uwagi. Obecnie obowiązujące rozwiązanie nie umożliwia dopływu do systemu wystarczającej liczby osób, które mogą wykonywać oceny lub uwagi w zakresie dokumentacji środków ochrony roślin i substancji czynnych, jak również wykształcenia kolejnego pokolenia ekspertów wykonujących takie oceny. Przygotowywanie ocen przez osoby posiadające odpowiednie wykształcenie, ale nie mogących wylegitymować się wymaganym doświadczeniem, pod kierunkiem doświadczonych ekspertów w opracowywaniu ocen dla substancji czynnych i środków ochrony roślin, jest z powodzeniem stosowane w innych państwach członkowskich UE. Procedura taka jest zasadna, z uwagi na złożoność oceny dokumentacji substancji czynnych i środków ochrony roślin. Praca pod nadzorem osoby, posiadającej doświadczenie w opracowywaniu ocen dla środków ochrony roślin da rękojmię dobrego przygotowania tych osób do wykonywania po upływie wskazanego okresu przygotowawczego samodzielnych ocen w tym zakresie. W Polsce obecnie możemy zaobserwować tendencję polegającą na zmniejszeniu się liczby czynnych osób, wykonujących oceny i raporty. Proponowana zmiana ma na celu odwrócenie tego trendu.
- proponuje się zniesienie wypłacania wynagrodzeń za udział w pracach Komisji ds. Środków Ochrony Roślin, działającej jako organ opiniodawczo-doradczy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Należy zaznaczyć, że obecnie system rejestracji środków ochrony roślin jest zharmonizowany w UE. Wniosek w sprawie dopuszczenia do obrotu środka ochrony roślin jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie UE, a wykonana ocena jest następnie udostępniana pozostałym państwom w celu zapoznania się z nią i zgłoszenia ewentualnych uwag i zastrzeżeń. Po zakończonej ocenie, raport rejestracyjny środka ochrony roślin jest udostępniany wszystkim państwom członkowskim. Dodatkowo, w Polsce od 2022 r., raporty rejestracyjne dopuszczanych do obrotu i stosowania środków, wykonane przez Polskę, jako państwo sprawozdawcę, są zamieszczane w serwisie internetowym Ministerstwa. Tym samym, proces rejestracji jest w pełni transparentny i prowadzony w oparciu o spójne i jednolite zasady w całej UE. Zasady te nie pozwalają na wprowadzanie dodatkowych, nie wynikających z przeprowadzonej oceny, zapisów do zezwoleń dla środków ochrony roślin. W procesie zatwierdzania substancji czynnej przez KE wykonana ocena jest dodatkowo udostępniana przez EFSA w ramach konsultacji publicznych.

Zgodnie z zapisami ustawy o środkach ochrony roślin, do zadań Komisji należy opiniowanie, na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa, spraw dotyczących substancji czynnych i środków ochrony roślin, w zakresie przygotowanych ocen. W przeszłości, przed wprowadzeniem zharmonizowanego systemu rejestracji, obowiązywały przepisy w ramach których państwa członkowskie rozpatrywały sprawy z zakresu rejestracji bez udostępniania wyniku oceny innym państwom. Wówczas opiniowanie spraw przez Komisję było zasadne. Natomiast obecnie, z uwagi na aktualny system prowadzenia rejestracji środków ochrony roślin oraz zatwierdzania substancji czynnych, jak również bardzo rozbudowany i szczegółowy zakres ocenianej dokumentacji środków, kierowanie spraw w tym zakresie do zaopiniowania przez Komisję uległo znacznemu

ograniczeniu i nie jest zasadne. Podobnie nie jest niezbędne zwoływanie posiedzeń w każdym miesiącu. Za udział w pracach Komisji wypłacane jest wynagrodzenie oraz zwrot kosztów dojazdu na posiedzenie, tym samym konsekwencją przyjęcia niniejszej zmiany będą również oszczędności dla budżetu państwa, co jest istotne w obecnej trudnej sytuacji. Wynagrodzenie członków Komisji ustalane jest corocznie, w wysokości 0,5 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (obecnie 3883,81 zł na osobę). Na tej podstawie można oszacować, że łączny koszt wynagrodzeń za 2024 r. wyniesie ponad 370 tys. zł., a w kolejnych latach będzie ulegał zwiększeniu biorąc pod uwagę zwiększenie miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

- proponuje się wprowadzenie nowego brzmienia art. 23, w którym koryguje się przepisy dotyczące okresów na sprzedaż i zużycie istniejących zapasów środków ochrony roślin w razie upływu ważności zezwolenia na wprowadzanie do obrotu tych środków, zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej.
- proponuje się rozszerzenie zakazu stosowania środków ochrony roślin przez użytkowników nieprofesjonalnych w odniesieniu do wszystkich form użytkowych środków ochrony roślin, sklasyfikowanych jako stwarzających szczególne zagrożenie. Użytkownicy nieprofesjonalni środków ochrony roślin nie mają bowiem przygotowania do bezpiecznego stosowania preparatów klasyfikowanych jako stwarzające szczególne zagrożenie.
- proponuje się umożliwienie wykonywania zabiegów ochrony roślin sprzętem lotniczym, celem zwalczania roślin pasożytniczych. Zmiana ta ma na celu umożliwienie zwalczania jemioli w lasach.

Od 2018 r. obserwowany jest wysoki poziom uszkodzeń związanych z występowaniem jemioli, głównie w drzewostanach sosnowych i jodłowych. Duży niepokój budzi dynamika jej rozprzestrzeniania się. Trudno wskazać jednoznacznie czynniki, które temu sprzyjają, a jeszcze trudniej znaleźć sposób na wyhamowanie tempa rozprzestrzeniania. Półpasożytnictwo jemioli jest szczególnie istotne w kontekście zmian klimatycznych i długotrwałych okresów suszy. Jemiola odbiera roślinie-gospodarzowi wodę i sole mineralne, co zwiększa deficyt wodny drzewa, a w konsekwencji dodatkowo osłabia je i upodadnia na inne czynniki szkodotwórcze.

Powierzchnia drzewostanów uszkodzonych przez jemiolę wyniosła w 2022 r. ok. 130 tys. ha, ale powierzchnia występowania jemioli, jako źródła do dalszych infekcji jest istotnie większa. Największe szkody obserwowane są w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) w Poznaniu (ok. 23 tys. ha) i we Wrocławiu (ok. 21 tys. ha). Bardzo znaczący – prawie siedmiokrotny wzrost uszkodzeń od jemioli odnotowano w 2022 r. na terenie RDLP w Olsztynie (z 9,5 ha do 67,5 ha), obszarze, który dotychczas uchodził za niemalże wolny od problemów z tym półpasożytem.

W opisanych powyżej przypadkach mamy do czynienia głównie z *Viscum album* subsp. *austriacum*, porażającym sosny. Z kolei na terenie RDLP w Krakowie i Krośnie zagrożenie związane jest głównie z *Viscum album* subsp. *abietis*, porażającym jodły. Tam powierzchnia drzewostanów uszkodzonych wyniosła w 2022 r. odpowiednio 5,9 i 6,5 tys. ha.

Zapobieganie rozsiewaniu jemioli jest niemożliwe. Usuwanie samych roślin również jest bardzo utrudnione. Krzaki jemioli rosną wysoko w koronach drzew, a samo oderwanie pasożyta od gałęzi nie jest wystarczające. Jeśli nie wytnie się całej gałęzi z korzeniami korowymi w następnym roku wyrastają z nich nowe pędy jemioli. Aktualnie poza działaniami hodowlanymi, usuwaniem porażonych drzew (w drzewostanach dojrzałych) i gałęzi (w młodnikach) brak jest skutecznych metod ograniczania tego półpasożyta. Usuwanie drzew zamierających i najbardziej opaczonych przez jemiolę wykonuje się w ramach realizowanych cięć sanitarnych, pielęgnacyjnych, bądź rębnych (odnowieniowych). Nie prowadzi się ani biologicznego, ani chemicznego zwalczania, nie tylko z uwagi na brak selektywnych i skutecznych środków ochrony roślin, ale również z uwagi na trudności w aplikacji takich środków. Porażenie jemiolą ma zróżnicowany rozkład przestrzenny, strukturalny, wiekowy i masowy. Szczególnie duży problem mają nadleśnictwa, w których szkody mają charakter wielkopowierzchniowy. Dla przykładu w Nadleśnictwie Kołaczyce pilne działania dotyczą drzewostanów jodłowych na powierzchni aż 1500 ha i około 200 tys. m³ drewna. Na Pogórzu Karpackim w trybie pilnym należy usunąć co najmniej 1 mln m³ drewna. Coraz częściej odnotowywane są przypadki stwierdzenia zasiedlenia przez jemiolę młodych drzew. Zgodnie z ekspertyzami naukowców usuwanie drzew porażonych, zwłaszcza z górnego pietra jest jedyną możliwą metodą przeciwdziałania. Jednak działanie to nie rozwiązuje problemu, a tylko ogranicza możliwość dalszych transmisji jemioli, zwłaszcza na młode pokolenie.

Porażenie jemiolą na tak dużym obszarze może skutkować zagrożeniem dla trwałości i stabilności lasu. Skala zamierania przełoży się też na zaburzenie ładu przestrzenno-czasowego i będzie się wiązać z koniecznością wnioskowania o aneksowanie obowiązujących Planów Urządzenia Lasu.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych dostrzega pilną potrzebę opracowania wysoce selektywnych preparatów, których aplikacja byłaby możliwa z powietrza. Badania naukowe wskazują, że istnieją naturalni wrogowie jemioli – organizmy, które potencjalnie mogłyby zostać wykorzystane do zwalczania (np. grzyby *Septoria visci*, *Septoria krystynae*, *Sphaeropsis visci*, *Gibberidea visci*, *Botryosphaerostroma visci*). Produkt zawierający te mikroorganizmy, zgodnie z przepisami rozporządzenia 1107/2009 byłby sklasyfikowany jako herbicyd, a aplikacja środków chwastobójczych zgodnie z obecnym prawem jest zabroniona.

- proponuje się wprowadzenie zmian realizujących wnioski Najwyższej Izby Kontroli z kontroli „System bezpieczeństwa obrotu środkami ochrony roślin” LLO.430.004.2019.

Zmieniane przepisy dotyczą działań administracyjnych podejmowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w przypadku stwierdzenia, w wyniku kontroli urzędowej, pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych pochodzących z produkcji pierwotnej.

Zmieniany przepis w brzmieniu dotychczasowym wymaga dokonania przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa analizy wpływu stwierdzonych pozostałości środków ochrony roślin na zdrowie ludzi, poprzedzającej wydanie decyzji administracyjnej, określającej postępowanie z płodami rolnymi poddanymi kontroli urzędowej. Rozwiązanie takie należy jednak uznać za nieuzasadnione, ponieważ analiza taka dokonywana jest podczas ustalania najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości danego środka ochrony roślin przez Komisję Europejską, a zgodnie z prawem żywnościowym żywność, dla której stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin nie może być wprowadzana do obrotu z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi.

Dotychczasowe rozwiązanie ogranicza zatem możliwość podejmowania działań w celu niedopuszczania do obrotu płodów rolnych (żywności i paszy), w przypadku których Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach kontroli urzędowych stwierdzała przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin.

W związku z powyższym, w celu uniknięcia wskazanych wyżej ograniczeń, projektowany przepis odnosi się wprost do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającego dyrektywę Rady 91/414/EWG.

Wprowadzana zmiana umożliwi wojewódzkiemu inspektorowi podejmowanie znacznie efektywniejszych działań wpływających na bezpieczeństwo konsumentów.

- kolejne zmiany dotyczą systemu integrowanej produkcji roślin.

Integrowana produkcja roślin jest nowoczesnym systemem jakości żywności, wykorzystującym w sposób zrównoważony postęp techniczny i biologiczny w uprawie, ochronie roślin i nawożeniu oraz zwracającym szczególną uwagę na ochronę środowiska i zdrowie ludzi. Uczestnictwo w systemie integrowanej produkcji roślin pozwala na otrzymanie zdrowej żywności pochodzenia roślinnego, w której nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin, metali ciężkich, azotanów i innych pierwiastków oraz substancji szkodliwych. Potwierdzeniem wysokiej jakości plonów pochodzących z systemu integrowanej produkcji roślin jest certyfikat i zastrzeżony znak integrowanej produkcji roślin.

Zgodnie z przepisami art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 1530) uczestnictwo w systemie integrowanej produkcji roślin zostało objęte wsparciem w ramach dedykowanego ekoschematu.

Proponowane zmiany mają na celu usprawnienie funkcjonowania systemu integrowanej produkcji roślin, a także obsługi dedykowanemu mu ekoschematu, przez:

- o umożliwienie producentom rolnym zgłoszenia zamiaru uczestnictwa w systemie integrowanej produkcji roślin nie później niż w terminie 14, a nie jak do tej pory 30 dni przed siewem lub sadzeniem roślin. Dotychczasowe doświadczenia związane z funkcjonowaniem przepisów ww. ustawy wskazują bowiem, iż obecne rozwiązania są zbyt restrykcyjne – niektórzy rolnicy decydują się na przystąpienie do systemu w terminie późniejszym niż 30 dni przed siewem lub sadzeniem roślin. W obecnym stanie prawnym w takich przypadkach podmioty certyfikujące odmawiają objęcia rolników certyfikacją.
- o dodanie przepisu, zgodnie z którym podmiot certyfikujący może przyjąć zgłoszenie zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin po upływie określonego w ustawie terminu, jeżeli nie wpłynie to na możliwość prowadzenia kontroli producentów roślin stosujących integrowaną produkcję roślin. Zmienność i nieprzewidywalność warunków pogodowych powoduje bowiem, że producentowi rolnemu trudno może być zaplanować precyzyjnie termin siewu, od którego z kolei liczony jest termin przekazania ogłoszenia o zamiarze stosowania integrowanej produkcji roślin.
- o dodanie obowiązku zamieszczania w zgłoszeniu zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin numeru REGON – numer ten podmioty certyfikujące przekazują Prezesowi Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa na podstawie obecnego brzmienia przepisu art. 60 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy.
- o doprecyzowanie, iż wezwanie producenta rolnego do uzupełnienia braków w zgłoszeniu zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin wstrzymuje bieg terminu na wydanie przez podmiot certyfikujący zaświadczenia o numerze wpisu do rejestru producentów roślin, którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin. Termin na uzupełnienie braków, wyznaczony przez podmiot certyfikujący, może być bowiem dłuższy niż 21 dni.
- o zmianę terminu, w którym podmioty certyfikujące przekazują producentowi rolnemu zaświadczenie o nurze wpisu do rejestru – z 21 na 30 dni. Zmiana ta jest podyktowana dynamicznym rozwojem systemu integrowanej produkcji roślin i dużą liczbą producentów zgłaszających się do systemu, co wiąże się z objęciem systemu wsparciem w ramach ekoschematu ustanowionego w Planie Strategicznym dla WPR. O ile w 2023 r. do ekoschematu dedykowanego integrowanej produkcji roślin przystąpiło 6 178 rolników (137 277 ha) – zrealizowane płatności, to w 2024 r. 13 360 rolników (417 923 ha).

- o uregulowanie kwestii zmiany przez producenta rolnego podmiotu certyfikującego. Aby zmiana taka mogła być wykonana przez producenta rolnego, konieczne jest przekazanie przez podmiot certyfikujący, dotychczas nadzorujący producenta rolnego, nowemu podmiotowi certyfikującemu, dokumentów niezbędnych dla prowadzenia certyfikacji.
- o odejście od obowiązku wnioskowania o wydanie certyfikatu poświadczającego stosowanie integrowanej produkcji roślin. Zgodnie z normą akredytacyjną PN-EN ISO/IEC 17065 proces certyfikacji rozpoczyna się złożeniem przez producenta rolnego wniosku o certyfikację do podmiotu certyfikującego – w przypadku integrowanej produkcji roślin jest to zgłoszenie, o którym mowa w art. 55 ust. 2 ww. ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin. Tymczasem art. 57 ust. 1 ww. ustawy w obecnym brzmieniu sugeruje, iż niezależnie od zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin producent rolny powinien złożyć także odrębny wniosek o wydanie certyfikatu. Jest to niepotrzebnym obciążeniem oraz pozostaje w sprzeczności z normą PN-EN ISO/IEC 17065. Zgłoszenie zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin jest równoznaczne z oczekiwaniem otrzymania certyfikatu potwierdzając ego jej prowadzenie.
- o usprawnienie działania podmiotów certyfikujących, przy zwiększającej się liczbie producentów rolnych przystępujących do systemu integrowanej produkcji roślin. Proponuje się, aby podmioty certyfikujące przekazywały wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa informacje o dokonaniu wpisu producenta roślin do rejestru, o którym mowa w art. 55 ust. 6 ww. ustawy, w terminie do 10. dnia miesiąca, następującego miesiącu, w którym dokonano tego wpisu (a nie w ciągu 14 dni jak do tej pory). Zmniejszy to liczbę przekazywanych dokumentów.

- proponuje się umożliwienie zaliczenia kaucji na poczet kary ustalonej decyzją naczelnika urzędu celno-skarbowego na osoby z państw trzecich, naruszające przepisy dotyczące przywozu środków ochrony roślin. Usprawni to działanie organów celno-skarbowych.

V. w zakresie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

- usprawnienie współdziałania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Krajowej Administracji Skarbowej. Proponowane przepisy regulują przekazywanie Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przez Krajową Administrację Skarbową danych niezbędnych dla realizacji zadań ustawowych Inspekcji, w tym danych stanowiących tajemnicę skarbową.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana ustawa dotyczy rozwiązań wynikających z doświadczeń krajowych. W związku z powyższym brak jest wiedzy na temat funkcjonowania w innych państwach rozwiązań odpowiadających instytucji „zaufanego eksportera”. Niemniej jednak z badań przeprowadzonych w ramach projektu „Fitoexport” wynikało, że różnego rodzaju usprawnienia, ułatwiające proces certyfikacji, są stosowane przez inne państwa.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
eksporterzy	2 455	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r.: liczba podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych jako eksporterzy.	Możliwość ubiegania się o status „zaufanego eksportera”. Ułatwienia w eksporcie towarów.
importerzy	2 408	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r.: liczba podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych jako importerzy.	Ułatwienia w ustanowieniu punktu kontroli innego niż punkt kontroli granicznej.
podmioty wpisane do rejestru eksporterów	producenci: 199 przechowalnie/ pakowalnie/ sortownie: 88	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r.	Umożliwienie, w stosownych przypadkach, przekazania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa informacji o zamiarze uprawy, wytwarzania, pakowania, sortowania, składowania lub

			wyprowadzania do państwa trzeciego w danym roku roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych na eksport, po 30 kwietnia danego roku. Ułatwienia w eksporcie towarów.
importerzy	2 408	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r.: liczba podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych jako importerzy.	Umożliwienie dokonywania kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych poza przejściem granicznym, a także umożliwienie zniszczenia poza przejściem granicznym lub poddania zabiegom zwalczającym agrofagi drewnianych materiałów opakowaniowych niespełniających wymagań w zakresie oznakowania – jeżeli charakter przewożonych towarów uniemożliwia wykonanie tych czynności na przejściu granicznym.
podmioty wnioskujące o przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej	W 2022 r. wystawiono 33 565 dokumentów CHED-PP dopuszczających przesyłki do wwozu na terytorium Unii Europejskiej	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r.	Proponuje się, aby w przypadku nieuiszczenia opłaty za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa nie wypełniał dokumentu CHED w sposób kończący tę kontrolę.
podmioty podlegające nadzorowi Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie zdrowia roślin	45 805	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r.: liczba podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych.	Zapewnienie wysokości sankcji adekwatnych do popełnionych czynów zabronionych.
producenci rolni uczestniczący w systemie integrowanej produkcji roślin	W 2023 r. wydano w ramach systemu integrowanej produkcji roślin 10 169 certyfikatów, dla 4 037 184 t płodów rolnych uprawianych na powierzchni 148 156,1 ha. W 2024 r. upoważnionych jest 11 podmiotów upoważnionych do certyfikacji w systemie integrowanej produkcji roślin.	Dane Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa	Uproszczenie procedur.
rolnicy korzystający z materiału siewnego roślin odmian chronionych wspólnotowym wyłącznym prawem hodowcy do	do 1 300 tys.	Powszechny Spis Rolny 2020. Charakterystyka gospodarstw w 2020 r.	Przejrzyste i jednoznaczne określenie praw i obowiązków wynikających ze stosowania materiału siewnego roślin odmian chronionych

odmiany			wspólnotowym wyłącznym prawem hodowcy do odmiany.
Dyrekcje Regionalne Lasów Państwowych	17, zarządzających 7,3 mln ha lasów	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Możliwość zwalczania jemioli w lasach.
Posiadacze zezwoleń na wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu	264	Rejestr środków ochrony roślin prowadzony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa	Zmniejszenie obciążeń administracyjnych.
Podmioty upoważnione do opracowywania ocen lub uwag	10	Wykaz prowadzony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa	Równomierne obciążenie pracą.
Krajowa Administracja Skarbowa			Opiniowanie wniosków o wyznaczenie punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, opiniowanie wniosków o zgodę na umożliwienie dokonywania kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych poza przejściem granicznym, a także umożliwienie zniszczenia poza przejściem granicznym lub poddania zabiegom zwalczającym agrofagi drewnianych materiałów opakowaniowych niespełniających wymagań w zakresie oznakowania. Umożliwienie zaliczenia przez organy celno-skarbowe pobranej kaucji na poczet kary ustalonej decyzją o nałożeniu opłaty sankcyjnej na osoby z państw trzecich, naruszające przepisy dotyczące przywozu środków ochrony roślin.
Sądy właściwe do rozpoznawania spraw własności intelektualnej	Sądy okręgowe w: Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Poznaniu i Warszawie	Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie przekazania niektórym sądom okręgowym rozpoznawania spraw własności intelektualnej z właściwości innych sądów okręgowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1398)	Jasne wytyczne do rozstrzygania spraw w zakresie naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa hodowcy do odmiany rośliny uprawnej.
Sądy powszechne	Stan na 30.06.2024 r.: 11 sądów apelacyjnych, 47 sądów okręgowych i 319 sądów rejonowych	Dane Ministerstwa Sprawiedliwości	Możliwy nieznaczny wzrost liczby spraw trafiających do sądów.
Podmioty certyfikujące w systemie integrowanej produkcji roślin	11	Dane Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa	Uproszczenie procedur.
Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa	16	Dane Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa	Zmniejszenie obciążeń związanych przede wszystkim z wprowadzeniem instytucji zaufanego eksportera. Do eksportowanych towarów, dla których świadectwo fitosanitarne wydawane jest w głównej mierze po

			przeprowadzeniu oceny wizualnej, należy większość świeżych owoców i warzyw oraz produkty przetworzone (np. mrożone owoce, mrożone warzywa, skrobia, gluten, olej). Poniżej przedstawiono liczbę wydanych świadectw fitosanitarnych dla wybranych takich asortymentów, wydanych w latach 2022–2023: • jabłka 15 026 i 15 420 szt., • ogórki 327 i 487 szt., • cebula 3 231 i 1 798 szt., • kapusta 1 269 i 369 szt., • pieczarki 1 238 i 847 szt., • owoce mrożone 272 i 192 szt., • warzywa mrożone 241 i 218 szt. Jak wynika z powyższych danych możliwość zredukowania kontroli przedeksportowych może mieć największe zastosowanie przy eksporcie jabłek. Wydane świadectwa fitosanitarne dla świeżych jabłek stanowiły 31% w 2022 r. i 34% w 2023 r. wszystkich wydanych świadectw. Jeżeli w przepisach kraju przeznaczenia nie zostały określone specjalne wymagania odnoszące się np. do miejsca produkcji, lub nie ma konieczności pobierania prób do badań laboratoryjnych, można oszacować, że 95% świadectw fitosanitarnych dla jabłek wydawana jest tylko na podstawie oceny wizualnej. Przyjmowanie wniosków do oceny polowej przy użyciu systemu teleinformatycznego.
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU)	16		Przyjmowanie wniosków o wpis odmiany do krajowego rejestru przy użyciu systemu teleinformatycznego.
Podmioty wpisane do ewidencji prowadzących obrót zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie	475 – prowadzący obrót 534 – rolnicy wpisani na podstawie art. 87 ustawy o nasiennictwie 3 245 – dostawcy	Dane Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa – stan na 31 grudnia 2023 r.	Składanie wniosków do oceny polowej, o rejestrację odmian przy użyciu systemu teleinformatycznego. Ułatwienia dotyczące degradacji materiału siewnego.
Krajowa Administracja Skarbowa			Zwiększenie obowiązków związane z koniecznością opiniowania wniosków o wyznaczenie punktów

			kontroli innych niż punkty kontroli granicznej, umożliwienie kontroli drewnianych materiałów opakowaniowych poza punktem kontroli granicznej oraz umożliwienie zniszczenia drewnianych materiałów opakowaniowych lub poddania ich zabiegom zwalczającym agrofagi poza przejściem granicznym. Obciążenia te będą jednak ograniczone do pojedynczych przypadków w skali roku. W latach 2020–2022, gdy obowiązywały analogiczne do proponowanych rozwiązania dotyczące drewnianych materiałów opakowaniowych wydanych zostało łącznie 12 decyzji. Proponowane rozwiązanie stanowić będzie zatem niewielkie obciążenie dla administracji, w przypadkach jednostkowych, będzie mieć jednak istotne znaczenie dla przedsiębiorcy – w przypadku towarów, które podczas przeładunku w punkcie kontroli granicznej mogą ulec uszkodzeniu, co stanowiłoby znaczącą szkodę finansową dla podmiotu importującego.
Krajowa Administracja Skarbowa			Przekazywanie Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa danych niezbędnych dla realizacji zadań ustawowych Inspekcji, w tym danych stanowiących tajemnicę skarbową.
Przedsiębiorcy prowadzący obrót produktami biobójczymi			• obowiązek dokumentowania sprzedaży szczególnie niebezpiecznych fumigantów wydaniem faktury, • obowiązek prowadzenia rejestru podmiotów dokonujących zakupu szczególnie niebezpiecznych fumigantów
Przedsiębiorcy prowadzący obrót środkami ochrony roślin	7077	Dane GIORiN za 31 grudnia 2023 r.	• obowiązek dokumentowania sprzedaży szczególnie niebezpiecznych fumigantów wydaniem faktury,

			• obowiązek prowadzenia rejestru podmiotów dokonujących zakupu szczególnie niebezpiecznych fumigantów, • zakaz sprzedaży internetowej szczególnie niebezpiecznych fumigantów
Obywatele RP	37 563 tys. osób	GUS	Ograniczenie ryzyka dla zdrowia i życia związanego z niewłaściwym stosowaniem fumigantów

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji organizacjom społecznym i zainteresowanym podmiotom, właściwym ze względu na profil ich działalność, jako projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw (UC51), w tym do następujących podmiotów:

Unia Owocowa – Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw; Stowarzyszenie Jabłka Grójeckie; Polskie Forum Bezpieczeństwa Żywności; Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych; Krajowa Rada Izb Rolniczych; Business Centre Club; Federacja Konsumentów; Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP; Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych; Forum Związków Zawodowych; Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”; Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych; Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”; Pracodawcy RP; Związek Przedsiębiorców i Pracodawców; Federacja Przedsiębiorców Polskich; Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnia Osób Prawnych; Polski Związek Ogrodników; Związek Sadowników RP; Konsorcjum Appolonia; Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych; Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych; Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin; Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa; Związek Rzemiosła Polskiego; Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”; Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”; Krajowa Rada Spółdzielcza; Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych Konfederacja Lewiatan; Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”; Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza; Polska Izba Nasienna; Związek Szkółkarzy Polskich; Stowarzyszenie Polski Ziemniak; Polska Federacja Ziemniaka; Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych; Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego; Krajowy Związek Plantatorów Chmielu; Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw; Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców; Polski Związek Pracodawców-Uslugodawców Rolnych; Polski Związek Producentów Chmielu; Polski Związek Producentów Kukurydzy; Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych; Polski Związek Pszczelarski; Stowarzyszenie Polski Ziemniak, Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego.

Czas trwania konsultacji uwzględniał przepisy ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440) i wynosił 30 dni.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Komitet do Spraw Europejskich przyjął projekt ustawy w trybie obiegowym w dniu 5 lutego 2025 r. z uwzględnieniem uwag Ministra Finansów, zgłoszonych do Oceny Skutków Regulacji. Komitet rekomendował rozpatrzenie projektu ustawy Stałemu Komitetowi Rady Ministrów.

Stały Komitet RM w dniu 3 kwietnia 2025 r. podjął decyzję o podziale projektu ustawy na dwa odrębne projekty, tj.:

- obejmujący przepisy służące stosowaniu przepisów unijnych,
- obejmujący rozwiązania krajowe.

Zdecydowano, że powyższe projekty, po przedłożeniu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zostaną rozpatrzone przez Komitet w trybie obiegowym.

Niniejszy projekt zawiera rozwiązania krajowe.

Projekt ustawy (UD226) został w dniu 15 maja 2025 r. przyjęty w trybie obiegowym przez Stały Komitet Rady Ministrów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]
-------------------------	---

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	<i>Łącznie (0-10)</i>
Dochody ogółem	-0,57	-0,51	-0,36	-0,26	-0,34	-0,43	-0,34	-0,30	-0,38	-0,29	-0,30	- 4,08
budżet państwa	-0,57	-0,51	-0,36	-0,26	-0,34	-0,43	-0,34	-0,30	-0,38	-0,29	-0,30	- 4,08
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	-0,37	-0,39	-0,41	-0,43	-0,45	-0,48	-0,50	-0,52	-0,55	-0,58	-0,61	- 5,29
budżet państwa	-0,37	-0,39	-0,41	-0,43	-0,45	-0,48	-0,50	-0,52	-0,55	-0,58	-0,61	- 5,29
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-0,20	-0,12	0,05	0,17	0,11	0,05	0,16	0,22	0,17	0,29	0,31	1,21
budżet państwa	-0,20	-0,12	0,05	0,17	0,11	0,05	0,16	0,22	0,17	0,29	0,31	1,21
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Nie są wymagane.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W projektowanej ustawie proponuje się ograniczenie obciążenia administracyjnego dla przedsiębiorców, będących posiadaczami zezwoleń na wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin lub pozwoleń na handel równoległy, przez zastąpienie konieczności składania wniosków o przedłużenie ważności zezwoleń lub pozwoleń systemem notyfikacji zamiaru przedłużenia zezwolenia lub pozwolenia. Projektowana zmiana jest odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez posiadaczy zezwoleń oraz pozwoleń. Przejsie na uproszczony system będzie wiązało się z odejściem przez ministra właściwego do spraw rolnictwa od wydawania decyzji administracyjnych w tym zakresie. Wprowadzenie systemu notyfikacji i odejście od składania wniosków będzie wiązało się ze zmniejszeniem wpływów z tego tytułu. Opłata za złożenie wniosku wynosi obecnie 800 zł. Szacuje się, że w latach 2024–2034 liczba składanych wniosków w zakresie przedłużania zezwoleń kształtowałaby się następująco: 2024 – 720 szt., 2025 – 642 szt., 2026 – 444 szt., 2027 – 320 szt., 2028 – 420 szt., 2029 – 540 szt., 2030 – 420 szt., 2031 – 380 szt., 2032 – 470 szt., 2033 – 380 szt., 2034 – 360 szt.. Liczba wniosków została oszacowana w oparciu o dane dotyczące aktualnych terminów ważności zezwoleń z prowadzonego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa rejestru środków oraz terminów zatwierdzeń substancji czynnych, wchodzących w skład środków ochrony roślin, z których bezpośrednio terminy zezwoleń wynikają. W projektowanej ustawie proponuje się ograniczenie kosztów funkcjonowania Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin, będącej organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw rolnictwa przez rezygnację z wypłacania wynagrodzeń za pracę w Komisji członkom Komisji. Wynagrodzenie członków Komisji ustalane jest corocznie, w wysokości 0,5 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (obecnie 3883,81 zł na osobę). Na tej podstawie można oszacować, że łączny koszt wynagrodzeń za 2024 r. wyniesie ponad 370 tys. zł., a w kolejnych latach będzie ulegał zwiększeniu biorąc pod uwagę zwiększenie miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Dla celów OSR przyjęto ostrożny szacunkowy coroczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw na poziomie 5%. Tym samym w okresie 10 lat, oszczędności dla budżetu państwa z tytułu ograniczenia wydatków w postaci kosztów funkcjonowania Komisji ds. Środków Ochrony Roślin wyniosą minimum ok 5,29 mln zł. Dla porównania w 2022 r. z tytułu wynagrodzeń za pracę w Komisji wypłacono wynagrodzenia w łącznej wysokości 322 170 zł (3482,92 zł na osobę). Obecnie posiedzenia Komisji odbywają się w trybie zdalnym, co pozwala na nie generowanie dodatkowych kosztów działania Komisji. W przypadku organizowania spotkań Komisji w trybie stacjonarnym, z uwagi na to, że posiedzenie trwa ok 1–2 godzin, zamiejscowym członkom Komisji zwracany jest koszt dojazdu (jest to zwykle koszt biletu kolejowego, w obie strony z miejsca zamieszkania do Warszawy). W 2023 r. odbyło się jedno posiedzenie w trybie stacjonarnym, za który wypłacono zwrot kosztów dojazdu w wysokości ok 200 zł. Od 2019 r. liczba spraw kierowanych do zaopiniowania przez Komisję systematycznie malała. Od 2022 r. członkowie Komisji opiniują zwykle jedno zagadnienie podczas posiedzenia. Posiedzenia są zwoływane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa jeden raz w miesiącu. W latach 2019–2023 wojewódzcy inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa wydali na podstawie											

art. 46 ustawy o środkach ochrony roślin 6 decyzji (po dwie w latach 2020 i 2022 oraz po jednej w 2021 i 2023). W ocenie Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa nadanie nowego brzmienia zapisom jednoznacznie odnoszącym się do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającego dyrektywę Rady 91/414/EWG oraz odejście od obowiązku wykonywania analizy ryzyka wyznaczy jednoznaczne kryteria do podjęcia decyzji przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Jednocześnie bazując na danych z 2023 r. należy się spodziewać wzrostu liczby decyzji wydawanych w tym zakresie (przykładowo w 2023 r. wydanych byłby min. 9 decyzji zgodnie z projektowanymi zapisami) po wejściu w życie projektowanych zmian. Proponowane rozwiązania zwiększą zatem skuteczność działania Inspekcji i podniosą poziom bezpieczeństwa konsumentów, trudno jednak wiązać je z oszczędnościami, które można określić w sposób liczbowy.

Projektowana ustawa zmienia przepisy ustawy z dnia dotyczące administracyjnych kar pieniężnych oraz mandatów karnych.

Wg danych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2022 r. wystawiono w skali całego kraju w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami 40 mandatów karnych na łączną kwotę 13 100 zł oraz 118 administracyjnych kar pieniężnych na łączną kwotę 197 050 zł. Szczegółowe dane na temat rodzaju naruszeń oraz liczby i kwot nałożonych kar przedstawiono w tabeli poniżej:

Rodzaj naruszenia	Liczba kar grzywny	Łączna kwota nałożonych grzywien (PLN)	Liczba administracyjnych kar pieniężnych	Łączna kwota nałożonych kar administracyjnych (PLN)
Nieprawidłowości przy wydawaniu paszportów roślin (np. niewłaściwa treść i format paszportów, niewłaściwe prowadzenie ocen do celów wydania paszportów roślin)	17	4 050		
Brak lub niewłaściwie prowadzony rejestr identyfikowalności, nieaktualizowanie zmian wymagających zgłoszenia do WIORiN	13	4 900		
Niewprowadzenie przez podmiot profesjonalny natychmiastowych środków w związku z wykryciem agrofaga kwarantannowego	2	1 000		
Utrudnianie inspektorom WIORiN wykonywania czynności kontrolnych lub innych czynności urzędowych	7	3 050		
Brak oznakowania bulw ziemniaków innych niż sadzeniaki, znajdujących się w obrocie	1	1 00		
Brak wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych			54	54 000
Nieumieszczanie paszportów roślin na jednostkach handlowych roślin znajdujących się w obrocie			13	16 000
Wydawanie paszportów roślin przez podmioty nieposiadające upoważnienia do ich wydawania			2	20 000
Niewykonanie obowiązków określonych w decyzjach w sprawie zwalczania agrofagów			13	41 550

kwarantannowych				
Przemieszczanie bulw ziemniaków do innych państw Unii bez zaświadczenia potwierdzającego niewystępowanie bakterii <i>Clavibacter sepedonicus</i>			4	24 500
Wyprowadzanie towarów poza terytorium Unii na drewnianych materiałach opakowaniowych (DMO), nieoznakowanych zgodnie ze standardem ISPM 15			30	21 000
Znakowanie DMO przez podmioty nieposiadające upoważnienia do umieszczania na takim materiale oznaczenia zgodnego ze standardem ISPM 15			1	10 000
Wydawanie paszportów roślin niezgodnie z zakresem posiadanego upoważnienia			1	10 000
Razem	40	13 100	118	197 050

Z kolei w 2023 r. wystawiono w skali całego kraju 59 mandatów karnych na łączną kwotę 20 100 zł oraz nałożono 66 administracyjnych kar pieniężnych na łączną kwotę 299 700 zł. Szczegółowe dane na temat liczby i rodzaju naruszeń oraz kwot nałożonych kar przedstawiono w tabeli poniżej:

Rodzaj naruszenia	Liczba kar grzywny	Łączna kwota nałożonych grzywien (PLN)	Liczba administracyjnych kar pieniężnych	Łączna kwota nałożonych kar administracyjnych (PLN)
Nieprawidłowości przy wydawaniu paszportów roślin (np. niewłaściwa treść i format paszportów, niewłaściwe prowadzenie ocen do celów wydania paszportów roślin)	12	4 450		
Brak lub niewłaściwie prowadzony rejestr identyfikowalności, nieaktualizowanie zmian wymagających zgłoszenia do WIORiN	32	10 450		
Utrudnianie inspektorom WIORiN wykonywania czynności kontrolnych lub innych czynności urzędowych	3	1 100		
Brak oznakowania bulw ziemniaków innych niż sadzeniaki, znajdujących się w obrocie	11	3 600		
Wprowadzenie z państwa trzeciego na terytorium Unii używanej maszyny rolniczej bez zgłoszenia do kontroli urzędowej w punkcie kontroli granicznej	1	500		
Nieumieszczanie paszportów roślin na jednostkach handlowych roślin znajdujących się w obrocie			14	150 500
Brak wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych			35	34 000

Wydawanie paszportów roślin przez podmioty nieposiadające upoważnienia do ich wydawania			1	10 000
Wydawanie paszportów roślin niezgodnie z zakresem posiadanego upoważnienia			3	30 000
Wydawanie paszportów roślin dla roślin niespełniających wymogów szczególnych			1	2 500
Niewykonanie obowiązków określonych w decyzjach w sprawie zwalczania agrofagów kwarantannowych			11	67 700
Wyprowadzanie towaru poza terytorium Unii z użyciem drewnianych materiałów opakowaniowych (DMO), nieoznakowanych zgodnie ze standardem ISPM 15			1	5 000
Razem	59	20 100	66	299 700

Zmiany zaproponowane w ustawie o nasiennictwie w przypadku ułatwień dla zainteresowanych podmiotów przy wytwarzaniu i obrocie materiałem siewnym nie będą miały skutków dla sektora finansów publicznych.

Przewiduje się, że opracowanie systemu teleinformatycznego w przypadku COBORU i PIORiN będzie sfinansowane w ramach środków pozabudżetowych.

Proponuje się, aby rejestr osób uprawnionych do zakupu środków ochrony roślin został utworzony w oparciu o środki pozabudżetowe.

Proponowane rozwiązania nie będą miały zatem negatywnego wpływu na wpływy budżetu państwa.

Projektowana ustawa może spowodować nieznaczny wzrost liczby spraw trafiających do sądów. W przypadku części budżetowej 15 – *Sądy Powszechne* ewentualne skutki finansowe wynikające z wejścia w życie projektowanych przepisów zostaną pokryte w ramach dotychczasowych środków i nie będą stanowić podstawy do planowania ani ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w roku wejścia w życie projektowanej ustawy ani w latach kolejnych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana ustawa stanowić będzie ułatwienie w obrocie międzynarodowym towarami pochodzenia roślinnego. Może to w szczególności wpłynąć pozytywnie na konkurencyjność przedsiębiorstw wysyłających produkty rolne z Polski do państw trzecich. Projekt wprowadza także ułatwienia dotyczące systemu integrowanej produkcji roślin, odnoszące się tak do podmiotów certyfikujących, jak i uczestników systemu – producentów rolnych. Projektowana ustawa wprowadza możliwość zgłaszania zainteresowania przystąpieniem do systemu do 14, a nie jak do tej pory do 30 dni przed siewem roślin, możliwość przyjęcia zgłoszenia do systemu po upływie terminu – jeżeli nie wpływa to na przebieg procesu kontroli i certyfikacji – rezygnację z dodatkowego wnioskowania o certyfikat poświadczający prowadzenie produkcji zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin (zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17065 zgłoszenie zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin jest równoznaczne z oczekiwaniem otrzymania certyfikatu potwierdzającego jej prowadzenie). Rozwiązania te						

		dotyczą 11 podmiotów certyfikujących i podmiotów uczestniczących w systemie integrowanej produkcji roślin – w 2023 r. wydano 10 169 certyfikatów).
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowana ustawa stanowić będzie ułatwienie w obrocie międzynarodowym towarami pochodzenia roślinnego. Może to w szczególności wpłynąć pozytywnie na konkurencyjność przedsiębiorstw wysyłających produkty rolne z Polski do państw trzecich. Projekt wprowadza także ułatwienia dotyczące systemu integrowanej produkcji roślin, odnoszące się tak do podmiotów certyfikujących, jak i uczestników systemu – producentów rolnych. Projektowana ustawa wprowadza możliwość zgłaszania zainteresowania przystąpieniem do systemu do 14, a nie jak do tej pory do 30 dni przed siewem roślin, możliwość przyjęcia zgłoszenia do systemu po upływie terminu – jeżeli nie wpływa to na przebieg procesu kontroli i certyfikacji – rezygnację z dodatkowego wnioskowania o certyfikat poświadczający prowadzenie produkcji zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin (zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17065 zgłoszenie zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin jest równoznaczne z oczekiwaniem otrzymania certyfikatu potwierdzającego jej prowadzenie). Rozwiązania te dotyczą 11 podmiotów certyfikujących i podmiotów uczestniczących w systemie integrowanej produkcji roślin – w 2023 r. wydano 10 169 certyfikatów).
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak bezpośredniego wpływu.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa nie ma bezpośredniego wpływu na rodzinę, obywateli, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne i osoby starsze.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: uproszczenia w imporcie	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: -	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: projektowana ustawa ograniczy obciążenia związane z kontrolą fitosanitarną eksportowanych towarów, jak również uprości ustanawianie punktów kontroli innych niż punkty wwozu. Projektowana ustawa uprości procedury w ramach systemu integrowanej produkcji roślin. Proponowane rozwiązania przyspieszą wyznaczanie punktów kontroli innych niż punkty kontroli granicznej – zgodnie z KPA wydanie decyzji administracyjnej przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa powinno mieć miejsce w ciągu miesiąca, wydanie rozporządzenia jest procesem co najmniej 3–4 miesięcznym. Celem zapobieżenia zatruciom, w tym śmiertelnym wśród dzieci, niewłaściwie stosowanymi, niezgodnie z przeznaczeniem środkami ochrony roślin do fumigacji wprowadzono obowiązek prowadzenia rejestru osób dokonujących zakupu takich preparatów. Wprowadzono również obowiązek dokumentowania przez wystawienie faktury sprzedaży najbardziej niebezpiecznych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji. Ma to na celu zapobieżenie zakupu środków ochrony roślin przez		

osoby nieupoważnione. Podobne regulacje dotyczyć będą produktów biobójczych. Powyższe zobowiązania będą mogły być realizowane przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana ustawa, przez poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw wysyłających produkty rolne z Polski do państw trzecich może mieć, w sposób pośredni, pozytywne oddziaływanie na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: rolnictwo	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Rolnictwo: projektowana ustawa wprowadza uproszczenia i ułatwienia w eksporcie i imporcie produktów pochodzenia roślinnego, usprawnienia działania państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, upraszcza procedury w ramach systemu integrowanej produkcji roślin. Środowisko naturalne: projektowana ustawa pozwoli na ochronę obszarów leśnych przed jemiolą. Powierzchnia drzewostanów uszkodzonych przez jemiolę wyniosła w 2022 r. ok. 130 tys. ha, ale powierzchnia występowania jemioli, jako źródła do dalszych infekcji jest istotnie większa. Największe szkody obserwowane są w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) w Poznaniu (ok. 23 tys. ha) i we Wrocławiu (ok. 21 tys. ha). Bardzo znaczący – prawie siedmiokrotny wzrost uszkodzeń od jemioli odnotowano w 2022 r. na terenie RDLP w Olsztynie (z 9,5 ha do 67,5 ha), obszarze, który dotychczas uchodził za niemalże wolny od problemów z tym półpasożytem. Projektowane rozwiązanie zniesie barierę w możliwości zwalczania jemioli w lasach biologicznymi środkami ochrony roślin aplikowanymi z samolotów lub śmigłowców. Praktyczne wykorzystanie projektowanej regulacji wymaga dopuszczenia do obrotu środka ochrony roślin z takim przeznaczeniem. Sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe: sądy właściwe do rozpoznawania spraw własności intelektualnej otrzymają jasne wytyczne do rozstrzygania spraw w zakresie naruszenia wspólnotowego wyłącznego prawa hodowcy do odmiany rośliny uprawnej. Zdrowie: przepisy ograniczające ryzyko związane ze stosowaniem szczególnie niebezpiecznych fumigantów przyczynią się do odgraniczenia ryzyka ciężkich zatruć, w tym zatruc z skutkiem śmiertelnym.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów które z uwagi na nowe obowiązki nakładane na podmioty wymagają czasu na ich przygotowanie się do nowych regulacji – w tym przypadku przepisy wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Monitorowanie przepisów projektowanej ustawy będzie prowadzone w sposób ciągły w ramach działań Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Ocena rozwiązań związanych z instytucją „zaufanego eksportera”, będzie możliwa po upływie 5 lat od wejścia w życie projektowanej ustawy. Jako mierniki zastosowane zostaną następujące dane: • liczba „zaufanych eksporterów”, • liczba przesyłek poddanych samodzielnej kontroli przez „zaufanych eksporterów”.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Raport z realizacji projektu pt. „Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych przez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego” (FITOEXPORT), współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu badań naukowych i prac rozwojowych GOSPOSTRATEG pod nazwą „Innowacyjny system certyfikacji eksportowej i wydawania świadectw fitosanitarnych (budowa profilu zaufanego eksportera)”.		

INNOWACYJNY SYSTEM CERTYFIKACJI EKSPORTOWEJ I WYDAWANIA ŚWIADECTW FITOSANITARNYCH (BUDOWA PROFILU ZAUFANEGO EKSPORTERA)

I. Analiza obowiązujących przepisów – krajowych i międzynarodowych – w tym międzynarodowych standardów ISPM

1. Kompetencje do wystawiania świadectw fitosanitarnych

Ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed o agrofagami (t.j. Dz.U. 2021 r., poz. 256 ze zm.) stanowi, że właściwym organem do wydania fitosanitarnego świadectwa eksportowego lub fitosanitarnego świadectwa reeksportowego dla roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów (dalej „towarów”) wyprowadzanych do państw trzecich (niebędących członkami UE) lub przemieszczanych przez państwa trzecie jest wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa właściwy ze względu na miejsce prowadzenia uprawy, wytwarzania, składowania lub łączenia tych towarów (art. 47 ust. 1).

Zgodnie z definicjami zawartymi w art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin (...) (Dz. Urz. UE L 95 z 7.04.2017 r.) (dalej „rozporządzenie 2017/625”):

27) „świadectwo urzędowe” oznacza dokument w formie papierowej lub elektronicznej podpisany przez urzędnika certyfikującego oraz stanowiący zapewnienie o zgodności z co najmniej jednym z wymogów określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 ust. 2 litera g (kwestie zdrowia roślin);

natomiast

25) „urzędowa certyfikacja” oznacza procedurę, za pomocą której właściwe organy potwierdzają zgodność z co najmniej jednym z wymogów określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. g.

Jednocześnie, przepisy art. 100 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin (Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016) (dalej „rozporządzenie 2016/2031”), stanowią, że „właściwy organ nie przekazuje jakiegokolwiek innej osobie uprawnień do wydawania fitosanitarnego świadectwa eksportowego”.

Przywołane powyżej przepisy rozporządzeń 2017/625 i 2016/2031 dają podstawę do oceny, że świadectwo fitosanitarne może być wystawione tylko przez upoważnionego inspektora PIORiN.

2. Kompetencje do kontroli towarów na potrzeby wystawienia świadectwa fitosanitarnego

Ww. ustawa o ochronie roślin przed o agrofagami stanowi, że świadectwa są wystawiane na podstawie wyniku kontroli urzędowej, która w zależności od wymagań importowych państwa trzeciego uwzględnia zastosowanie oceny wizualnej, badań laboratoryjnych, testów lub kontroli dokumentów (art. 47 ust. 7).

Ponadto w art. 50 tej ustawy określa zasady przeprowadzania kontroli podmiotów wpisanych do „rejestrów eksporterów”, w przypadku, gdy państwa trzecie określiły wymóg takiej rejestracji i określiły wymagania, jakie powinny spełnić zarejestrowane podmioty, które prowadzą uprawę, zajmują się wytwarzaniem, pakowaniem, sortowaniem lub składowaniem wskazanych towarów.

Przepisy ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U z 2020 r., poz. 425 z późn. zm.), stanowią o tym, że Główny Inspektor ORiN może upoważniać osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej do wykonywania zadań Inspekcji, w tym jest właściwym organem, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia 2017/625 (Art. 7 ust 1). Upoważnienie może być udzielone m.in. w zakresie przeprowadzania kontroli, w tym pobierania próbek, ocen wizualnych, badań laboratoryjnych lub testów roślin, produktów roślinnych, innych przedmiotów lub wykonywania innych czynności urzędowych. Ponadto, zgodnie z ust. 5 art. 7 tej ustawy, Główny Inspektor i wojewódzcy inspektorzy mogą upoważniać na piśmie do wykonywania czynności kontrolnych lub innych czynności urzędowych także pracowników Inspekcji niebędących urzędowymi inspektorami i osoby niebędące pracownikami Inspekcji, jeżeli zapewni to sprawne wykonywanie tych czynności.

Zgodnie z przepisami artykułu 2 rozporządzenia 2017/625 weryfikacja podejmowana w celu stwierdzenia czy towary spełniają wymogi określone przepisami, o których mowa w art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia (czyli w obszarze zdrowia roślin są to przepisy rozporządzenia 2016/2031 i odpowiednio akty uzupełniające), w tym wymogi określone do celu wydawania świadectw urzędowych jest klasyfikowana jako „kontrola urzędowa”, czyli jako czynności przeprowadzane przez właściwe organy, jednostki upoważnione lub osoby fizyczne, którym zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przekazano pewne zadania w ramach kontroli urzędowych.

Przepis rozporządzenia 2016/2031, w artykule 100 ustęp 2 określa, że świadectwo wydaje się, w przypadku gdy dostępne informacje umożliwiają właściwemu organowi poświadczenie zgodności towaru z importowymi wymaganiami fitosanitarnymi danego państwa trzeciego. Informacje umożliwiające poświadczenie zgodności mogą pochodzić m.in. z kontroli, pobierania próbek i przeprowadzania badań laboratoryjnych, a także informacji o stanie fitosanitarnym (obecności/braku agrofagów) danej uprawy (plantacji), miejsca produkcji. Jednocześnie przepisy w zakresie pozyskiwania/wykorzystywania informacji umożliwiających organowi poświadczenie, odwołują się do zobowiązań wynikających z Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin (IPPC) oraz zobowiązują do uwzględniania właściwych standardów międzynarodowych (ISPM).

Międzynarodowy standard dla środków fitosanitarnych ISPM 12 Świadectwa fitosanitarne (2011) odwołuje się do Artykułu V.2(a) IPPC, który określa jak powinny

być wystawiane świadectwa fitosanitarne, tj. „Kontrola i inne powiązane czynności prowadzące do wydania świadectw fitosanitarnych zostaną przeprowadzone wyłącznie przez władze państwowej organizacji ochrony roślin. Świadectwa fitosanitarne wydawane zostaną przez technicznie wykwalifikowanych urzędników państwowych, upoważnionych przez państwową organizację ochrony roślin do działań w jej imieniu i pod kontrolą” [Patrz również ISPM 7:2011]. Jednocześnie zawarta jest informacja, że zapis ten został objaśniony podczas Konferencji FAO w 1997 r., gdzie wskazano, że pojęcie „urzędników państwowych, upoważnionych przez państwową organizację ochrony roślin” obejmuje również „pracowników państwowej organizacji ochrony roślin”. „Państwowy” w tym kontekście oznacza osoby zatrudnione przez administrację rządową, a nie firmy prywatne. „Obejmuje również pracowników państwowej organizacji ochrony roślin” oznacza, że urzędnik może, ale nie musi być bezpośrednio zatrudniony przez NPPO (krajowa organizacja ochrony roślin).

3. Warunki przekazania przez właściwe organy pewnych zadań w ramach kontroli urzędowych jednostkom lub osobom fizycznym (wg rozporządzenia 2017/625)

Przepisy obu wyżej przywołanych ustaw nie określają warunków, jakie powinny spełniać osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne, aby mogłyby być im przekazane upoważnienie.

Przepisy, odpowiednio w art. 29 i 30 rozporządzenia 2017/625, określają warunki na jakich właściwe organy mogą przekazać pewne zadania realizowane w ramach kontroli urzędowych jednostkom upoważnionym (art. 29) lub osobom fizycznym (art. 30). Jednocześnie w art. 28 wskazano, że właściwy organ musi zapewnić, aby jednostka upoważniona lub osoba fizyczna, którym przekazano takie zadania, posiadały uprawnienia niezbędne do skutecznego wykonywania zadań.

Spośród warunków określonych dla jednostek upoważnionych należy zwrócić uwagę na wymóg, aby była ona „bezzstronna i wolna od konfliktu interesów, a w szczególności nie znajdowała się w sytuacji, która bezpośrednio lub pośrednio mogłaby wpłynąć na jej zdolność bezstronnego wykonywania obowiązków służbowych w zakresie wykonywania przekazanych jej zadań realizowanych w ramach tych kontroli urzędowych” (art. 29.b(iii) rozporządzenia 2017/625). Analogicznie w stosunku do osób fizycznych określono, że powinny „działać w sposób bezstronny i być wolne od wszelkiego konfliktu interesów w zakresie wykonywania przekazanych im zadań realizowanych w ramach kontroli urzędowych” (art. 30.b.(iii) rozporządzenia 2017/625).

Ponadto w odniesieniu do jednostek, które miałyby być upoważnione, istotny jest wymóg funkcjonowania i bycia akredytowaną zgodnie z normami właściwymi dla odnośnych przekazanych zadań, w tym zgodnie z normą EN ISO/IEC 17020 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”.

Szczegółowe zasady i wymagania dla krajowych organizacji ochrony roślin (NPPO) w zakresie upoważniania podmiotów do wykonywania w ich imieniu określonych działań fitosanitarnych określa Międzynarodowy Standard dla Środków Fitosanitarnych (ISPM) nr 45 „Wymagania dla krajowych organizacji ochrony roślin w

przypadku upoważniania podmiotów do wykonywania działań fitosanitarnych". Również w tym przypadku, pośród szeregu wymagań jakie powinien spełniać podmiot, wskazano „wyraża zgodę na spełnienie wymogów NPPO, w tym wymogów dotyczących bezstronności, niezależności i konfliktów interesów (np. zadeklarowanie, czy jest wolne od konfliktu interesów lub zidentyfikowanie potencjalnych konfliktów interesów)".

Biorąc pod uwagę uwarunkowania wskazane w punktach 2 i 3 „Analiza obowiązujących przepisów – krajowych i międzynarodowych – oraz standardów międzynarodowych (ISPM)” nie jest możliwe ustanowienie systemu, w którym kontrole w celu wydania świadectwa fitosanitarnego wykonywałby we własnym zakresie podmiot. Natomiast możliwe wydaje się ustalenie systemu, który uwzględniałby opcję „zredukowanej częstotliwości kontroli PIORiN” dla upoważnionych („zaufanych”) podmiotów, które spełniałyby ustalone wymagania (warunki) i byłyby pod nadzorem PIORiN. Podmioty takie byłyby zobowiązane do wykonywania określonych działań we własnym zakresie, ich dokumentowania, a kontrola PIORiN w celu wydawania świadectw fitosanitarnych oparta byłaby o weryfikację dopełnienia wymogów przez podmiot uzupełnioną wyrywkową fizyczną kontrolą towaru (wybranych losowo partii przed sezonem eksportowym i losowo wybranych przesyłek w trakcie sezonu eksportowego – np. w pierwszym roku uczestniczenia w systemie co 5 przesyłka (lub np. co najmniej 10%), przy braku zastrzeżeń w kolejnych latach – co 10 lub co 20 przesyłka (lub np. 5% lub 2 %), uwzględniając także skalę działalności podmiotu, czyli liczbę przesyłek w roku).

II. Analiza uproszczonych procedur, stosowanych przez inne instytucje kontrolne – na przykładzie procedur IJHARS oraz KAS.

1) Procedura stosowania przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS)

Uproszczone procedury stosowane wobec podmiotów (handlowców), które uwzględniają również zezwolenie na „wystawianie świadectwa zgodności jakości handlowej” wynikają z Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) NR 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia zezwolenie takie może być udzielone podmiotom (handlowcom), których zaklasyfikowano do grupy najmniejszego ryzyka oraz którzy zapewniają wysoki stopień gwarancji zgodności z normami handlowymi.

Przepisy określają dla odpowiedzialnych urzędów obowiązki zapewnienia przeprowadzanych selektywnie, opartych o analizę ryzyka i odpowiednio częstych kontroli zgodności z odnośnymi normami handlowymi i innymi odnoszącymi się przepisami. Kryteria oceny ryzyka obejmują dostępność świadectwa zgodności, wydanego przez właściwy organ państwa trzeciego, w którym zatwierdzono kontrole zgodności i które zostały zatwierdzone przez UE (*jest oficjalny wykaz państw i*

towarów, które zostały zatwierdzone przez UE) Istnienie tego rodzaju świadectwa uznaje się za czynnik zmniejszający ryzyko niezgodności. Ponadto kryteria oceny ryzyka mogą również obejmować:

- a) rodzaj produktu, okres produkcji, cenę produktu, warunki atmosferyczne, czynności związane z pakowaniem i przeładunkiem, warunki przechowywania, państwo pochodzenia, środki transportu lub objętość partii;
- b) wielkość handlowców, ich pozycję w łańcuchu handlowym, objętość lub wartość produktów wprowadzanych przez nich do obrotu, asortyment, obszar dostaw lub rodzaj prowadzonej działalności, np. przechowywanie, sortowanie, pakowanie lub sprzedaż;
- c) dane zebrane podczas poprzednich kontroli, w tym liczbę i rodzaj stwierdzonych wad, typową jakość produktów wprowadzanych do obrotu, poziom wykorzystywanego wyposażenia technicznego;
- d) wiarygodność systemu zapewnienia jakości lub systemu samokontroli handlowca dotyczącego zgodności z normami handlowymi;
- e) miejsce, gdzie przeprowadzana jest kontrola, zwłaszcza jeśli jest to punkt wprowadzenia produktów na teren Unii lub miejsce ich pakowania lub ładowania;
- f) wszelkie inne informacje, które mogą wskazywać na ryzyko niezgodności.

Ponadto handlowcy korzystający z możliwości zwolnienia:

- posiadają personel przeprowadzający kontrole, który odbył szkolenie zatwierdzone przez państwo członkowskie;
- posiadają odpowiedni sprzęt do przygotowania i pakowania produktów;
- zobowiązują się do przeprowadzania kontroli zgodności towarów, które wysyłają, oraz do posiadania rejestru wszystkich przeprowadzanych kontroli.

2) Procedura stosowania przez Krajową Administrację Skarbową (KAS) - przyznanie statusu upoważnionego przedsiębiorcy (AEO)

Tryb wydawania pozwolenia AEO, warunki i kryteria do jego uzyskania oraz wynikające z niego korzyści określone zostały w następujących aktach prawnych:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (UKC) (tzw. unijny kodeks celny),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28.07.2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013,
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24.11.2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny³ (RW)

Powyższe przepisy są uzupełnione przez następujące przepisy krajowe:

- ustawa z dnia 19 marca 2014 r. Prawo celne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1880 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1947),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie wzoru kwestionariusza samooceny przedsiębiorcy (Dz. U. 2017 poz. 721).

Zgodnie z art. 38 „unijnego kodeksu celnego” (UKC) przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze celnym Unii i spełniający kryteria określone w art. 39 UKC może złożyć wniosek o przyznanie statusu upoważnionego przedsiębiorcy (AEO). Wnioskodawca musi złożyć kwestionariusz samooceny, który udostępniają (wzór) organy celne.

Weryfikacja warunków i kryteriów do wydania pozwolenia AEO następuje w trakcie czynności audytowych.

Kryteria i warunki jakie powinna spełniać osoba ubiegająca się o uzyskanie statusu AEO określone zostały w art. 39 UKC i obejmują one:

- a) przestrzeganie przepisów prawa - brak poważnego naruszenia lub powtarzających się naruszeń przepisów prawa celnego i przepisów podatkowych, w tym brak skazania za poważne przestępstwo karne związane z działalnością gospodarczą wnioskodawcy;
- b) odpowiedni system zarządzania ewidencjami - wykazanie przez wnioskodawcę, iż posiada wysoki poziom kontroli swoich operacji i przepływu towarów zapewniony poprzez system zarządzania ewidencją handlową oraz – w stosownych przypadkach – transportową co umożliwia przeprowadzanie właściwych kontroli celnych;
- c) wypłacalność finansową - wypłacalność, którą uznaje się za udowodnioną, gdy wnioskodawca ma dobrą sytuację finansową pozwalającą mu na wypełnianie zobowiązań, stosownie do rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- d) standardy kompetencji lub kwalifikacji zawodowych - w odniesieniu do pozwolenia, o którym mowa w art. 38 ust. 2 lit. a) – dotyczy AEOC – spełnienie praktycznych standardów w zakresie kompetencji lub kwalifikacji zawodowych bezpośrednio związanych z prowadzoną działalnością;
- e) standardy bezpieczeństwa i ochrony - w odniesieniu do pozwolenia, o którym mowa w art. 38 ust. 2 lit. b) – dotyczy AEOS - odpowiednie standardy bezpieczeństwa i ochrony, które uznaje się za spełnione, gdy wnioskodawca wykaże, że utrzymuje odpowiednie środki mające na celu zagwarantowanie bezpieczeństwa i ochrony międzynarodowego łańcucha dostaw, w tym w obszarze odnoszącym się do integralności fizycznej i kontroli dostępu, procesów logistycznych, procesów związanych z postępowaniem z określonymi rodzajami towarów, w obszarze odnoszącym się do personelu oraz w obszarze identyfikacji partnerów handlowych.

Po sprawdzeniu warunków i kryteriów organ celny podejmuje decyzję o wydaniu pozwolenia AEO (wydaje pozwolenie) bądź odrzuceniu wniosku (wydaje decyzję o odrzuceniu wniosku).

Po wydaniu pozwolenia AEO przedsiębiorca winien zapewniać spełnianie warunków i kryteriów. Ponadto, upoważniony przedsiębiorca powinien poinformować organ celny

wydający pozwolenie o wszystkich zdarzeniach mających miejsce po wydaniu pozwolenia i mogących mieć wpływ na jego dalsze stosowanie lub treść.

Do obowiązków organu celnego należy monitorowanie spełniania przez upoważnionego przedsiębiorcę warunków i kryteriów oraz odpowiednie reagowanie, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Należy zauważyć, że w przypadku obu przykładowych procedur, zarówno możliwość stosowania takiego rozwiązania jak też warunki i kryteria dla podmiotów, a także zasady dotyczące wniosków i sposoby udzielania / nieudzielania / cofania upoważnienia wynikają z przepisów prawa międzynarodowego i krajowego.

III. Założenia procedury uproszczonej kontroli fitosanitarnej (UKF)

A. określenie kryteriów, które musi spełniać podmiot zgłoszony do procedury uproszczonej kontroli fitosanitarnej (UKF):

- 1) prowadzi działalność na terytorium RP (właściwość WIORiN wg adresu zamieszkania lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium RP),
- 2) posiada wpis do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych,
- 3) wnioskuje o towar (asortyment), którego eksport z Polski do danego kraju/-ów jest dopuszczony oraz, dla którego określono możliwość zastosowania przy eksporcie do danego kraju/-ów procedury UKF (tj. spełnione są kryteria określone przez MRiRW),
- 4) prowadzi działalność w ramach systemu opartego na zamkniętej grupie podmiotów, tj. cała działalność w ramach tego samego podmiotu, korzystającego z UKF (produkcja, obróbka, wysyłka) lub grupy zidentyfikowanych podmiotów, gdzie podmiot wysyłający (eksporter) korzysta z UKF (producenci/dostawcy, zakład „obróbki”, wysyłka),
- 5) obowiązek aktualizacji wniosku w przypadku chęci realizacji eksportu do innego kraju, niż ujęty w pierwotnym wniosku o udzielenie zgody na procedurę UKF;
- 6) jest podmiotem godnym zaufania WIORiN, w tym spełnia kryteria objęcia UKF w oparciu o dotychczasowy eksport, tj.:
 - prowadzi eksport przez okres co najmniej ostatnich 2 lat i w tym okresie uzyskiwał świadectwa fitosanitarne w WIORiN dla towaru, dla którego ma być stosowana UKF,
 - przestrzega unijnych i krajowych przepisów, a także standardów międzynarodowych, odnoszących się do kontroli fitosanitarnej na potrzeby eksportu – w ciągu ostatnich 2 lat brak poważnych naruszeń przepisów prawa (nie był karany za naruszenie przepisów obowiązujących w przedmiotowym zakresie) lub przypadku nie wykonania zaleceń wydanych przez WIORiN w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością,

- 7) posiada wewnętrzne systemy zarządzania działalnością, określone poprzez pisemne procedury, w zakresie:
- wskazania osoby/osób odpowiedzialnych za współpracę z WIORiN,
 - wskazania osoby/osób odpowiedzialnych za inspekcję/ocenę stanu fitosanitarnego „surowca”/towaru, posiadającej/-ych kompetencje (np. doświadczenie zawodowe) lub kwalifikacje zawodowe (np. wykształcenie),
 - sposobu wykonywania inspekcji/oceny stanu fitosanitarnego „surowca”/towaru,
 - postępowania z przesyłką, obejmujące zapobieganie przed nieuprawnioną wymianą towaru na nieskontrolovany lub niespełniający wymagań fitosanitarnych kraju przeznaczenia lub drewnianego materiału opakowaniowego na niespełniający wymogów standardu ISPM Nr 15,
- 8) zostanie przeszkolony przez WIORiN w zakresie wymagań fitosanitarnych dla państwa trzeciego, do którego zamierza eksportować na zasadzie procedury UKF,
- 9) zapewnia materiały instruktarzowe dla dostawców towaru (jeżeli dotyczy) oraz pracowników zaangażowanych w obróbkę „surowca”/towaru i posiada dokumentację potwierdzającą przekazanie dostawcom oraz poinstruowanie pracowników o wymaganiach, jakie musi spełnić „surowiec”/towar oraz o obowiązku powiadamiania o każdym przypadku wykrycia niezgodności; w razie potrzeby zapewnia instruktarz uzupełniający,
- 10) posiada odpowiednie zasoby, tj. infrastrukturę (np. magazyny do przechowywania towarów, pomieszczenia, w których będzie przeprowadzana ocena/inspekcja, będzie przechowywany przygotowany do wysyłki towar itp.) oraz sprzęt (np. wózki do rozładunku/załadunku), niezbędne do prowadzenia działań w odniesieniu do surowca”/towaru, dla którego ma być udzielone zgoda na objęcie UKF, w zabezpieczający przed porażeniem towaru przez agrofagi w trakcie oraz po „obróbce”; podmiot zapewnia, aby proces „obróbki” (sortowania, pakowania itp.) powinien odbywać się w jednym miejscu,
- 11) posiada system rejestracji wykonywanych ocen/inspekcji stanu fitosanitarnego „surowca”/towaru (rejestr czynności), obejmujący także udokumentowanie fotograficzne każdej przygotowanej na eksport przesyłki towaru, oraz ewidencję przepływu towarów, zapewniający identyfikowalność dostawców oraz odbiorców poszczególnych partii (dokumentowanie pochodzenia i rozchodu towaru) (rejestr identyfikowalności),
- 12) przechowuje dokumentację (rejestr identyfikowalności i rejestr czynności) przez minimum 3 lata oraz zapewnia WIORiN dostęp do tych ewidencji i informacji,
- 13) jeżeli posiada dodatkowe systemy dot. jakości (np. Global GAP) i/lub sposobu prowadzenia ochrony roślin (np. IP) przedkłada informacje o tych systemach (dokument/certyfikat zaświadczający),
- 14) podmiot, któremu cofnięto uprawnienie UKF z powodu naruszenia warunków ponowne pozwolenie na objęcie UKF może uzyskać nie wcześniej niż po upływie 3 lat, od daty cofnięcia tego uprawnienia.

B. Zgłoszenie przez eksportera chęci przystąpienia do procedury UKF (zakres danych do zgłoszenia)

- 1) informację o nadanym przez WIORiN numerze wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych,
- 2) imię i nazwisko oraz adres osoby wyznaczonej do kontaktów z WIORiN oraz nadzoru nad stosowanie procedury UKF, wraz z danymi kontaktowymi (telefon, e-mail); osoba ta będzie uzyskać poświadczenie przeszkolenia przez WIORiN w zakresie wymagań kraju/krajów, dla których ma być stosowana UKF, przed wydaniem przez WIORiN zgody na objęcie procedura UKF,
- 3) adres miejsce produkcji/wytwarzania „surowca”/towaru, a jeżeli eksportowane mają być towary pochodzące od dostawców - listę dostawców wraz z ich danymi adresowymi oraz zakładaną ilością nabytego „surowca”, a także zobowiązanie do przekazywania aktualizacji tej listy w terminie do 30 czerwca każdego roku oraz informowania o każdym nowym dostawcy (wraz z zakładaną ilością) w ciągu 7 dni od zawarcia umowy dostawy lub jednocześnie nie później niż na 7 dni przed planowanym terminem wysyłki; wymóg ten nie powinien dotyczyć dostawców surowca dla przetwórstwa, gdy przedmiotem eksportu jest produkt przetworzony (np. mąka, płatki, skrobia, błonnik itp.),
- 4) towar, dla którego podmiot wnioskuje o objęcie UKF, w tym zakładana wielkość eksportu i państwo/-a przeznaczenia (tj. wykaz krajów, do których ma być eksportowany towar objęty procedurą UKF); zobowiązanie do aktualizacji wniosku w przypadku chęci realizacji eksportu do innego kraju, niż ujęty w pierwotnym wniosku, w terminie co najmniej 14 dni od podpisania umowy eksportu do innego kraju niż ujęty w pierwotnym wniosku;
- 5) wykaz posiadanych procedur (wraz z ich załączeniem) (pkt. A.7)
- 6) dokumenty poświadczające posiadanie odpowiednich kompetencji lub kwalifikacji zawodowych przez osobę/osoby wyznaczonej/-ych do wykonywania oceny/inspekcji (pkt. A.7),
- 7) opis posiadanych zasobów do wykonywania czynności w ramach UKF (pkt. A.10),
- 8) opis systemu rejestracji inspekcji/ocen stanu fitosanitarnego „surowca”/towaru (rejestr czynności) (pkt. A.11)
- 9) opis systemu ewidencji przepływu „surowców”/towarów (rejestr identyfikowalności) (pkt. A.11),
- 10) opis sposobu zabezpieczenia miejsca przechowywania, pakowania, sortowania, załadunku (miejsca „obróbki) przed zagrożeniem porażenia agrofagami „surowca”/towaru, w trakcie tych czynności (pkt. A.10)
- 11) opis sposobu zabezpieczenia przed nieuprawnioną wymianą towaru lub drewnianego materiału opakowaniowego na niespełniający wymogów ISPM Nr 15 (pkt. A.7),
- 12) plan postępowania, w przypadku wykrycia agrofaga kwarantannowego dla kraju/-ów przeznaczenia towaru, do którego planowany jest eksport.
- 13) zobowiązanie do przechowywania rejestrów czynności i identyfikowalności przez okres 3 lat (pkt. A.12)

- 14) wykaz materiałów instruktarzowych zapewnianych dostawcom (o ile ma zastosowanie) i pracownikom, wraz z ich załączeniem, oraz opis systemu instruktarzu oraz sposobu dokumentowania tych czynności (pkt. A.9)
- 15) o ile ma zastosowanie, dołączenie zaświadczeń/certyfikatów poświadczających posiadanie dodatkowych systemów (np. Global GAP, BRC, Integrowana Produkcja i in.) (pkt. A.13),
- 16) o ile ma zastosowanie, informacja o stosowanych dla towarów, których ma dotyczyć UKF, zabiegach fitosanitarnych, wymaganych przez kraj/-e przeznaczenia (np. zabieg chłodzenia, fumigacja i in.);
- 17) zobowiązanie do stosowania wyłącznie drewnianego materiału opakowaniowego (DMO) zgodnego ze standardem ISPM 15;
- 18) oświadczenie o znajomości wymagań importowych dla towarów i państwa/państw, których ma dotyczyć UKF oraz zobowiązania się do aktualizowania znajomości tych wymagań.

C. Nadanie uprawnienia do objęcia procedurą UKF i wpis do rejestru UKF

1. Podmioty, które przejdą pozytywnie audyt „rejestracyjny” (pkt. D.(1)) i zostaną zweryfikowane jako spełniające wymagania odnośnie uproszczonej procedury eksportowej zostaną wpisane do nowego, utworzonego na te potrzeby „rejestru UKF” (rejestr uproszczonej kontroli fitosanitarnej).
2. Wpisu do rejestru UKF będzie dokonywał wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania podmiotu albo siedzibę firmy (*jak w przypadku innych rejestracji*), a w przypadku gdy inny WIORiN jest właściwy ze względu na miejsce wykonywania czynności związanych z przechowywaniem, pakowaniem, sortowaniem, oceną, załadunkiem towaru w celu eksportu, to musi w formie opinii potwierdzić, że podmiot spełniana wymogi dla UKF.
3. Wojewódzki inspektor, który dokonał wpisu do UKF, informuje w formie pisemnej podmiot o dokonaniu wpisu do tego rejestru i numerze, pod którym ten podmiot został wpisany.
Numer wpisu, przykład: PL/14/65/2123/UKF
gdzie PL- kod państwa wpisu, 14 – numer statystyczny województwa (mazowieckie), 65 – numer statystyczny powiatu (miasto stołeczne warszawa), 2123 – kolejny numer wygenerowany z systemu ZSIORiN, UKF – informacja że podmiot może korzystać z Uproszczonej Kontroli Fitosanitarnej.
4. W systemie informatycznym Inspekcji należy utworzyć:
 - a) rejestr podmiotów korzystających z UKF,
 - b) możliwość dodawania asortymentu jak i państw dla których będzie miała miejsce uproszczona kontrola fitosanitarna dla danego podmiotu oraz filii/oddziałów prowadzenia działalności przez podmiot;
 - c) datę od kiedy podmiot został wpisany do UKF oraz datę zawieszenia/dezaktywowania w przypadku zaprzestania prowadzenia działalności lub w przypadku cofnięcia upoważnienia,

Np. firma Polskie Młyny/mąka pszenna/Ukraina/13.10.2021. – czyli Polskie Młyny będą miały możliwość eksportu mąki pszennej do Ukrainy z uproszczoną kontrolą fitosanitarną od dnia 13.10.2021,

- d) systemem powinien zarządzać Główny Inspektorat ORiN; w oparciu o system informacje powinny być dostępne dla każdego WI (typowy eksporter może prowadzić działalność (pozyskiwać towar) na terenie przynajmniej sąsiadujących WI).

D. Kontrola podmiotu ubiegającego się o objęcie procedurą „uproszczonej kontroli fitosanitarnej” (UKF)

CEL: weryfikacja czy podmiot spełnia warunki w celu objęcia procedurą UKF

1. Czynności poprzedzające kontrolę:

- e) ocena formalna wniosku oraz sprawdzenie czy podane przez podmiot informacje wskazują, że będzie on spełniał określone kryteria, wymagane aby uzyskać uprawnienia do UKF (np. kryteria techniczne, procedury, identyfikowalność towaru, dostawców, odbiorców itp.),
- f) weryfikacja czy podmiot działa „legalnie” (tj. dopełnione są wszystkie wymogi dla prowadzenia działalności gospodarczej) na terenie Polski, a także czy posiada wpis do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych jako eksporter profesjonalny,
- g) analiza historii eksportowej podmiotu zainteresowanego przystąpieniem do UKF (towar, kraje przeznaczenia),
- h) weryfikacja czy stwierdzono jakiekolwiek nieprawidłowości w związku z działalnością zainteresowanego podmiotu w zakresie eksportu, w tym w szczególności czy otrzymano dla tego podmiotu notyfikacje (ile i co było przyczyną notyfikacji oraz jaki były ustalenia WIORiN w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, czy i jakie były zalecenia oraz czy podmiot je zrealizował), czy podmiot był karany w związku nie naruszeniem przepisów odnoszących się do kontroli fitosanitarnej eksportowanych towarów .

2. Czynności kontrolne u podmiotów.

- a) kontrola dokonywana jest w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej, w miejscu/miejscach wykonywania działalności gospodarczej, w godzinach faktycznego wykonywania działalności, której dotyczy wnioski i w godzinach pracy Inspekcji,
- b) podczas kontroli inspektor sprawdza i weryfikuje stan faktyczny z informacjami przedstawionymi we wniosku i załącznikach; kryteria poddane weryfikacji uzależnione są od asortymentu (towaru) eksportowanego przez podmiot; ocena podmiotu pod kątem określonych wymagań, w tym w zakresie posiadanych procedur i ich wdrożenia.
- c) weryfikacja systemu zarządzania „surowcem”/towarem, obejmująca, między innymi:

- a. zabezpieczenie pomieszczeń (eliminacja ryzyka wtórnego porażenia), m.in. obecność pułapek na określone agrofagi szkodliwe, usuwanie odsortów, higiena opakowań, pomieszczeń itp.,
 - b. zabezpieczenie towaru przygotowanego na eksport (czy istnieje możliwość wtórnego porażenia, zamiany partii),
 - c. weryfikacja w jaki sposób następuje ocena „surowca” do magazynu/pakowni (jak i czy podmiot dokonuje oceny) oraz dokumentowanie tych czynności,
 - d. sposób oceny/inspekcji na etapie jego „obróbki” (sortowania, pakowania) oraz dokumentowania tych czynności,
 - e. sposób oceny/inspekcji gotowego towaru oraz dokumentowania tych czynności;
 - f. weryfikacja systemu zapewniającego identyfikowalność partii, dostawców i odbiorców - od etapu przyjęcia „surowca”, do etapu eksportu,
- d) weryfikacja czy podmiot posiada plan działania jeżeli zostanie wykryty agrofag kwarantannowy dla kraju/-ów przeznaczenia towaru (eksportu); plan powinien być zatwierdzony przez wojewódzkiego inspektora, który nadał podmiotowi upoważnienie UKF
- e) weryfikacja pochodzenia wykorzystywanego DMO pod kątem zapewnienia, że spełniania ono wymogi standardu ISPM 15 (sprawdzenie faktur zakupu (czy podmiot upoważniony do zabiegów ISPM 15); kontrola fizyczna DMO będącego na stanie podmiotu w dniu kontroli, przeznaczonego do wywozu poza UE, pod kątem spełniania wymagania ISPM 15;
- f) w razie zidentyfikowania elementów, które negatywnie wpływają na możliwość spełnienia warunków, ale nie dyskwalifikują podmiotu, zaproponowanie koniecznych zmian (w formie pisma WIORiN),
- g) gdy, podmiot korzysta z towarów dostawców – weryfikacja losowo wybranych dostawców (20% ale nie mniej niż 5 dostawców lub wszystkich, gdy jest ich mniej niż 5) w zakresie sposobu prowadzenia i rejestrowania czynności oceny zdrowotności oraz zapewnienia identyfikowalności partii/dostaw.

3. Protokół kontroli.

Z czynności kontrolnych sporządza się protokół kontroli, którego jeden egzemplarz otrzymuje podmiot. Protokół zawiera ustalenia kontroli, w tym opis stanu faktycznego oraz stwierdzone naruszenia i nieprawidłowości.

4. Czynności pokontrolne.

W wyniku pozytywnej kontroli podmiot uzyskuje wpis do Rejestru UKF. Wojewódzki inspektor, który dokona wpisu do UKF informuje w formie pisemnej podmiot o dokonaniu wpisu do rejestru i numerze, pod którym ten podmiot został wpisany.

W przypadku jeżeli zostaną stwierdzone nieprawidłowości podmiotowi przekazywane są w formie pisemnej zalecenia pokontrolne z określonym terminem do kiedy powinny zostać usunięte.

E. Nadzór nad podmiotem objętym procedurą „uproszczonej kontroli fitosanitarnej” (UKF)

(1) CEL: weryfikacja przestrzegania warunków w celu możliwości kontynuowania UKF

Wykonywany co najmniej raz w roku, niezależnie od kontroli doraźnych wynikających z zaistniałych nieprawidłowości (np. notyfikacje z państw trzecich). Najlepiej, aby taki audyt odbywał się przed rozpoczęciem sezonu eksportowego, jeżeli wynika to specyfiki działalności (np. sezonowy eksport, eksport zbioru z danego sezonu wegetacyjnego).

1. Czynności poprzedzające kontrolę.

- a) zapoznanie się z historią eksportową podmiotu od przystąpienia do programu/poprzedniego audytu (towary, kraje przeznaczenia, ilość wydanych świadectw fitosanitarnych);
- b) weryfikacja czy od przystąpienia do programu/poprzedniego audytu były prowadzone postępowania wyjaśniające, czy i jakie wydano zalecenia, czy podmiot zrealizował je poprawnie i terminowo (np. w związku z notyfikacjami);
- c) zapoznanie się z wynikami kontroli podmiotu objętego UKF w roku poprzednim.

2. Czynności kontrolne u podmiotów.

- a) weryfikacja, że podmiot realizuje warunki deklarowane i sprawdzane podczas kontroli w celu nadania uprawnienia do objęcia UKF (pkt. D.(1)), w szczególności rejestrów czynności i identyfikowalności, dokumentów potwierdzających instruktarz dostawców/pracowników, wykonywania oceny „surowca”/towaru;
- b) weryfikacja warunków określonych w zgodzie na objęcie UKF (jakie towary, jakie kraje, inne)
- c) gdy, podmiot korzysta z towarów dostawców – weryfikacja losowo wybranych dostawców (10%, ale nie mniej niż 5 dostawców lub wszystkich, gdy jest ich mniej niż 5) w zakresie sposobu prowadzenia i rejestrowania czynności oceny zdrowotności oraz zapewnienia identyfikowalności produkcji/dostaw; należy wybierać w innych dostawców, aby finalnie zweryfikować wszystkich.

3. Protokół kontroli.

Z czynności kontrolnych sporządza się protokół kontroli, którego jeden egzemplarz otrzymuje podmiot. Protokół zawiera ustalenia kontroli, w tym opis stanu faktycznego oraz stwierdzone naruszenia i nieprawidłowości.

4. Czynności pokontrolne.

W przypadku jeżeli zostaną stwierdzone nieprawidłowości podmiotowi przekazywane są w formie pisemnej zalecenia pokontrolne z określeniem terminu do kiedy powinny zostać usunięte lub wszczynane jest postępowanie w celu zawieszenia lub cofnięcia uprawnienia do UKF. Takie działania są także podejmowane, gdy podmiot nie zrealizował zaleceń. W każdym przypadku zawieszenia lub cofnięcia uprawnienia do

UKF informowane są wszystkie WIORiN-y; ponadto zamieszczana jest informacja w „rejestrze UKF”.

(2) CEL: weryfikacja status przesyłek „towaru/-ów” w ramach nadzoru nad eksporterem objętym UKF

Kontrola fizyczna przesyłek towaru, przygotowanych na eksport, realizowana po złożeniu przez eksportera objętego UKF wniosku o wydanie świadectwa fitosanitarnego na zasadzie zredukowanej częstotliwości kontroli. Kontrola ta odbywa się przed wydaniem świadectwa fitosanitarnego.

Poziom fizycznych kontroli, tj. % kontrolowanych fizycznie przesyłek ustala WIORiN, uwzględniając ryzyko jakie wiąże się z danym towarem, staż uczestniczenia danego eksportera w procedurze UKF oraz jego historię w okresie uczestniczenia w UKF, przy zastrzeżeniu wymogu przestrzegania przez WIORiN minimalnego poziomu fizycznych kontroli (%), określonego w przepisach krajowych ustających zasady UKF. Proponuje się, aby minimalny poziom kontroli w pierwszym roku uczestniczenia podmiotu w UKF wynosił 10% przesyłek dla których wnioskuje on o wydanie świadectw fitosanitarnych (ale niemniej niż 10 lub wszystkie, gdy jest ich mniej niż 10) oraz 5 % w każdym kolejnym roku (ale niemniej niż 5 lub wszystkie, gdy jest ich mniej niż 5). Kontrole te mogą obejmować regularne pobieranie prób do badań laboratoryjnych (np. produkty zbożowe pod kątem szkodników przechowalniczych).

Z czynności kontroli fizycznej przesyłek sporządzany jest protokół, analogicznie jak w każdym innym przypadku kontroli przed wydaniem świadectwa fitosanitarnego.

W przypadku jeżeli zostanie stwierdzone, że przesyłki towaru, przygotowane na eksport nie spełniają wymagań kraju/-ów, dla którego/-ych w odniesieniu do danego podmiotu jest stosowana UKF, stosowanie procedury jest natychmiast zawieszane (E(1) pkt. 4) do czasu przedstawienia przez podmiot programu naprawczego. Program jest przekazywany na piśmie do akceptacji WIORiN, który dokonał wpisu tego podmiotu do rejestru UKF. Po zaakceptowaniu programu naprawczego przez WIORiN stosowanie procedury UKF może być wznowione, jednocześnie w okresie 6-ciu miesięcy od wznowienia procedury UKF minimalny poziom kontroli fizycznych przesyłek będzie wynosił co najmniej 30% przesyłek dla których ten podmiot wnioskuje on o wydanie świadectw fitosanitarnych (ale niemniej niż 30 lub wszystkie, gdy jest ich mniej niż 30).

W przypadku, gdy pomimo wdrożenia programu naprawczego przesyłki towaru, przygotowane na eksport nie spełniają wymagań kraju/-ów, dla którego/-ych w odniesieniu do danego podmiotu jest stosowana UKF, WIORiN wszczyna postępowanie w celu cofnięcia uprawnienia do UKF.

IV. Analiza krajowych zapisów prawnych, które należałoby zaktualizować pod kątem nowej procedury

Na chwilę obecną przepisy nie zawierają żadnych odniesień do możliwej procedury wykonywania kontroli fitosanitarnej towarów pochodzenia roślinnego, przeznaczonych na eksport w sposób wyrywkowy (uproszczony) poprzez nadanie

podmiotom uprawnienia do stosowania procedury „uproszczonej kontroli fitosanitarnej” (UKF). Wprowadzenie takiego rozwiązania wymaga znowelizowania ustawy z dnia 13 lutego 2020 roku o ochronie roślin przed agrofagami dodając przepisy, które określają:

- czym jest procedura/rejestr „Uproszczonej Kontroli Fitosanitarnej” (UKF),
- określenie kryteriów dla przypadków, tj. towarów oraz kierunków, w odniesieniu do których możliwe jest stosowanie UKF – objęte mogą być towary (wprowadzenie pojęcia „towary niskiego ryzyka fitosanitarnego”) i kraje, w przypadku których do potwierdzenia, że towar spełnia wymagania wystarczającą jest ocena wizualna; przypadki, gdy nie powinno być dopuszczane stosowanie procedury: w odniesieniu do wszystkich materiałów rozmnożeniowych; gdy są wymagane przepisami państwa przeznaczenia towaru określone działania kontrolne (np. badanie laboratoryjne każdej partii; obowiązek kontroli każdej przesyłki przez PIORiN wynika z wymagań państwa trzeciego (np. jabłka do Chin, konieczna jest kontrola w miejscu uprawy w trakcie sezonu wegetacyjnego); nie są dostępne przepisy fitosanitarne danego państwa; gdy w państwie przeznaczenia przesyłki stosowane są pozwolenia importowe, w których określone są wymagania fitosanitarne);
- wymagania (kryteria) dla podmiotów;
- co powinien zawierać wniosek o objęcie procedurą UKF (wpisanie do rejestru UKF);
- właściwość WIORiN do wydania zgody na objęcie procedurą UKF,
- procedurę i formę udzielenia zgody na objęcie UKF (wpisanie do rejestru UKF),
- obowiązki podmiotu, aby osoba wyznaczona do kontaktów z WIORiN i nadzoru nad realizacją procedury UKF odbyła szkolenie i uzyskała poświadczenie przeszkolenia w zakresie wymagań kraju/krajów dla których ma być stosowana procedura UKF, przez WIORiN przed wydaniem przez WIORiN zgody na objęcie procedurą UKF,
- obowiązki podmiotów, w tym dotyczące aktualizowania informacji w rejestrze UKF,
- ustalenie corocznej kontroli podmiotu objętego UKF, przeprowadzanej przez WIORiN w celu weryfikacji przestrzegania warunków;
- uprawnienie WIORiN do ustalenia poziomu ilości fizycznych kontroli przesyłek, obejmujący także według potrzeb regularne pobranie prób, wraz z przesłankami, które brane są pod uwagę oraz z minimalną częstotliwość fizycznych kontroli przesyłek w pierwszym roku uczestniczenia w UKF i kolejnych latach;
- obowiązek podmiotu poddania się kontrolom WIORiN i współpracy przy ich realizacji; umocowanie dla WIORiN co do możliwości cofnięcia zgody dla podmiotu w przypadku niewypełniania tego obowiązku;
- przypadki (okoliczności), procedurę i formę zawieszania oraz cofania zgody na objęcie UKF (wpisanie do rejestru UKF),
- obowiązek dla podmiotu objętego UKF do przedłożenia WIORiN do akceptacji programu naprawczego, jeżeli zostanie stwierdzone, że przesyłki towaru, przygotowane na eksport nie spełniają wymagań kraju/-ów, dla którego/-ych w odniesieniu do danego podmiotu jest stosowana UKF; minimalny poziom kontroli fizycznych przesyłek w okresie 6-ciu miesięcy od wznowienia procedury UKF, po

zaakceptowaniu przez WIORiN przedłożonego przez podmiot programu naprawczego;

- ustalenie opłaty za uczestniczenie podmiotu w procedurze UKF (albo w formie corocznej opłaty zryczałtowanej lub za każdą przesyłkę, dla której wydawane jest świadectwo fitosanitarne, nawet w przypadku, gdy nie jest przeprowadzana kontrola fizyczna przesyłki).

Wskazane jest opracowanie rozwiązań prawnych wzorowanych na przepisach dotyczących rejestrów prowadzonych przez PIORiN (urzędowy rejestr podmiotów profesjonalnych lub rejestr eksporterów) oraz upoważniania podmiotów do wydawania paszportów roślin lub znakowania DMO wg ISPM 15, a także procedur przyznania statusu upoważnionego przedsiębiorcy (AEO), stosowanej przez Krajową Administrację Skarbową (KAS).

Raport z konsultacji (§ 51 Regulaminu pracy Rady Ministrów)

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt podlegał konsultacjom i opiniowaniu jako projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw (nr wpisu UC 51).

Stały Komitet RM w dniu 3 kwietnia 2025 r. podjął decyzję o podziale projektu ustawy na dwa odrębne projekty, tj.:

- obejmujący przepisy służące stosowaniu przepisów unijnych,
- obejmujący rozwiązania krajowe.

Zdecydowano, że powyższe projekty, po przedłożeniu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zostaną rozpatrzone przez Komitet w trybie obiegowym.

Niniejszy projekt zawiera rozwiązania krajowe.

Poniżej omówione zostaną uwagi zgłoszone do tej części projektu przekazanego do uzgodnień i opiniowania.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw został skierowany do konsultacji publicznych do następujących podmiotów (na adresy poczty elektronicznej):

1. Unia Owocowa – Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw;
2. Stowarzyszenie Jabłka Grójeckie;
3. Polskie Forum Bezpieczeństwa Żywności;
4. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
5. Krajowa Rada Izb Rolniczych;
6. Business Centre Club;
7. Federacja Konsumentów;
8. Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP;
9. Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
10. Forum Związków Zawodowych; Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;

11. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
12. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
13. Pracodawcy RP;
14. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
15. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
16. Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnia Osób Prawnych;
17. Polski Związek Ogrodnicy; (email nie sprawdzony)
18. Związek Sadowników RP;
19. Konsorcjum Appolonia;
20. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
21. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
22. Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin;
23. Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa;
24. Związek Rzemiosła Polskiego;
25. Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „Solidarni”;
26. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
27. Krajowa Rada Spółdzielcza;
28. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
29. Konfederacja Lewiatan;
30. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
31. Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza; (email nie sprawdzony)
32. Polska Izba Nasienna; Związek Szkółkarzy Polskich;
33. Stowarzyszenie Polski Ziemniak;
34. Polska Federacja Ziemniaka;
35. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych;
36. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego;
37. Związek Plantatorów Chmielu;
38. Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw; (email nie sprawdzony)
39. Polska Federacja Producentów Żywności;
40. Polski Związek Pracodawców-Uslugodawców Rolnych;
41. Polski Związek Producentów Chmielu; (brak adresu)
42. Polski Związek Producentów Kukurydzy;

43. Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych;
44. Polski Związek Pszczelarski;
45. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
46. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
47. Polska Izba Lnu i Konopi;
48. Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
49. Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów;
50. Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji;
51. Polska Izba Handlowa;
52. Polska Izba Spedycji i Logistyki;
53. Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych;
54. „PNG” Sp. z o.o.;
55. QA Solutions Sp. z o.o.;
56. Kiwa COBICO Sp. z o.o.;
57. Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o.;
58. SGS Polska Sp. z o.o.;
59. TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.;
60. BIOCERT MAŁOPOLSKA Sp. z o.o.;
61. EKO GWARANCJA PTRE Sp. z o.o.;
62. Krajowe Centrum Badań i Certyfikacji „Gwarantowana Jakość” Sp. z o.o.;
63. ECO2 Sp. z o.o.;
64. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji Spółka Akcyjna;
65. Centrum Doradztwa Rolniczego;
66. Instytut Ochrony Roślin PIB;
67. Instytut Ogrodnictwa PIB;
68. Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa PIB;
69. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB;
70. Instytut Roślin Zielarskich i Włókien naturalnych PIB;
71. Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego.

Informację o braku uwag do projektu ustawy otrzymano od następujących podmiotów:

1. Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”.

Uwagi do projektu ustawy otrzymano od następujących podmiotów:

1. Krajowa Rada Izb Rolniczych:

- Zaproponowała w proponowanej zmianie do art. 46 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin zastąpienie słowa „unieszkodliwianie” słowem „zagospodarowanie” – uwaga nie została uwzględniona. Płody rolne zawierające przekroczenia najwyższych dopuszczalnych pozostałości środków ochrony roślin muszą zostać w sposób właściwy unieszkodliwione, co nie wyklucza ich przekazania do biogazowni.
- Zwróciła uwagę, że wprowadzana instytucja „zaufanego eksportera” może usprawnić obsługę eksportu, choć jest związana z dodatkowymi obowiązkami dla eksportera korzystającego z tej procedury.

2. Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin:

- Postulowało aby Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w trakcie wyboru jednostki do przygotowania oceny lub uwag będzie brało pod uwagę, która jednostka oceniała np. substancje czynne, aby tej samej jednostce przekazać zadania związane z rejestracją produktu opartego na takiej substancji, co w naszej opinii znacznie ułatwi i przyspieszy ten proces. Obecnie obserwuje się nierówne obciążenie pracą poszczególnych podmiotów upoważnionych do opracowywania ocen lub uwag. Projektowana zmiana ma na celu usprawnienie procesu rejestracji przez równomierne obciążenie pracą podmiotów. Podkreślenia wymaga, że postulowana zasada jest stosowana obecnie jedynie przez niewielki ułamek wnioskodawców, mimo możliwości dowolnego wyboru podmiotu. Stąd też, gdyby faktycznie zgłoszona uwaga miała wpływ na usprawnienie systemu, zasada ta byłaby stosowana przez wnioskodawców powszechnie obecnie. Tym samym zgłoszona uwaga nie została uznana za zasadną.
- Zgłosiło zastrzeżenia do zmian proponowanych w art. 46 ustawy z 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin. Wyjaśnienia wymaga, że zastosowane w proponowanym przepisie słowa „żywność” i „pasza” jednoznacznie wskazują, że przepis dotyczy wyłącznie działań podejmowanych w razie stwierdzenia przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości w „żywność” i „pasza” po zbiorze, nie na etapie produkcji. Tym samym zgłoszona uwaga nie była zasadną.

- Zwróciło uwagę, że „istnieje pilna i uzasadniona konieczność rozważenia możliwości wprowadzenia w ustawie systemu notyfikacji w miejsce aktualnie obowiązującego wydawania decyzji przedłużających ważność zezwolenia, w przypadku gdy proces odnowienia substancji czynnej na poziomie UE jest odroczony w czasie ze względu na przesłanki administracyjne”. Zgłoszona uwaga została uznana za zasadną. Projekt ustawy, Oceny skutków regulacji oraz uzasadnienie do projektu ustawy zostało uzupełnione w tym zakresie.

3. Polska Izba Nasienna:

- Zgłoszone uwagi odnoszące się do przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie wykraczały poza proponowany zakres regulacji projektowanej ustawy. Projektowana ustawa nie zakładała bowiem zmian tego aktu prawnego. W związku z tym uwagi te zostały uwzględnione w zakresie, jaki wiąże się merytorycznie z projektowaną ustawą, tj. w zakresie informatyzacji działań PIORiN oraz wprowadzania uproszczeń.
- Zaproponowała szereg zmian do ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin wprowadzających uprawnienie informacyjne i kontrolne. W wyniku konsultacji z Krajową Radą Izb Rolniczych, która negatywnie zaopiniowała te propozycje, uwag nie przyjęto.

4. Instytut Ochrony Roślin PIB:

- Zaproponował zmianę sposobu odniesienia w projektowanych przepisach do Państwowych Instytutów Badawczych. Uwaga miała charakter redakcyjny.
- Zaproponował wprowadzenie możliwości znakowania logo integrowanej produkcji roślin żywności przetworzonej. Uwaga nie może zostać obecnie uwzględniana z uwagi na to iż powodowała by dodatkowe koszty kontroli po stronie Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

5. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB:

- Zwrócił uwagę, że „ograniczenie finansowania członków Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin może spowodować, że zapytania które dotychczas były kierowane do Komisji mogą być przekazywane do innych jednostek np. do instytutów rolniczych co może się przyczynić do tego, że będą one w większym stopniu obligowane do oceny i formułowania uwag z tego zakresu. Ze względu

na braki kadrowe w instytutach rolniczych, dostęp do profesjonalnych ekspertyz może być w związku z tym utrudniony”. Wyjaśnienia wymaga, że od 2019 r. liczba spraw kierowanych do rozpatrzenia przez Komisję, sukcesywnie malała i obecnie wynosi przeciętnie 1 miesięcznie. Nie istnieje zatem zagrożenie dodatkowego nadmiernego obciążenia instytutów rolniczych dodatkowymi zadaniami. Tym samym zgłoszona uwaga nie została uznana za zasadną.

- Zaproponował rozważenie, „czy osoby bez doświadczenia powinny zajmować się oceną dokumentacji substancji czynnych i środków ochrony roślin. Z uwagi na złożoność procedur należałoby zapewnić profesjonalną obsługę dokumentacji, w tym celu warto rozważyć możliwość doksztalcania takich osób. Szkolenie przeprowadzone przez osoby z dużym doświadczeniem praktycznym, zakończone egzaminem potwierdzającym ich kompetencje, z pewnością zwiększyłoby profesjonalizm wykonywanych prac”. Wyjaśnienia wymaga, że osoby dysponujące odpowiednim wykształceniem, a nie posiadające doświadczenia zawodowego w zakresie przygotowywania ocen lub uwag nie będą wykonywały pracy samodzielnie, ale będą ją wykonywały wyłącznie pod nadzorem osób posiadających takie doświadczenie, i wykonujących oceny. Aktualnie osoby wykonujące ocenę dokumentacji środków ochrony roślin w Polsce mają wieloletnie doświadczenie w tym zakresie. Tym samym, praca pod nadzorem takich osób, posiadających ogromne doświadczenie, jest najlepszym sposobem na pozyskanie wiedzy w zakresie wykonywania ocen lub uwag. Dodatkowo, podobne systemy, pracy w zespołach z doświadczonymi ekspertami w zakresie oceny środków są z powodzeniem stosowane w innych państwach UE. Tym samym zgłoszona uwaga nie została uznana za zasadną.

6. Podmioty certyfikujące Centrum Jakości AgroEko i QA Solutions wg. poniższej tabeli:

Lp.	Zgłaszający	Uwaga	Odpowiedź	Uzasadnienie
1	Centrum Jakości AgroEko/ QA Solutions	Propozycja, aby wezwanie producenta roślin do usunięcia braków w zgłoszeniu zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin skutkowało nie „wstrzymaniem” a „przerwaniem” biegu	Uwaga nie została uwzględniona	Propozycja nadmiernie wysłużyłaby proces wydawania producentom roślin zaświadczeń o numerze wpisu do rejestru producentów,

		terminu na wydanie zaświadczenia o numerze wpisu do rejestru producentów, którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin		którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin
2	Centrum Jakości AgroEko	Wydłużenie terminu na wydanie przez podmiot certyfikujący zaświadczenia o numerze wpisu do rejestru producentów, którzy zgłosili zamiar stosowania integrowanej produkcji roślin – z 21 na 30 dni.	Uwaga została uwzględniona	
3	Centrum Jakości AgroEko	Propozycja doprecyzowania, czy przyjęcie zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin po upływie terminu dotyczy również aktualizacji uprzednio złożonego zgłoszenia	Uwaga została częściowo uwzględniona – zostało uzupełnione uzasadnienie	Proponowany przepis dotyczy składania, nie aktualizowania zgłoszenia zamiaru stosowania integrowanej produkcji roślin
4	Centrum Jakości AgroEko/ QA Solutions	Propozycja zmiany terminu przekazywania przez podmioty certyfikujące Prezesowi ARiMR wykazu producentów, którzy stosowali integrowaną produkcję roślin z 15 grudnia na 30 stycznia oraz terminu korygowania poprawek i błędów w wykazie na ostatni dzień lutego	Uwaga nie została uwzględniona	Zdecydowano o zachowaniu dotychczasowych regulacji, w związku z dostosowaniem rozwiązań dotyczących funkcjonowania ekoschematu do wypłaty zaliczek.
5	Centrum Jakości AgroEko	Przepis art. 58 ust. 3 ustawy o środkach ochrony roślin należy uzupełnić o wskazanie na zgodność z jaką normą podmioty certyfikujące powinny posiadać akredytację; propozycja uzupełnienia przepisów ustawy o zapisy normy PN-EN ISO/IEC	Uwaga nie została uwzględniona	W przepisach ustawowych wystarczające wydaje się przywoływanie konieczności uzyskania akredytacji, nie konkretnej normy – normy ulegają zmianom; nie ma uzasadnienia

		17065:2013-03 np. dotyczące cofania certyfikatów		przenoszenia zapisów normy na poziom przepisów ustawowych.
6	Centrum Jakości AgroEko	Wykaz producentów roślin stosujących integrowaną produkcję roślin przekazywany do Prezesa ARiMR zawiera nr PESEL albo nr REGON, jednak producent rolny nie jest zobowiązany do przekazywania podmiotom certyfikującym nr REGON; propozycja wprowadzenia obowiązku podawania nr REGON w zgłoszeniu do systemu integrowanej produkcji roślin	Uwaga uwzględniona	
7	Centrum Jakości AgroEko/ QA Solutions	Propozycja przekazywania przez podmiot certyfikujący wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa informacji o dokonaniu wpisu producenta roślin do rejestrów do 10. dnia każdego miesiąca wg. stanu za poprzedni miesiąc, a nie w terminie 14 dni	Uwaga uwzględniona	
8	Centrum Jakości AgroEko	Propozycja uregulowania w ustawie zasad aktualizacji zgłoszeń do systemu integrowanej produkcji roślin	Uwaga nie została uwzględniona	Propozycja znacznie wykracza poza zakres projektowanej regulacji; wprowadzenie takich rozwiązań wymagałoby odrębnych analiz
9	Centrum Jakości AgroEko	Propozycja zastąpienia w art. 56 ust. 2 frazy „do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin oraz poziomów azotanów, azotynów i metali ciężkich” na „do badań na obecność pozostałości środków	Uwaga nie została uwzględniona	Zgodnie z przepisami art. 56 ustawy o środkach ochrony roślin „czynności kontrolne obejmują w szczególności sprawdzenie spełnienia wymagań określonych w art. 57

		ochrony roślin lub poziomów azotanów, azotynów lub metali ciężkich w zależności od gatunku rośliny”		ust. 2 pkt 1–5 oraz pobieranie próbek roślin i produktów roślinnych do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin oraz poziomów azotanów, azotynów i metali ciężkich w celu sprawdzenia wymagań określonych w art. 57 ust. 2 pkt 6”. Z kolei art. 57 ust. 2 pkt 6 ustawy stanowi, że certyfikat poświadczający stosowanie integrowanej produkcji roślin wydaje się, jeżeli „, w próbkach roślin i produktów roślinnych pobranych do badań, o których mowa w art. 56 ust. 2, nie stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych pozostałości środków ochrony roślin oraz poziomów azotanów, azotynów i metali ciężkich”. Tym samym badania laboratoryjne są wymagane wyłącznie, gdy dla danych roślin określono najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości środków ochrony roślin oraz poziomy azotanów, azotynów lub metali ciężkich
--	--	---	--	--

10	Centrum Jakości AgroEko/ QA Solutions	Propozycja ograniczenia odsetka producentów roślin, u których pobierane są próbki roślin i produktów roślinnych do badań laboratoryjnych z 20% na 5%	Uwaga nie została uwzględniona	Zmiana taka nie może być dokonana wyłącznie w oparciu o doświadczenia jednego roku; obligatoryjne badania laboratoryjne są istotnym wyznacznikiem systemu integrowanej produkcji roślin
11	Centrum Jakości AgroEko	Propozycja odwołania się do zapisów normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03 w kontekście informowania WIORIN oraz ARiMR o unieważnieniu certyfikatu	Uwaga nie została uwzględniona	Przepis art. 61 ust. 3a ustawy o środkach ochrony roślin obliguje jednostkę certyfikującą do informowania wiorin i ARiMR o każdym cofnięciu certyfikatu, także w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03
12	Centrum Jakości AgroEko/ QA Solutions	Zapisy ustawy o środkach ochrony roślin powinny regulować zasady dokonywania zamian podmiotu certyfikującego	Uwaga została uwzględniona	
13	Centrum Jakości AgroEko	Propozycja skrócenia czasu udostępniania na stronie internetowej podmiotu certyfikującego informacji o wydanych certyfikatach – z 3 lat do jednego roku	Uwaga nie została uwzględniona	Celem zapewnienia transparentności i wiarygodności systemu integrowanej produkcji roślin informacja o wydanych certyfikatach powinna być dostępna przez okres 3 lat; zakres certyfikowanych roślin rozszerzany jest o rośliny zbożowe, gdzie ziarno może być przechowywane przez dłuższy czas niż rok
14	Centrum Jakości	Ustawa powinna zawierać przepisy dotyczące przeniesienia własności	Uwaga nieuwzględniona	Propozycja znacznie wykracza poza zakres projektowanej

	AgroEko/QA Solutions	gospodarstwa w systemie integrowanej produkcji roślin.		regulacji. Wprowadzenie takich rozwiązań wymaga odrębnych analiz.
15	QA Solutions	Uelastycznienie terminu składania zgłoszeń do systemu integrowanej produkcji roślin może zaburzyć proces certyfikacji; propozycja usunięcia zapisu	Uwaga została uwzględniona	Proponowane rozwiązanie zostało wprowadzone na podstawie doświadczeń związanych z funkcjonowaniem systemu integrowanej produkcji roślin w 2024 r. Przepis został doprecyzowany, oraz zawężono możliwość przyjmowania zgłoszeń do dnia siewu albo sadzenia roślin, albo – w przypadku roślin wieloletnich – rozpoczęcia wegetacji roślin

Rozwiązania dotyczące zmiany przez producenta rolnego podmiotu certyfikującego zostały skierowane do zaopiniowania do podmiotów certyfikujących w integrowanej produkcji. Uwagi zgłosiły następujące podmioty certyfikujące: Biocert Małopolska Sp. z o.o., Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o., QA Solutions Sp. z o.o.

Pozytywną opinię w odniesieniu do propozycji przekazał podmiot certyfikujący Integra Agro Sp. z o.o. i TÜV Rheinland (informacja o braku uwag).

Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione i w znacznym stopniu odzwierciedlone w ostatecznym brzmieniu przepisów.

7. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP (ZZPR) zgłosił postulat wprowadzenia ustawowych ograniczeń w zakresie sprzedaży internetowej środków ochrony roślin w szczególności fumigantów stwarzających ogromne zagrożenie w czasie transportu.

Zgłoszony postulat zbiegł się w czasie z tragicznymi przypadkami zatruc śmiertelnych dzieci niewłaściwie stosowanymi, niezgodnie z przeznaczeniem, środkami ochrony roślin przeznaczonymi do fumigacji.

W związku z powyższym projekt ustawy został rozszerzony o przepisy uszczegółowiające obrót i stosowanie szczególnie niebezpiecznych fumigantów:

- dokumentowanie sprzedaży szczególnie niebezpiecznych fumigantów przez wystawienie faktury,
- prowadzenie rejestru osób dokonujących zakupu szczególnie niebezpiecznych fumigantów,
- zakaz sprzedaży internetowej szczególnie niebezpiecznych fumigantów,
- zakaz dostarczania środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych do skrzynek pocztowych, paczkomatów oraz punktów sprzedaży żywności,
- utworzenie rejestru osób uprawnionych do nabywania środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych.

Proponowane rozwiązania prawne były uzgadniane z podmiotami reprezentującymi producentów i dystrybutorów ochrony roślin:

- Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin,
- Polskie Stowarzyszenie Obsługi Rolnictwa POLSOR,
- Polskie Stowarzyszenie Pracowników Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji,
- Izba Zbożowo-Paszowa,
- UPL Polska Sp. z o.o.,
- Agrosimex Sp. z o. o.,
- J. S HAMILTON Poland S.A.,
- BST BROKERS SP. z o. o. Sp. K,

podczas spotkań w dniach 13 i 18 listopada 2024 r. oraz w ramach korespondencji e-mailowej.

Ponadto, proponowane przepisy były przedmiotem uzgodnień z następującymi organizacjami rolniczymi na potkaniu w dniu 28 listopada 2024:

- Krajowej Rady Izb Rolniczych,
- Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych,
- Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego,
- Związku Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedstawiciele organizacji branżowych zgłosili w szczególności wątpliwości odnośnie obowiązku poświadczania zbycia środka ochrony roślin przeznaczonego dla użytkownika profesjonalnego fakturą. Wyrazili obawy o swobodny dostęp rolników do środków ochrony roślin po wprowadzeniu proponowanych rozwiązań. Odpowiadając na te uwagi wprowadzono możliwość zakupu środków ochrony roślin przez osobę upoważnioną przez osobę posiadającą wymagane prawem kwalifikacje.

Wyrazili jednak poparcie dla zaostżenia przepisów dotyczących obrotu szczególnie niebezpiecznymi fumigantami, w tym zakazu sprzedaży takich preparatów za pośrednictwem Internetu. Zaakceptowali propozycję zakazu dostarczania do skrzynek pocztowych, paczkomatów i punktów sprzedaży żywności środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym. Projekt uzyskał pozytywną opinię Ministra ds. Unii Europejskiej co do zgodności z prawem Unii Europejskiej.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia

**w sprawie wykształcenia i zakresu wiedzy, jakie powinny posiadać osoby
przeprowadzające samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych
przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą
poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości**

Na podstawie art. 51e ust. 6 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301 oraz z 2025 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Osoby wykonujące samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości powinny:

- 1) posiadać wykształcenie obejmujące:
 - a) ukończoną szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną, prowadzącą kształcenie w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik lub technik leśnik i uzyskany tytuł zawodowy w danym zawodzie lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie, lub dyplom zawodowy w danym zawodzie lub
 - b) ukończone studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin lub ochroną roślin, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie i uzyskany tytuł zawodowy licencjata, inżyniera, magistra, magistra inżyniera lub równorzędny, lub
 - c) ukończone studia podyplomowe w zakresie określonym w lit. b i otrzymane świadectwo ukończenia tych studiów, lub
 - d) tytuł uzyskany w innym państwie na poziomie uznanym w Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny z wykształceniem, o którym mowa w lit. a lub b, lub świadectwo

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2706).

otrzymane w innym państwie uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równoważne ze świadectwem, o którym mowa w lit. c, lub

- 2) posiadać wiedzę w zakresie określonym w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia
(Dz. U. poz.)

ZAKRES WIEDZY, KTÓRĄ POWINNY POSIADAĆ OSOBY WYKONUJĄCE
SAMODZIELNĄ KONTROLĘ ROŚLIN, PRODUKTÓW ROŚLINNYCH LUB INNYCH
PRZEDMIOTÓW, KTÓRE PRZED WPROWADZENIEM DO OKREŚLONYCH PAŃSTW
TRZECICH BĘDĄ PODDAWANE KONTROLI URZĘDOWEJ O ZREDUKOWANEJ
CZĘSTOTLIWOŚCI

Zakres wiedzy, którą powinny posiadać osoby przeprowadzające samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, obejmuje znajomość:

- 1) przepisów dotyczących wyprowadzania roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów do państw trzecich:
 - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016, str. 4, z późn. zm.) oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych na podstawie tego rozporządzenia,
 - b) ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301 oraz z 2025 r. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”,
- 2) przepisów ustawy dotyczących rejestru zaufanych eksporterów, w tym:
 - a) przeprowadzania kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, o której mowa w art. 51a ust. 1 ustawy,
 - b) uzyskiwania wpisu do rejestru zaufanych eksporterów,
 - c) zatwierdzania procedury kontroli, o której mowa w art. 51b pkt 3 ustawy,
 - d) obowiązków eksportera wpisanego do rejestru zaufanych eksporterów,

- e) wykreślenia eksportera z rejestru zaufanych eksporterów,
- 3) wydawania fitosanitarnych świadectw eksportowych i fitosanitarnych świadectw reeksportowych dla wyprowadzania roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów do państw trzecich,
- 4) wymagań fitosanitarnych państw trzecich,
- 5) ryzyka fitosanitarnego związanego z wyprowadzaniem roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów do państw trzecich i sposobów ograniczania tego ryzyka,
- 6) sposobu identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi,
- 7) sprzętu do identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi,
- 8) metod ograniczania występowania agrofagów w miejscu składowania i przeprowadzania kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, przeznaczonych do wyprowadzenia do państw trzecich,
- 9) obowiązków podmiotów w przypadku stwierdzenia wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia agrofaga kwarantannowego dla Unii
- w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania tej kontroli.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie art. 51e ust. 6 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301 oraz z 2025 r. poz. ...).

Projektowane rozporządzenie ma na celu określenie wykształcenia i wiedzy niezbędnych do samodzielnego wykonywania kontroli roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów, które przed wprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości.

Nowelizacja ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, przepisami ustawy z dnia ... 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. ...) wprowadziła instytucję „zaufanego eksportera”. Korzysta on z uproszczeń w eksporcie do państw trzecich towarów pochodzenia roślinnego – przypadku określonych towarów ograniczona została częstotliwość ocen organoleptycznych wykonywanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa wtedy, gdy wymagania państwa przeznaczenia towarów nie uzależniają wydania świadectwa fitosanitarnego od przeprowadzenia kontroli lub badań laboratoryjnych potwierdzanych w rubryce „deklaracja dodatkowa” świadectwa fitosanitarnego. W takim przypadku świadectwo fitosanitarne wydawane jest w oparciu o ocenę organoleptyczną przesyłek, której częstotliwość oparta jest na analizie ryzyka. Ograniczenie częstotliwości kontroli wykonywanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa następuje w wypadku wdrożenia przez eksportera procedury kontroli wykonywanej przez odpowiednio wykwalifikowanego pracownika, a także przestrzegania przez eksportera przepisów z zakresu ochrony roślin przed agrofagami.

Zaufany eksporter zapewnia, że pracownik wyznaczony do oceny wizualnej roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wyprowadzanych do państw trzecich:

- a) posiada wykształcenie zapewniające wiedzę niezbędną dla właściwego przeprowadzania tych kontroli lub
- b) zdał egzamin potwierdzający posiadanie wiedzy niezbędnej dla właściwego przeprowadzania tych kontroli.

Daje to gwarancję, że ocenę wizualną eksportowanych towarów będą prowadziły osoby posiadające wystarczającą wiedzę dla właściwego przeprowadzenia tej oceny.

Wykształcenie wymagane do prowadzenia samodzielnej kontroli wymagane przepisami projektowanego rozporządzenia to ukończenie:

- 1) szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, prowadzącej kształcenie w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik lub technik leśnik potwierdzone tytułem zawodowym w danym zawodzie lub dyplomem potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie, lub dyplomem zawodowym w danym zawodzie lub
- 2) studiów wyższych na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub studiów wyższych, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin lub ochroną roślin, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studiów podyplomowych w tym zakresie, potwierdzone uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, inżyniera, magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego, lub
- 3) studiów podyplomowych w zakresie określonym w pkt 2, potwierdzone świadectwem ukończenia tych studiów.

Projektowane rozporządzenie zapewnia przy tym uznawanie wykształcenia uzyskanego w innych państwach.

Proponowane kierunki kształcenia gwarantują uzyskanie wiedzy z zakresu ochrony roślin, niezbędnej dla prawidłowego wykonywania samodzielnej kontroli towarów kierowanych do wysyłki do państw trzecich.

Z kolei zakres wiedzy, którą powinny posiadać osoby wykonujące samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, obejmuje znajomość:

- 1) przepisów dotyczących wyprowadzania roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów do państw trzecich:
 - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i

2007/33/WE oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych na podstawie tego rozporządzenia,

- b) ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, zwanej dalej „ustawą”,
- 2) przepisów ustawy dotyczących rejestru zaufanych eksporterów, w tym:
- a) przeprowadzania kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, o której mowa w art. 51a ust. 1 ustawy,
 - b) uzyskiwania wpisu do rejestru zaufanych eksporterów,
 - c) zatwierdzania procedury kontroli, o której mowa w art. 51b pkt 3 ustawy,
 - d) obowiązków eksportera wpisanego do rejestru zaufanych eksporterów,
 - e) wykreślenia eksportera z rejestru zaufanych eksporterów,
- 3) wydawania fitosanitarnych świadectw eksportowych i fitosanitarnych świadectw reeksportowych dla wyprowadzania roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów do państw trzecich,
- 4) wymagań fitosanitarnych państw trzecich,
- 5) ryzyka fitosanitarnego związanego z wyprowadzaniem roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów do państw trzecich i sposobów ograniczania tego ryzyka,
- 6) sposobu identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi,
- 7) sprzętu do identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi,
- 8) metod ograniczania występowania agrofagów w miejscu składowania i przeprowadzania kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, przeznaczonych do wyprowadzania do państw trzecich,
- 9) obowiązków podmiotów w przypadku stwierdzenia występowania lub podejrzenia występowania agrofaga kwarantannowego dla Unii,
- w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania tej kontroli.

Proponowany zakres wiedzy gwarantuje prawidłowe wykonywania samodzielnej kontroli towarów kierowanych do wysyłki do państw trzecich.

Posiadanie wiedzy będzie weryfikowane poprzez zdanie egzaminu przed wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa (art. 51b pkt 3 lit. b ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami).

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie równocześnie z przepisami ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw

(Dz. U. poz. ...) nowelizującymi ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, dotyczącymi nowych obowiązków związanych z obrotem szczególnie niebezpiecznymi fumigantami.

Pozwoli to eksporterom starającym się o wpis do rejestru zaufanego eksportera na zapoznanie się z wymaganiami dla osoby prowadzącej samodzielne kontrole.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym jego projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt niniejszego rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju w sprawie wykształcenia i zakresu wiedzy, jakie powinny posiadać osoby wykonujące samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wyprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Kielak – Departament Hodowli i Ochrony Roślin w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi tel. 22 623 10 17, email: krzysztof.kielak@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 28.02.2025 r. Źródło art. 51e ust. 6 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301 oraz z 2025 r. poz. ...) Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wraz z przepisami ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw projektowane rozporządzenie rozwiązuje problem nadmiernych obciążeń administracyjnych związanych z eksportem towarów pochodzenia roślinnego do państw trzecich.

Niniejsze rozporządzenie określa wykształcenie i wiedzę wymagane od osoby przeprowadzającej samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do wprowadzenia do państw trzecich, w ramach instytucji „zaufanego eksportera”.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nowelizacja ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami, dokonana przepisami ustawy z dnia ... 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. ...) wprowadziła instytucję „zaufanego eksportera”. Korzysta on z uproszczeń w eksporcie do państw trzecich towarów pochodzenia roślinnego – przypadku określonych towarów ograniczona została częstotliwość ocen organoleptycznych wykonywanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa wtedy, gdy wymagania państwa przeznaczenia towarów nie uzależniają wydania świadectwa fitosanitarnego od przeprowadzenia kontroli lub badań laboratoryjnych potwierdzanych w rubryce „deklaracja dodatkowa” świadectwa fitosanitarnego. W takim przypadku świadectwo fitosanitarne wydawane jest w oparciu o ocenę organoleptyczną przesyłek, której częstotliwość oparta jest na analizie ryzyka. Ograniczenie częstotliwości kontroli wykonywanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa następuje w wypadku wdrożenia przez eksportera procedury kontroli wykonywanej przez odpowiednio wykwalifikowanego pracownika, a także przestrzegania przez eksportera przepisów z zakresu ochrony roślin przed agrofagami.

Instytucja „zaufanego eksportera” będzie mogła mieć zastosowanie przy eksporcie m.in.:

- 1) jabłek do Mongolii (w 2022 r. wydano 726 świadectw fitosanitarnych dla 13 825,9 ton jabłek);
- 2) jabłek do Norwegii (w 2022 r. wydano 400 świadectw fitosanitarnych dla 5 388,6 ton jabłek);
- 3) jabłek do państw Zatoki Perskiej (Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kuwejt, Katar) (w roku 2022 r. wydano 435 świadectw fitosanitarnych dla 10 493,8 ton jabłek);
- 4) jabłek do Serbii (w 2022 r. wydano 236 świadectw fitosanitarnych dla 4 153,2 ton jabłek);
- 5) jabłek do Egiptu (w 2022 r. wydano 5 357 świadectw fitosanitarnych dla 104 323,8 ton jabłek);

6) świeżych ogórków, kapusty, cebuli do Ukrainy (w 2022 r. wydano dla świeżych ogórków 312 świadectw fitosanitarnych (dla 2 262,5 ton); kapusty – 1147 świadectw fitosanitarnych (dla 19 322,3 ton); cebuli – 3 125 świadectw fitosanitarnych (dla 55 786,2 ton);

7) pieczarek do państw trzecich (w 2022 r. wydano 47 świadectw fitosanitarnych, dla 595,5 ton pieczarek – do Izraela, Kazachstanu, Mołdawii, Serbii, Ukrainy, Uzbekistanu).

Zaufany eksporter zapewnia, że pracownik wyznaczony do oceny wizualnej roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów wprowadzanych do państw trzecich:

- 1) posiada wykształcenie zapewniające wiedzę niezbędną dla właściwego przeprowadzania tych kontroli lub
- 2) zdał egzamin potwierdzający posiadanie wiedzy niezbędnej dla właściwego przeprowadzania tych kontroli.

Daje to gwarancję, że ocenę wizualną eksportowanych towarów będą prowadziły osoby posiadające wystarczającą wiedzę dla właściwego przeprowadzenia tej oceny.

Wykształcenie wymagane do prowadzenia samodzielnej kontroli wymagane przepisami projektowanego rozporządzenia to ukończenie:

- 1) szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, prowadzącej kształcenie w zawodzie technik rolnik, technik ogrodnik lub technik leśnik potwierdzone tytułem zawodowym w danym zawodzie lub dyplomem potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie, lub dyplomem zawodowym w danym zawodzie lub
- 2) studiów wyższych na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo lub studiów wyższych, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin lub ochroną roślin, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studiów podyplomowych w tym zakresie, potwierdzone uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, inżyniera, magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego, lub
- 3) studiów podyplomowych w zakresie określonym w pkt 2, potwierdzone świadectwem ukończenia tych studiów.

Projektowane rozporządzenie zapewnia przy tym uznawanie wykształcenia uzyskanego w innych państwach.

Z kolei zakres wiedzy, którą powinny posiadać osoby wykonujące samodzielną kontrolę roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które przed wprowadzeniem do określonych państw trzecich będą poddawane kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, obejmuje znajomość:

- 1) przepisów dotyczących wyprowadzania roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów do państw trzecich:
 - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016, str. 4, z późn. zm.) oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych na podstawie tego rozporządzenia,
 - b) ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2023 r. poz. 301), zwanej dalej „ustawą”,
- 2) przepisów ustawy dotyczących rejestru zaufanych eksporterów, w tym:
 - a) przeprowadzania kontroli urzędowej o zredukowanej częstotliwości, o której mowa w art. 51a ust. 1 ustawy,
 - b) uzyskiwania wpisu do rejestru zaufanych eksporterów,
 - c) zatwierdzania procedury kontroli, o której mowa w art. 51b pkt 3 ustawy,
 - d) obowiązków eksportera wpisanego do rejestru zaufanych eksporterów,
 - e) wykreślenia eksportera z rejestru zaufanych eksporterów,
- 3) wydawania fitosanitarnych świadectw eksportowych i fitosanitarnych świadectw reeksportowych dla wyprowadzania roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów do państw trzecich, wymagań fitosanitarnych państw trzecich,
- 4) ryzyka fitosanitarnego związanego z wyprowadzaniem roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów do państw trzecich i sposobów ograniczania tego ryzyka,
- 5) sposobu identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi,
- 6) sprzętu do identyfikacji agrofagów lub objawów porażenia przez agrofagi,

7)	metod ograniczania występowania agrofagów w miejscu składowania i przeprowadzania kontroli roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, przeznaczonych do wyprowadzania do państw trzecich,
8)	obowiązków podmiotów w przypadku stwierdzenia występowania lub podejrzenia występowania agrofaga kwarantannowego dla Unii,
– w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania tej kontroli.	
Proponowany zakres wiedzy gwarantuje prawidłowe wykonywania samodzielnej kontroli towarów kierowanych do wysyłki do państw trzecich.	
Posiadanie wiedzy będzie weryfikowane poprzez zdanie egzaminu przed wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa (art. 51b pkt 3 lit. b ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami).	
Celu tego nie da się osiągnąć metodami pozalegisłacyjnymi.	

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proponowane rozwiązanie jest rozwiązaniem krajowym.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Eksporterzy	3 452	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w roku 2023: liczba podmiotów wpisanych do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych jako eksporterzy.	Możliwość korzystania z instytucji „zaufanego eksportera”

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do konsultacji organizacjom społecznym i zainteresowanym podmiotom ze względu na profil ich działalności, w tym do następujących podmiotów:

Business Centre Club;

Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;

Federacja Konsumentów;

Federacja Przedsiębiorców Polskich;

Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP;

Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;

Forum Związków Zawodowych;

Konsorcjum Appolonia;

Krajowa Rada Izb Rolniczych;

Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych;

Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnia Osób Prawnych;

Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza; Polska Izba Nasienna;

Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego;

Krajowy Związek Plantatorów Chmielu;

Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;

Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;

Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw;

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych Konfederacja Lewiatan;

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców;
Polska Federacja Ziemniaka;
Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego.
Polski Związek Ogrodniczy;
Polski Związek Pracodawców-Uslugodawców Rolnych;
Polski Związek Producentów Chmielu; Polski Związek Producentów Kukurydzy;
Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych;
Polski Związek Pszczelarski;
Polskie Forum Bezpieczeństwa Żywności;
Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin;
Pracodawcy RP;
Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
Stowarzyszenie Polski Ziemniak;
Unia Owocowa – Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw;
Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
Związek Sadowników RP;
Związek Szkółkarzy Polskich;
Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”; Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”; Krajowa Rada Spółdzielcza;

Czas trwania konsultacji będzie uwzględniał przepisy ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) i będzie wynosił 30 dni.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt niniejszego rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Nie wymaga.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie powoduje wydatków dla budżetu państwa, w tym budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wyznaczenie odpowiednio wykwalifikowanego pracownika do samodzielnej oceny roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do eksportu do niektórych państw trzecich, w ramach instytucji „zaufanego eksportera”, ułatwi eksport tych produktów co pozytywnie wpłynie na konkurencyjność polskich producentów rolnych i eksporterów.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wyznaczenie odpowiednio wykwalifikowanego pracownika do samodzielnej oceny roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do eksportu do niektórych państw trzecich, w ramach instytucji „zaufanego eksportera”, ułatwi eksport tych produktów co pozytywnie wpłynie na konkurencyjność polskich producentów rolnych i eksporterów.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń												
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
☒ nie dotyczy												

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Pozytywny. Wyznaczenie odpowiednio wykwalifikowanego pracownika do samodzielnej oceny roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów przeznaczonych do eksportu do niektórych państw trzecich, w ramach instytucji „zaufanego eksportera”, ułatwi eksport tych produktów co pozytywnie wpłynie na konkurencyjność polskich producentów rolnych i eksporterów.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: rolnictwo	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Ułatwienie eksportu produktów rolnych do niektórych państw trzecich, a w efekcie poprawa konkurencyjności polskiego rolnictwa	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie 14 dni po ogłoszeniu		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ocena rozwiązań związana jest z instytucją „zaufanego eksportera”, będzie możliwa po upływie 5 lat od wejścia w życie projektowanego rozporządzenia Jako mierniki zastosowane zostaną następujące dane: – liczba „zaufanych eksporterów” – liczba przesyłek poddanych samodzielnej kontroli przez „zaufanych eksporterów”.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia

**w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w środkach ochrony roślin
przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia
ludzi, zwierząt lub dla środowiska**

Na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630 oraz z 2025 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wykaz substancji czynnych zawartych w środkach ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska, określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2706).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia
(Dz. U. poz.)

WYKAZ SUBSTANCJI CZYNNYCH ZAWARTYCH W ŚRODKACH OCHRONY
ROŚLIN PRZEZNACZONYCH DO FUMIGACJI, KTÓRE MOGĄ STWARZAĆ
SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA LUDZI, ZWIERZĄT LUB DLA
ŚRODOWISKA

Lp.	Nazwa substancji czynnej
1	fosforek glinu
2	fosforek magnezu
3	fluorek sulfurylu

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630 oraz z 2025 r. poz. ...).

Projektowane rozporządzenie ma na celu określenie wykazu substancji czynnych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska. Wykaz ten został określony w załączniku do rozporządzenia.

W listopadzie 2024 r. doszło w Polsce do przypadków tragicznych w skutkach zatruc niewłaściwie stosowanymi, niezgodnie z przeznaczeniem, środkami ochrony roślin, zawierającymi fosforek glinu, służącymi do fumigacji.

Fosforek glinu pod wpływem wilgoci uwalnia fosforowodór (PH₃), bezbarwny, bardzo toksyczny gaz. W wyniku narażenia na kontakt z PH₃ dnia 6 listopada w szpitalu w Olsztynie zmarł 2-letni chłopiec. W dniu 7 listopada w Nowym Tomyślu zmarła 3-letnia dziewczynka. Natomiast w dniu 9 listopada w Tomaszowie Lubelskim zmarło dwuletnie dziecko, a 4 dorosłe osoby z jego rodziny trafiły do szpitala z objawami zatrucia.

W związku z powyższym, aby zapobiec podobnym zdarzeniom w przyszłości, wprowadzono zmiany w ustawie o środkach ochrony roślin.

Należy podkreślić, że zgodnie z dotychczasowymi regulacjami ww. środki ochrony roślin mogą być kupowane oraz stosowane wyłącznie przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie wykonywania zabiegów fumigacji (z zastrzeżeniem określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin wyłączeń). Ponadto, środki ochrony roślin muszą być bezwzględnie stosowane zgodnie z zapisami etykiety – obligują do tego użytkownika przepisy obowiązującego prawa.

W celu wzmocnienia dotychczasowych regulacji w art. 25 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin w art. 25 ust. 3 tej ustawy dodano przepisy pkt 4a oraz 4b.

Pierwszy z przepisów wprowadza obowiązek dokumentowania sprzedaży najbardziej niebezpiecznych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji fakturą, zawierającą dane nabywcy, adres oraz dane dotyczące ilości zakupionego produktu. Dane te będą wymagane zawsze przy zakupie ww. środków ochrony roślin.

Drugi z przepisów nakłada na dystrybutora środków ochrony roślin obowiązek prowadzenia ewidencji osób nabywających środki ochrony roślin przeznaczone do fumigacji, zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka lub środowiska.

Przepisy te mają na celu zapewnienie możliwości zidentyfikowania osób dokonujących zakupu najbardziej niebezpiecznych fumigantów. Pozwoli to na weryfikację, czy osoby takie dysponowały odpowiednimi kwalifikacjami, potwierdzonymi wymaganymi przepisami prawa dokumentami, a także reagowanie w razie stwierdzenia nieprawidłowości i zagrożenia niezgodnego z prawem zastosowania ww. preparatów.

Proponuje się, aby wykaz substancji czynnych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska zawierał:

- 1) fosforek glinu;
- 2) fosforek magnezu;
- 3) fluorek siarczany.

Środki ochrony roślin zawierające substancje czynne fosforek glinu, fosforek magnezu oraz fluorek siarczany są środkami szczególnie niebezpiecznymi ze względu na mechanizm działania ww. substancji.

Fosforek glinu i fosforek magnezu to związki, które pod wpływem wilgoci uwalniają fosforowodór (PH_3), bezbarwny, bardzo toksyczny gaz o zapachu przypominającym gnijącą rybę lub czosnek. Działanie toksyczne fosforowodoru na skutek narażenia inhalacyjnego pojawia się często przy stężeniu gazu poniżej poziomu pozwalającego na detekcję zapachu. Fosforowodór ma bardzo silne działanie drażniące (błony śluzowe układu oddechowego, pokarmowego). Po wchłonięciu główny mechanizm jego działania polega na blokowaniu oksydazy cytochromowej, co zatrzymuje proces oddychania komórkowego i w konsekwencji doprowadza do zahamowania wytwarzania energii w postaci ATP. Pomimo dobrego wysycenia hemoglobiny tlenem, nie może on zostać wykorzystany w komórkach, co prowadzi do ich śmierci.

Z kolei fluorek siarczany to bezbarwny gaz, który nie ma zapachu ani smaku. Wdychanie go jest niebezpieczne i może powodować podrażnienie dróg oddechowych, obrzęk płuc, nudności, ból brzucha, depresję ośrodkowego układu nerwowego, drętwienie kończyn,

drgawki i śmierć. W literaturze naukowej opisane są przypadki ciężkich zatruc zakończonych śmiercią w wyniku narażenia na wdychanie tej substancji.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie równocześnie z przepisami ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...) nowelizującymi ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, dotyczącymi nowych obowiązków związanych z obrotem szczególnie niebezpiecznymi fumigantami.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym jego projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt niniejszego rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju w sprawie wykazu substancji czynnych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Kielak – Departament Hodowli i Ochrony Roślin w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi tel. 22 623 10 17, email: krzysztof.kielak@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 30.01.2025 r. Źródło art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630 oraz z 2025 r. poz. ...) Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wraz z przepisami ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw projektowane rozporządzenie rozwiązuje problem zatruc, w tym śmiertelnych wśród dzieci, niewłaściwie stosowanymi, niezgodnie z przeznaczeniem, środkami ochrony roślin, zawierającymi fosforek glinu, służącymi do fumigacji.

Fosforek glinu pod wpływem wilgoci uwalnia fosforowodór (PH₃), bezbarwny, wysoce toksyczny gaz.

W wyniku narażenia na kontakt z PH₃ dnia 6 listopada w szpitalu w Olsztynie zmarł 2-letni chłopiec. W dniu 7 listopada w Nowym Tomyślu zmarła 3-letnia dziewczynka. Natomiast w dniu 9 listopada w Tomaszowie Lubelskim zmarło dwuletnie dziecko, a 4 dorosłe osoby z jego rodziny trafiły do szpitala z objawami zatrucia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu rozwiązania problemu wskazanego w pkt 1 OSR w art. 25 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin w art. 25 ust. 3 tej ustawy dodano przepisy pkt 4a oraz 4b.

Pierwszy z przepisów wprowadza obowiązek dokumentowania sprzedaży najbardziej niebezpiecznych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji fakturą, zawierającą dane nabywcy, adres oraz dane dotyczące ilości zakupionego produktu. Dane te będą wymagane zawsze przy zakupie ww. środków ochrony roślin.

Drugi z przepisów nakłada na dystrybutora środków ochrony roślin obowiązek prowadzenia ewidencji osób nabywających środki ochrony roślin przeznaczone do fumigacji, zawierających substancje czynne, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia człowieka lub środowiska.

Przepisy te mają na celu zapewnienie możliwości określenia osób dokonujących zakupu najbardziej niebezpiecznych fumigantów. Pozwoli to na weryfikację, czy osoby takie dysponowały odpowiednimi kwalifikacjami, potwierdzonymi wymaganymi przepisami prawa dokumentami, a także reagowanie w razie stwierdzenia nieprawidłowości i zagrożenia niezgodnego z prawem zastosowania ww. preparatów.

W projektowanym rozporządzeniu proponuje się, aby wykaz substancji czynnych środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą stwarzać szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub dla środowiska zawierał:

- 1) fosforek glinu;
- 2) fosforek magnezu;
- 3) fluorek siarczku.

Środki ochrony roślin zawierające substancje czynne fosforek glinu, fosforek magnezu oraz fluorek siarczku są środkami szczególnie niebezpiecznymi ze względu na mechanizm działania ww. substancji. Fosforek glinu i fosforek magnezu to związki, które pod wpływem wilgoci uwalniają fosforowodór (PH₃), bezbarwny, bardzo toksyczny gaz o

zapachu przypominającym gnijącą rybę lub czosnek. Działanie toksyczne fosforowodoru na skutek narażenia inhalacyjnego pojawia się często przy stężeniu gazu poniżej poziomu pozwalającego na detekcję zapachu. Fosforowodor ma bardzo silne działanie drażniące (błony śluzowe układu oddechowego, pokarmowego). Po wchłonięciu główny mechanizm jego działania polega na blokowaniu oksydazy cytochromowej, co zatrzymuje proces oddychania komórkowego i w konsekwencji doprowadza do zahamowanie wytwarzania energii w postaci ATP. Pomimo dobrego wysycenia hemoglobiny tlenem, nie może on zostać wykorzystany w komórkach, co prowadzi do ich śmierci. Objawy i konsekwencje narażenia wynikają z silnego niedotlenienia tkanek: nudności, wymioty, uszkodzenie mięśnia sercowego doprowadzające do zaburzeń rytmu, gwałtowny spadek ciśnienia krwi (może nawet wywołać wstrząs), duszność, obrzęk płuc, drgawki, objawy uszkodzenia wątroby i nerek. Z kolei fluorek siarczany to bezbarwny gaz, który nie ma zapachu ani smaku. Wdychanie go jest niebezpieczne i może powodować podrażnienie dróg oddechowych, obrzęk płuc, nudności, ból brzucha, depresję ośrodkowego układu nerwowego, drętwienie kończyn, drgawki i śmierć. W literaturze naukowej opisane są przypadki ciężkich zatruc zakończonych śmiercią w wyniku narażenia na wdychanie tej substancji.

Celu projektowanej regulacji nie da się rozwiązać metodami pozalegisłacyjnymi.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proponowane rozwiązanie jest rozwiązaniem krajowym.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty dokonujące obrotu detalicznego środkami ochrony roślin przeznaczonymi dla użytkowników profesjonalnych	6880	Sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa za rok 2023	W przypadku sprzedaży środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających 1) fosforek glinu; 2) fosforek magnezu; 3) fluorek siarczany. konieczne będzie: 1) dokumentowanie sprzedaży fakturą; 2) prowadzenie ewidencji nabywców

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do konsultacji organizacjom społecznym i zainteresowanym podmiotom ze względu na profil ich działalności, w tym do następujących podmiotów:

Business Centre Club;

Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;

Federacja Konsumentów;

Federacja Przedsiębiorców Polskich;

Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP;

Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;

Forum Związków Zawodowych;

Konsorcjum Appolonia;

Krajowa Rada Izb Rolniczych;

Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych;

Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnia Osób Prawnych;

Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza; Polska Izba Nasienna;

Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego;

Krajowy Związek Plantatorów Chmielu;
Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw;
Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych Konfederacja Lewiatan;
Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców;
Polska Federacja Ziemniaka;
Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego.
Polski Związek Ogrodniczy;
Polski Związek Pracodawców-Usługodawców Rolnych;
Polski Związek Producentów Chmielu; Polski Związek Producentów Kukurydzy;
Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych;
Polski Związek Pszczelarski;
Polskie Forum Bezpieczeństwa Żywności;
Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin;
Pracodawcy RP;
Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
Stowarzyszenie Polski Ziemniak;
Unia Owocowa – Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw;
Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
Związek Sadowników RP;
Związek Szkółkarzy Polskich;
Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”; Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”; Krajowa Rada Spółdzielcza;

Czas trwania konsultacji będzie uwzględniał przepisy ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) i będzie wynosił 30 dni.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt niniejszego rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Nie wymaga.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie powoduje wydatków dla budżetu państwa, w tym budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	W przypadku sprzedaży środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających 1) fosforek glinu; 2) fosforek magnezu; 3) fluorek siarczany. konieczne będzie: 1) dokumentowanie sprzedaży fakturą; 2) prowadzenie ewidencji nabywców										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	W przypadku sprzedaży środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji zawierających 1) fosforek glinu; 2) fosforek magnezu; 3) fluorek siarczany. konieczne będzie: 1) dokumentowanie sprzedaży fakturą; 2) prowadzenie ewidencji nabywców										

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Ograniczenie ryzyka zatruć, tym śmiertelnych środkami ochrony roślin przeznaczonymi do fumigacji.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: ewidencja osób dokonujących zakupu najbardziej niebezpiecznych fumigantów będzie mogła być prowadzona w formie papierowej lub elektronicznej.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak bezpośredniego wpływu.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: rolnictwo	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Ograniczenie ryzyka zatruć, tym śmiertelnych środkami ochrony roślin przeznaczonymi do fumigacji, a także zagrożeń dla środowiska związanych ze stosowaniem takich preparatów.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy projektowanego rozporządzenia wejdą w życie z dniem ...		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efektywność wprowadzanych rozwiązań będzie oceniana na podstawie doniesień o zatruciach środkami ochrony roślin.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		